

TIIBETILÄISEN SOSIAALITYÖN LÄHTÖKOHDAT JA EETOS

2021

Pro gradu – tutkielma

Sosiaalityön koulutusohjelma

Lapin yliopisto

Eva Heiman

Lapin yliopisto

Yhteiskuntatieteiden tiedekunta

Tiibetiläisen sosiaalityön lähtökohdat ja eetos

Eva Heiman

Sosiaalityö

Pro gradu -tutkielma

75 sivua, 3 liitettä

2021

Tiivistelmä:

Tutkin Tiibetin alkuperäiskansaan kuuluvien sosiaalityöntekijöiden eetosta. Tutkimus käsitteli tiibetiläisen sosiaalityön käytännön pääperiaatteita ja sosiaalityön lähtökohtia. Tutkimus sijoittui kvalitatiiviseen tutkimusperinteeseen. Tutkimusstrategisena menetelmänä käytin etnografiseen tutkimusstrategiaan perustuvaa laadullista tutkimus- ja analyysimenetelmää: Grounded theory. Covid-19-pandemian vuoksi käytin tutkimuksen tutkimusteoreettisena lähestymistapana etäetnografiaa. Tutkimuksen informanteina toimivat kaksi tiibetiläistaustaista sosiaalityöntekijää, jotka työskentelevät Nepalissa, Himalajan alueella ja Intiassa.

Induktiivisen ja systemaattisen grounded -koodauksen tuloksena muodostui tiibetiläisten sosiaalityöntekijöiden eetos kolmesta pääkategoriasta: ilmiöiden pysymättömyyden ymmärtäminen, suhteet ihmisiin ja buddhalaiset mielenharjoitukset. Mielenharjoitukseen ja siten eettisiin lähtökohtiin sisältyivät epäitsekkyys, anteliaisuus, yhdenvertaisuus ja myötätunnon harjoittaminen. Tiibetiläinen sosiaalityö edustaa rikasta alkuperäiskansan henkistä tietoa. Heidän tarinoissaan korostuu eettisyyden ja mielenharjoitusten vieminen sosiaalityön käytäntöön. Heidän matkaansa auttajiksi ovat siivittäneet kärsimyksen syvällinen ymmärtäminen, mikä on tehnyt heistä myötätuntoisia ihmisiä. Työssään he toteuttavat opettajansa Hänen Pyhyytensä IV Dalai Laman ohjeita ja auttavat kanssaihmiä niin paljon kuin mahdollista. Analyysissa tunnistettiin yhteys tiibetiläisen sosiaalityön ja sosiaalityön uranuurtajan Jane Addamsin ajattelussa. Yhteys ihmisiin kanssaeläjinä oli heidän eetoksissaan yhteistä. Myös länsimainen nykysosiaalityö hyötyisi tiibetiläisen sosiaalityön lähtökohtiin ja eetoksiin perehtymisestä.

Asiasanat:

Alkuperäiskansa, buddhalainen, dekolonisaatio, etnografia, etäetnografia, Grounded theory, Indigenous, mielenharjoitus, myötätunto, pysymättömyys, tiibetiläinen

X Tutkielma ei sisällä muita kuin tekijän/tekijöiden omia henkilötietoja.

Kuvioluettelo

<i>Kuvio 1. Tiibetiläisen sosiaalityön toimintaympäristö</i>	5
<i>Kuvio 2. Koodauksessa muodostuneet kategoriat</i>	28
<i>Kuvio 3. Asiakaskunnasta käytettävien termien vertailu</i>	38
<i>Kuvio 4. Tiibetiläisen sosiaalityön käytäntö suhteessa opetukseen neljästä jalosta totuudesta</i>	51
<i>Kuvio 5. Tiibetiläisen sosiaalityön eetos. Kuvion nuoli kuvaa henkisen opettajan roolia.</i>	52
<i>Kuvio 6. Ydinkategoriaksi tutkimuksen kuluessa muotoutui: Tiibetiläisen sosiaalityön eetos</i>	58

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 PEILAUSPINTOJA TIIBETILÄISELLE SOSIAALITYÖLLE	7
2.1 Sosiaalityön määritelmä	7
2.2 Kriittinen teoria ja dekolonisaatio sosiaalityössä	10
2.3 Indigenous social work ja paikallinen ekososiaalinen ympäristö	15
3 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN.....	20
3.1 Tutkimusstrategiset valinnat	20
3.2 Tutkimuskysymys	22
3.3 Aineiston keruu	22
3.4 Analyysi	25
3.5 Tutkimuseettiset valinnat	28
4 TIIBETILÄISEN SOSIAALITYÖN LÄHTÖKOHDAT	33
4.1 Ilmiöiden pysymättömyyden ymmärtäminen	33
4.2 Suhteet ihmisiin.....	38
4.3 Buddhalaiset mielenharjoitukset	40
5 JOHTOPÄÄTÖKSET: TIIBETILÄISEN SOSIAALITYÖN EETOS	57
6 POHDINTA.....	62
LÄHTEET	66
LIITTEET	75

1 JOHDANTO

Aloittaessani yhteiskuntatieteiden opiskelun Lapin yliopistossa, jäi eräässä infotilaisuudessa mieltäni erityisesti pohdituttamaan kysymys: onko kehittyvässä valtiossa tehtävä auttamistyö sosiaalityötä vai sosiaalista työtä? Infotilaisuudessa oli vallalla ajatus, että ”paikallinen auttamistyö kehittyvissä maissa ei ole sosiaalityötä siinä mielessä, mitä me sosiaalityöllä ymmärrämme ja sosiaalityön sijaista tulisi puhua sosiaalisesta työstä”. Kohtaamani kulttuuriset käsitykset törmäsivät omaan maailmankuvaani siitä, kuka määrittelee ja kenellä on oikeus määritellä toimintansa sosiaalityöksi. Kiinnostukseni tiibetiläisten toteuttaman auttamistyön suhteesta sosiaalityöhön heräsi ja siitä alkoi matkani tiibetiläiseen sosiaalityön tutkimukseen. Tosin matkani tiibetiläiseen kulttuuriin ja buddhalaisuuteen oli alkanut jo vuosia aiemmin.

Valitessani omaa tutkimusaihetta, olen kohdannut itsessäni ristiriitaisia tunteita. Buddhalaisuus on suhteellisen tuntematonta Suomessa. Monien ihmisten näkökanta maailman uskontoihin tai filosofioihin on ennakkoluuloinen tai muuten voimakas ja tunteikas. Uskonnot mielletään usein yksityisasiaksi, josta harvoin puhutaan julkisesti, saati työssä. Sosiaalihuollossa ja muussa viranomaistoiminnassa korostetaan neutraaliutta, mikä samalla häivyttää uskontojen ja kulttuurien merkitystä, mitä usein perustellaan palvelujen yhdenvertaisuudella (Hammar & Siirto 2017, 163.) Epäröin itsekkin, voinko liittää buddhalaista filosofiaa sosiaalityön tieteeseen. Kun otin asian puheeksi yliopiston opettajien kanssa näin aluksi epäröiviä ilmeitä, mutta myöhemmin sain erityisesti kandidaatin tutkielman ja pro gradu -tutkielman ohjaajilta ja kanssaopiskelijoilta korvaamatonta kannustusta, ja vapauduin mieleni tasolla olevista esteistä.

Ajattelen usein tiibetiläisten sosiaalityöntekijöiden pitkää koulutustaustaa ja sosiaalisia projekteja Nepalissa. Olen heihin lähes päivittäin internetin kautta yhteydessä ja näen heidän ottamiaan kuvia toimintaympäristöstään, asiakkaistaan, tukijoistaan, perheenjäsenistään ja ystävistään. Himalajan alueen kolonialistinen historia suhteessa kohtaamani todellisuuden tulkintaan yliopisto-opiskelijan roolissa haastoi minua. Jäin pohtimaan, hyväksynkö tulkinnan siitä, kenellä on lupa määritellä tiibetiläisten tai muiden alkuperäiskansojen tekemää työtä sosiaalityöksi. Onko lupa vain niin sanotuilla länsimaalaisilla ja globaalin pohjoisen sosiaalityöntekijöillä? Mitä tarkoittaa ”me”? Mikäli se tarkoittaa länsimaisen koulutuksen saaneita sosiaalityöntekijöitä, joudun haastamaan patriarkaattista ”totuutta” kriittisillä ja feministisillä teorioilla. Mietin, mitä alkuperäiskansaan kuuluvat

sosiaalityöntekijät ajattelisivat, jos kertoisin heille, että he eivät tee sosiaalityötä. Ajattelin myös, millaisena ulkomaiset sosiaalityön teoriat ja käytäntöjen mallit näyttäytyvät heille. Australialaisen Torres Strait Islander -kansaan kuuluvan tutkija Lorraine Mullerin sanoin "Kunnioitan sitä, että henkilö voi puhua vain omasta puolestaan siihen saakka, kunnes eksplisiittinen lupa on annettu". Minä puolestani kunnioitan Mullerin oman tutkimuksen lähtökohtaa: "Katkaisen suhteen länsimaisten akateemisten protokollien kanssa ja punon oman tarinan työhöni". (2014, 1–4.)

Kandidaatin tutkielmassani (Heiman 2019) tutkin tiibetiläisten pakolaisten tekemää auttamistyötä Nepalissa tutkimuskysymyksen ollessa: Miten tiibetiläisten pakolaisten Nepalissa harjoittama auttamistyö sijoittuu sosiaalityön kontekstiin? Kandidaatin tutkielmassani pohdin kysymystä, voiko alkuperäiskansa itse määritellä tekemänsä työn sosiaalityöksi niin halutessaan. Ymmärrän, että sosiaalityö liitetään Suomessa vahvasti tieteelliseen tutkimukseen, sosiaalityöntekijän tutkintoon, kelpoisuuteen ja profession. Onko "länsimaalaisella" tiedeyhteisöllä tai sosiaalityöntekijöillä moraalista oikeutta ikään kuin jälkikolonialismin hengessä määrittää, millä nimellä eri kulttuuria, eri kansaa ja maata, sekä eri koulutusjärjestelmää edustavien yhteisöjen ja työntekijöiden tulee määritellä tekemäänsä työtä ja itseään? Tulin kandidaatin tutkielmassa tulokseen, että sosiaalityö on laaja käsite, jonka kattaminen länsimaisesta näkökulmasta ja ammattikelpoisuutta painottamalla, on liian kapea.

Pro gradu -tutkielmani aihe on jatkoa kandidaatin tutkielmalleni ja kumpuaa henkilökohtaisesta kiinnostuksestani buddhalaisesta filosofiaa, psykologiaa ja etiikkaa kohtaan yli viidentoista vuoden taakse. Menin Helsingissä vuonna 2005 kuuntelemaan tiibetiläisen opettajan, luostarinjohtajan ja *Geshen*¹ yleisöluentoa myötätunnosta. Kiinnostukseni heräsi ja on jatkunut näihin päiviin saakka. Sittemmin olen matkustanut Intiassa ja Nepalissa ja tutustunut tiibetiläisen yhteisön sosiaalityöntekijöihin, jotka työskentelevät ja johtavat projekteja Himalajan alueella. Olen vierailut Nepalissa noin kymmenen kertaa vuodesta 2007 ja omaehtoisesti opiskellut samalla buddhalaisuutta. Lisäksi tein vuonna 2012 pitkän pyhiinvaellusmatkan Intiassa ja Nepalissa toisen tähän tutkimuksen osallistuvan tiibetiläisen sosiaalityöntekijän kanssa. Tiedostan - ja tutkimuksen kuluessa pyrin itseäni muistuttamaan - että liikun subjektiivisuuden ja objektiivisuuden rajamailla – niin kuin usein sosiaalityön käytännöissäkkin tehdään.

¹ *Geshe*-tutkinto on korkein tutkinto Tiibetin buddhalaisessa filosofisessa koulutuksessa.

Tiibetin hengellisen johtajan IVX Dalai Lama Tenzin Gyatson mukaan tutkijoilla on erityinen moraalinen vastuu sen varmistamisessa, että tiede palvelee ihmiskuntaa parhaalla mahdollisella tavalla:

Sillä, mitä tutkijat tekevät erityisalueillaan, on voima vaikuttaa meidän kaikkien elämään. Joistakin historiallisista syistä tieteen tekijät ovat päässeet nauttimaan paljon laajempaa julkista luottamusta kuin muut ammattilaiset. On kuitenkin totta, ettei tämä luottamus enää ole absoluuttista uskoa. On tapahtunut liian monta joko suoraan tai epäsuoralla tavalla tieteeseen ja teknologiaan liittyvää tragediaa, jotta luottamus tieteeseen voisi pysyä ehdottomana. Tarvitsee ajatella vain omana elinaikanani tapahtuneita ydin- ja kemiantekniikan katastrofeja Hirošimassa, Tšernobylässä, Three Mile Islandissa ja Bhopalissa sekä ympäristön tuhoutumista – otsonikerroksen hupeneminen mukaan lukien – osana ekologisia kriisejä. (Dalailama 2007, 205–206.)

Sosiaalityön eetos² luo työlle periaatteet, arvot ja moraaliset lähtökohdat, jotka ovat tavoitteiden kieltä. Miten nämä tavoitteet muutetaan käytännön toimiksi, on sosiaalityön kipukohta. (Pohjola 2018, 94.) Tässä pro gradu -tutkielmassa tutkin tiibetiläisten pakolaisten maanpaossa Nepalissa harjoittamaa sosiaalityötä, ja erityisesti tiibetiläisten sosiaalityöntekijöiden arvomaailmaa eli tiibetiläisen sosiaalityön eetosta. Tutkimuskysymykseni on: Mitkä ovat tiibetiläisten sosiaalityöntekijöiden harjoittaman sosiaalityön käytännön pääperiaatteet Nepalissa?

Pro gradu -tutkielmani tutkimusteoreettinen lähestymistapa ja analyysimenetelmä on Grounded theory. Menetelmän valinta kypsyi asteittain mielessäni opintojen edetessä. Halusin tutkia sosiaalityötä niin, että informanttien tekemän sosiaalityön lähtökohdat ja periaatteet tulevat aineistoon esille mahdollisimman autenttisessa muodossa. Grounded theory on aineistolähtöinen tutkimusmenetelmä, enemmänkin paikallisesti tai tapauskohtaisesti selittävä, kuin yleiseen teoriaan pohjautuva. Induktiivisen eli aineistolähtöisen luonteensa vuoksi Grounded theory vaikutti mielestäni teoreettisesti ja intuitiivisesti sopivalta valinnalta erityisesti, koska Grounded teoriaan pohjautuvan (*grounded*) tutkimuksen ei tarvitse lähteä liikkeelle erityisen tarkkaan muotoilluista tutkimuskysymyksistä. Tarkoitukseni on ollut tutkimuksen alusta alkaen, että sorretussa asemassa olevien tiibetiläisten ääni tulee esille mahdollisimman koskemattomana. Grounded theory antoi minulle vapauden muodostaa myös väljät haastattelukysymykset. Tutkijan ei

² Eetos (kreikan ethos; latinan moralis) eettinen asennoituminen tai erityisluonne.

tarvitse aluksi tietää kuin aihealue, jota on kiinnostunut tutkimaan. (Luomanen 2011, 350–353; Strauss & Corbin 1990, 24–25, 37–39.)

Toinen tutkimusteoreettinen lähestymistapa tässä tutkimuksessa on etnografinen tutkimus siitä huolimatta, että alun perin suunnittelemani Nepalini matka estyi covid-19-pandemian vuoksi. Sain ennen pandemiaa Kansan Sivistysrahastolta 1000 euron apurahan pro gradu -aineiston keräämiseen Nepalissa. Kansan Sivistysrahasto on suhtautunut joustavasti pandemian ajan apurahansaajien asemaan ja myöntänyt raportointiin lisäaikaa.

Aineiston keruun tein internetin välityksellä, enkä paikan päällä Nepalissa. Aineistoksi keräsin kahden tiibetiläisen sosiaalityöntekijän kirjallisen kertomuksen. Vallitsevassa pandemiatilanteessa tutkimustani ja sen toteutusta voi pitää eräänlaisena etäetnografiana ja online-kenttätöinä (Howlett 2021, 2–4). Kasvokkaisia tapaamisia Nepalissa ei pandemian takia ollut mahdollista järjestää. Nepalissa on ollut yhteiskunnan sulkua ja viranomaisten määräämiä liikkumisrajoituksia kevään 2020 ja kevään 2021 välisenä aikana. Turvallisuussyistä tutkimusympäristö vaihtui etnografiseen online-tilaan ja -ympäristöön. Pyrkimykseni ymmärtää tiibetiläistä sosiaalityötä ja vuorovaikutus tiibetiläisten sosiaalityöntekijöiden kanssa oli kuitenkin alkanut jo aiemmin.

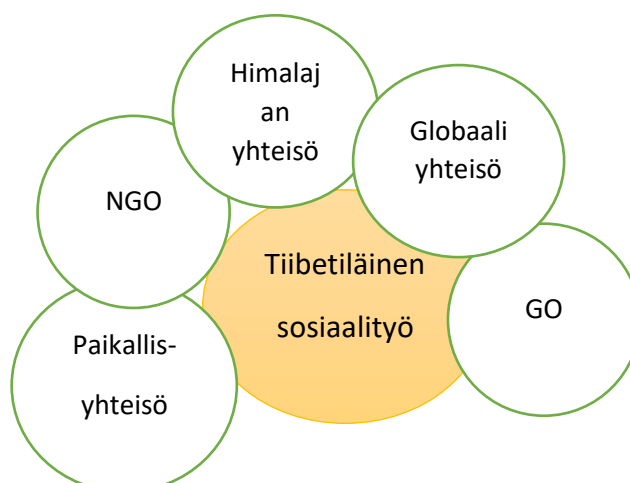
Maailmassa on arviolta noin 7 miljoonaa tiibetiläistä, joista 6,4 miljoonaa asuu Tiibetin alkuperäisväestön perinteisillä alueilla Tiibetin ylängöllä Himalajan vuoristossa. Alueesta on kartta liitteessä 1. Tiibetiläisiä asuu Intiassa arviolta 94 000 ja Nepalissa lähes 15000. Tiibetiläisiä pakenee kotiseudultaan Kiinan kansantasavallan hallinnon etnisiin vähemmistöihin kohdistamien ihmisoikeusloukkausten takia. Tiibetiläisen kulttuurin sulauttamispyrkimykset Han-valtakulttuuriin ovat pääasialliset syyt tiibetiläisten diasporaan. Yksi sulauttamistoimenpide on tiibetin kielen kieltäminen (Central Tibetan Administration; Tibet Data.) Tiibetiläisten oma kulttuuri on ainutlaatuinen maailmassa. Tiibetin alkuperäinen kielellinen ja kulttuurinen perintö sekä maailman mittakaavassa ainutlaatuinen ja vuosituhansia vanha sivilisaatio olisivat palvelleet Tiibetin väestöä tulevaisuudessakin hyvin. Lisäksi tiibetiläistä koulutusjärjestelmäänsä pidetään arvokkaana kulttuuriperintönä. (MacPherson & Beckett 2009, 109).

Olosuhteet Nepalissa ovat vaikeat: terveyttä merkittävästi vaarantavat ilmansaasteet, köyhyys ja terveydenhoidon puute, ekologiset kriisit, maanjäristykset, tulvat ja maanvyörymät ovat olleet vuosikymmenten ajan todellisuutta. Covid-19-pandemia on vaikeuttanut tilannetta entisestään. Tutkimukseen osallistuneilla sosiaalityöntekijöillä on

Nepalissa useita vaikeissa tilanteissa olevien ihmisten auttamisprojekteja liittyen koulutukseen, lasten ja naisten asemaan, päihdeongelmiin, ihmiskauppaan, ravinnon puutteeseen ja moneen muuhun sosiaaliseen ongelmaan Heidän toimintaympäristönsä on monikulttuurinen ja etnisesti monimuotoinen. Heidän työskentelynsä kohdistuu kaikkiin apua tarvitseviin ihmisiin ylittäen etniset, uskonnolliset, kulttuuriset tai muut rajat. Olen kiinnostunut tiibetiläisen sosiaalityön käytännön eettisfilosofisesta orientaatiosta ja myös siitä, mitä niin sanottu länsimaalainen sosiaalityö voisi tiibetiläisen alkuperäiskansan sosiaalityöstä oppia.

Tutkimuksen tiibetiläinen sosiaalityö on toimintaympäristöltään paikallista verkostoituen globaalisti. Kuvio 1 taustoittaa tiibetiläisen sosiaalityön toimintaympäristöä. Tutkimuksen kohteena oleva tiibetiläinen sosiaalityö on merkitty kuvion 1 keskiöön. Tutkimukseen osallistuneet kaksi sosiaalityöntekijää kuuluvat Tiibetin alkuperäiskansaan. He elävät maanpaossa ja asuvat Nepalissa. Tiibetiläisen sosiaalityön taholta on perustettu muun muassa lastenkoteja ja päihdekuntoutuskeskuksia, tehdään katastrofityötä sekä jalkautuvaa sosiaalityötä urbaaneilla alueilla ja syrjäisissä kylissä maaseudulla.

Tutkimuksen paikallinen tiibetiläinen sosiaalityö (kuvio 1) on perustettu Nepalissa. Tiibetiläiset sosiaalityöntekijät työskentelevät paikallisessa maanpaossa elävässä tiibetiläisessä ja nepalilaisessa monikulttuurisessa ja moniuskontoisessa ympäristössä. Paikallisyhteisö koostuu Tiibetistä maanpaossa olevista perheistä, ammatin- ja elinkeinonharjoittajista, buddhalaisluostareista, kouluista sekä muun muassa tutkimuksen kohteena olevasta sosiaalityöstä, sekä nepalilaisista tukijoista. Paikallisyhteisö ulottuu Nepalín valtion alueella maantieteellisesti ja kulttuurisesti ympärillä olevaan Himalajan alueen yhteisöön. Lisäksi toimintaympäristöön kuuluu ei-julkishallinnollisia organisaatioita (NGO eli non-governmental organization) ja Nepalín valtion julkishallinnollisia organisaatioita (GO eli governmental organization).

Kuvio 1. *Tiibetiläisen sosiaalityön toimintaympäristö*

Tiibetiläinen paikallinen sosiaalityö ulottuu globaaliin yhteisöön (kuvio 1), joka koostuu tiibetiläisestä yhteisöstä diasporassa ympäri maailmaa. Tiibetiläisiä on asettunut vuoden 1959 jälkeen eri puolille maailmaa muodostaen yhteisöjä, jotka pyrkivät säilyttämään Tiibetin alkuperäiskieltä, -kulttuuria ja -uskontoa. Globaaliin yhteisöön kuuluu myös ystäviä, tukijoita ja kumppanuuksia eri maista ja kansalaisuuksista.

Tutkiakseni Nepalissa tehtävän tiibetiläisen sosiaalityön käytäntöä, valitsin teoreettiskäsitteelliseksi viitekehukseksi kolme taustoittavaa näkökulmaa: sosiaalityön määritelmä, kriittinen teoria ja dekolonisaatio sosiaalityössä, sekä Indigenous social work ja paikallinen ekososiaalinen sosiaalityö. Tämä tutkimus ei ole vertailevaa tutkimusta länsimaisen ja tiibetiläisen sosiaalityön välillä, vaan tarkoitus on lisätä monimuotoisuuden ymmärrystä sosiaalityön tutkimuksessa ja käytännössä, sekä tuoda vaihtoehtoisia näkökulmia sosiaalityön tieteelliseen keskusteluun. Perimmäinen subjektiivinen tarkoitukseni on tämän tutkimuksen avulla vilpittömästi ja filantrooppisesti edistää inhimillistä kasvua ja kehitystä. Rehellisesti sanoen, intohimoni on inhimillisen kärsimyksen lieventäminen yhteisöissä.

Luvussa 2 peilaan tiibetiläistä sosiaalityötä sosiaalityön yleisiin määritelmiin, käsittelen kriittiseen sosiaalityöhön liittyvää dekolonisaatioaihetta sekä lähestyn tiibetiläistä sosiaalityötä alkuperäiskansojen, paikallisen (*Indigenous social work*) ja ekososiaalisen sosiaalityön näkökulmista. Kolmannessa luvussa kerron tutkimuksen strategisista valinnoista ja kertaan tutkimuskysymyksen. Lisäksi kolmannessa luvussa avaan tutkimuksen analyysiosuutta ja tutkimuseettisiä valintoja. Neljännessä luvussa ”Tiibetiläisen sosiaalityön lähtökohdat” käsittelen tutkimustuloksia kuvaten tiibetiläisten sosiaalityöntekijöiden matkaa oman alansa ammattilaisiksi ja esittelen heidän eettisfilosofisia ja käytännöllisiä lähestymistapojaan auttamiseen. Tutkimuksen johtopäätökset ja tunnistamani tiibetiläisen sosiaalityön eetoksen esittelen viidennessä luvussa. Luvussa 6 pohdin tutkimusta ja sen tekemisen tuntemuksia sekä ideoin jatkotutkimusaihetta. Kontekstoin verrattain harvinaista tutkimusaihettani myös alaviitteiden sisältämällä taustatiedolla.

2 PEILAUSPINTOJA TIIBETILÄISELLE SOSIAALITYÖLLE

2.1 Sosiaalityön määritelmä

Sosiaalityön määritelmä on kiintoisa teema, koska se ei ole yksiselitteinen. Eri instansseilta kysyttäessä sosiaalityön määritelmää, ovat vastauksetkin erilaisia. Kiteytettynä sosiaalityön arvoihin perustuva ja sosiaalityön käytännöistä lähtevä määritelmä on kansainvälisten sosiaalityön järjestöjen (IFSW, IASSW) julkilausumissa (Rauhala ym. 2017). Globaali sosiaalityön määritelmä hyväksyttiin Melbournen yleiskokouksessa vuonna 2014:

Sosiaalityö on ammatti (engl. profession) ja tieteen ala, jonka avulla edistetään yhteiskunnallista muutosta ja kehitystä, sosiaalista yhteenkuuluvuutta sekä ihmisten ja yhteisöjen voimaantumista ja valtaistumista. Yhteiskunnallinen oikeudenmukaisuus, ihmisoikeudet, kollektiivinen vastuu sekä moninaisuuden kunnioittaminen ovat keskeisiä ihanteita ja tavoitteita sosiaalityössä. Tieteellisesti sosiaalityö paikantuu sosiaalityön, yhteiskunta- ja humanististen tieteiden teorioihin sekä alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen tietoon. Sosiaalisen muutoksen työtä tehdään ihmisten ja rakenteiden parissa elämän ongelmallisten tilanteiden ratkaisemiseksi ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Määritelmää voidaan täsmentää kansallisella sekä paikallisella tasolla. (IFSW.)

Kansainvälisessä sosiaalityön määritelmässä korostuu myös alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen tieto. Suomessa sosiaalityön tehtävä on määritelty sosiaalihuoltolain 15 §:ssä. Sosiaalityöllä tarkoitetaan asiakas- ja asiantuntijatyötä, jossa rakennetaan yksilön, perheen tai yhteisön tarpeita vastaava sosiaalisen tuen ja palvelujen kokonaisuus, sovitetaan se yhteen muiden toimijoiden tarjoaman tuen kanssa sekä ohjataan ja seurataan sen toteutumista ja vaikuttavuutta. Luonteeltaan sosiaalityö on muutosta tukevaa työtä, jonka tavoitteena on yhdessä yksilöiden, perheiden ja yhteisöjen kanssa lieventää elämäntilanteen vaikeuksia, vahvistaa yksilöiden ja perheiden omia toimintaedellytyksiä ja osallisuutta sekä edistää yhteisöjen sosiaalista eheyttä. (Sosiaalihuoltolaki 1301/2014.) Sosiaalityö muutostyönä sekä myös yhteisöjen parissa tehtävänä työnä näkyy sekä kansainvälisessä että suomalaisessa sosiaalityön määritelmässä.

Edellä mainittujen tulokulmien lisäksi sosiaalityö on vielä paljon enemmän. Sosiaalityössä tavoitellaan ymmärrystä ja järkeä ihmisten monimutkaiseen todellisuuteen. (Gray & Webb 2013, 1–2; Healy 2012.) Globaalissa sosiaalityön määritelmässä on keskeistä sosiaalityön sitoutuminen sosiaaliseen muutokseen, kehitykseen, sosiaaliseen oikeudenmukaisuuteen, ihmisoikeuksiin, kollektiiviseen vastuunottoon ja moninaisuuden kunnioittamiseen. (Rauhala ym. 2017, 28.) Kansainvälinen sosiaalityö viittaa koulutukseen, käytäntöön, tutkimukseen, politiikkaan ja vaihtoon, joka liittyy ihmisen hyvinvoinnin globaalien prosessien todellisuuteen tilanteissa, joissa työntekijä, palvelun käyttäjä tai kahden toimijan kohtaamiseen liittyvän asian luonne ja syy on siirtynyt jollakin tavalla kansojen välisten rajojen yli. (Hugman ym. 2010, 634.)

Sosiaalityö ja sen luonne nimenomaan kansallisen valtion sisäpuolelle rajoittuvana toimintana on muuttanut muotoaan 2000-luvulla globalisaation myötä. Vaikuttaa, että kansallisvaltio ainoana toiminta-alueena on menettämässä asteittain merkitystään. Tämä näkyy erityisesti taloudessa ja politiikassa ja niiden valtionrajoja ylittävissä toiminnoissa. Myös ilmastonmuutos haastaa olemassa olevia kansallisia valtionrajoja. Globaalia muutosta ovat olleet vauhdittamassa teknologian kehittyminen, katastrofit, sodat ja konfliktit sekä muuttoliikkeet. Paikallisyhteisöjen ja globaalien ympäristön keskinäisriippuvuus (*interdependence*) ja vuorovaikutus on mukana arjessa, kriiseissä ja sosiaalityössä kaiken aikaa. Toiset vaikutukset ovat luonteeltaan nopeita ja toiset taas hitaita, mutta yleisesti ottaen vaikutusten ennustettavuus on vaikeaa. (Harrikari & Rauhala 2019, 36–37, 185–192.) Oikeastaan valtio on "itsetietoisesti järjestetty instituutio, jonka avulla yhteiskuntaa säännellään ja säilytetään". Kansallisvaltio, jossa on selvästi määritelty suvereeni alue, on itse asiassa suhteellisen uusi ilmiö. (Graham 1988, 4.)

Sosiaalityön nopeaan kehitykseen pyrkivät maat - muun muassa kehitysmaat ja Neuvostoliiton jälkeiset maat - ovat pyytäneet määritelmiä sosiaalityöstä ja eettisistä normeista. Ne ovat kysyneet länsimailta, miten tehdä sosiaalityötä ja miten kouluttaa sosiaalityössä? Globaalit standardit ovat todennäköisesti tärkeimpiä sosiaalityön ja sosiaalipalvelujen kehitysvaiheessa. Yksi arvaus on, että maat, joissa sosiaalityön rakenteet ovat kypsempinä tai järjestäytyneempiä ja kehittyneempiä, eivät todennäköisesti ota näitä standardeja käyttöön. Tällä hetkellä standardit paljastavat monia hyviä aikomuksia, mutta samalla on monia yksityiskohtia, jotka eivät välttämättä ole merkityksellisiä kaikkialla. Hyvin yksityiskohtaiset säännöt ja standardit voivat myös olla esteenä sosiaalityön

harjoittamiselle herkällä tavalla ottaen huomioon kulttuuriset ja asiayhteyteen liittyvät erot. (Trygged 2010, 652.)

Indigenous Social Work Around the World -teoksen toimittaneen Johan Coatesin mukaan sosiaalityö on pääasiassa urbaanien alueiden ammatti, joka käsittelee paikallisia ja kansallisia kysymyksiä. Väitteet "globaalista" sosiaalityöstä sopivat sosiaalityön kansainvälisten järjestöjen poliittiseen agendaan, mutta niiden paikallinen ulottuvuus on todellisuudessa rajallinen. Kahdella pääelimellä, Kansainvälisellä sosiaalityön koulujen liitolla (IASSW) ja Kansainvälisellä sosiaalityöntekijöiden liitolla (IFSW), on hieman yli 400 koulujäsentä 55 maassa ja ympäri maailmaa 80 jäsenyhdistystä, jotka edustavat 500 000 ammatillista sosiaalityöntekijää. Näiden kansainvälisten järjestöjen työn merkitystä ammatillisen sosiaalityön edistämisessä kansainvälisesti ei voida kiistää, mutta globalisaation agendan kritiikin hyväksyminen on paradoksaalista ammatissa, joka arvostaa kulttuurista reagoitakykyä. Kulttuurinen relevanssi pakottaa meidät uudelleen arvioimaan sosiaalityön arvoja ja olemaan varovainen homogenisoivien prosessien, kuten kansainvälisen sosiaalityön määritelmien ja sosiaalityön koulutuksen kansainvälisten standardien suhteen. Nämä prosessit ovat poliittisia siinä mielessä, että ne koskevat lähinnä ammatillisia etuja ja ammatillistamisohjelman edistämistä. Idea kulttuurisesti relevantista sosiaalityöstä pakottaa meidät ajattelemaan montaa eri sosiaalityötä ja sosiaalityön osaamista, eikä yhtä universaalia ammattia, jolla on samat arvot. Kaikkien mahtuminen samoihin universaaleihin arvoihin on ristiriitaista ammatissa, joka arvostaa ja ylistää monimuotoisuutta. Kulttuurinen tieto on keskeistä alkuperäiskansojen sosiaalityössä, mutta myös kulttuurisesti relevantissa sosiaalityössä, joka reagoi paikallisiin ja kansallisiin konteksteihin maailmanlaajuisesti. Kansallisvaltiolla on edelleen keskeinen vaikutus hyvinvointiin ja niihin käytäntöjen konteksteihin, joissa sosiaalityöntekijät ympäri maailmaa työskentelevät. (Coates 2018.)

Nepalin valtion virallinen sosiaalityö ja sen yliopistotasoinen koulutus on uutta ja aliresursoitua, resurssien keskittyessä lähinnä suuriin kaupunkeihin (Mikkonen 2017, 50–51). Nepalin virallinen sosiaalityöntekijöiden järjestö kuuluu IFSW:iin, johon puolestaan tiibetiläinen sosiaalityö ei kuulu.

Ekososiaalista sosiaalityötä voidaan lähestyä kahdesta näkökulmasta, sekä systeemiteoreettisesta että ekokriittisestä näkökulmasta. Systeemiteoriassa ihminen nähdään osana ympäristöä ja sosiaalisella vuorovaikutuksella on siihen suuri merkitys.

Ekososiaalisessa lähestymistavassa sosiaalityöhön on kyse ajattelusta, jonka avulla sosiaalityössä voidaan ymmärtää kokonaisvaltaisemmin. Näkökulma käsittää erilaisia ympäristön ja ihmisen väliseen suhteeseen liittyviä haasteita, resursseja, monimuotoisuutta ja kompleksisuutta. Ekokriittisessä näkökulmassa pureudutaan erilaisiin sosiaalisiin ja ympäristöön liittyviin haasteisiin, jotka ovat ekososiaalisia kysymyksiä. Siinä kyseenalaistetaan jatkuvan taloudellinen kasvu ja vaurastumisen malli, jotka pohjautuvat taloudellisen voiton maksimointiin. Tällaiset ekonomiset mallit tuottavat hyötyä, mutta ihmisten ja maapallon luonnonvarojen kustannuksella. Ekokriittisestä näkökulmasta voidaan kysyä: mikä on ekologisesti kestävä kehitys? Peilaamiseen on tarvetta etenkin yksilön ja yhteiskunnan välillä. Rakenteita on arvioitava ja niitä on tarpeen mukaan muutettava. Yhteiskuntapoliittisia säädöksiä ja normeja olisi yhä enemmän sisällytettävä kestävä kehityksen prosesseihin. Päätöksentekijät sivuuttavat jatkuvasti havaintoja ihmiskunnan ja yhteiskunnan liiallisesta ympäristön kuormittamisesta. On yleistä, että ajatuksia luontoarvojen merkityksestä kumotaan vetoamalla taloustunnuslukuihin. Sotkamossa sijaitseva Talvivaaran kaivostoiminta on tästä yksi esimerkki. Sivistyneeseen, tieteelliseen ja sitä kautta ekologisesti kestäväan päätöksentekoon liittyy ymmärrys siitä, että kapea-alainen päätös yhdellä politiikan tai hallinnon sektorilla johtaa helposti ongelmiin toisilla alueilla. Lähestymistapa, jossa laaja-alaisesti huomioidaan globaali ekosysteemi, on taloudellisestikin ajateltuna ja pitkällä tähtäimellä johdonmukainen verrattuna kestävämpiin ratkaisuihin, joissa voitonmaksimointi tuhoaa ekosysteemin monimuotoisuutta. On tärkeää ja keskeistä ymmärtää ympäristön ja ihmisen välinen keskinäinen riippuvuus. Yhteisestä planeetasta vastuun ottamisen tulee olla yhteinen agenda. (Häikiö 2012, 152; Salonen 2012, 144–145; Närh & 2015, 323–324; ks. myös Heiman 2019.)

2.2 Kriittinen teoria ja dekolonisaatio sosiaalityössä

Havaitakseen ja ymmärtääkseen yhteiskuntien kolonisoivia rakenteita, on ensin tarpeellista ajatella kriittisesti. Gray & Webb jakavat kriittisen sosiaalityön suppeaan ja laajaan kriittiseen ajatteluun. Suppeassa merkityksessä kriittinen sosiaalityö merkitsee useita sukupolvia kestäviä keskeisiä ideoita, teemoja ja sitoumuksia, jotka ovat lähtöisin 1970-luvun poliittisesta liikehdinnästä. Suppean näkökulman mukaan kriittinen teoria erotetaan perinteisistä sosiaalityön lähestymistavoista tietyillä arvopyrkimyksillään: teoria on

kriittinen siinä määrin, että se pyrkii sosiaaliseen muutokseen oikeudenmukaisuuden, tasa-arvon ja emansipaation muodoissa. Suppeampi näkökulma pyrkii selittämään ja muuttamaan erilaisia olosuhteita, joihin sosiaalityöntekijät ja asiakkaat joutuvat. Sosiaalityö liitetään rakenteelliseen analyysiin niistä yhteiskunnan näkökohdista, jotka ovat sortavia, epäoikeudenmukaisia ja hyväksikäyttäviä. Tältä osin suppeampi kriittinen sosiaalityö syntyi erilaisten kriittisten yhteiskunnallisten ja sosiaalisideologisten liikkeiden yhteydessä, jotka tunnistivat modernin yhteiskunnan taloudelliset ja poliittiset dominoinnin ulottuvuudet. Näitä virtauksia edustavat ainakin feminismi, kriittinen rotuteoria, dekolonisaatio ja marxilainen kritiikki. Postmodernismi ja kriittinen teoria toimivat lähteenä kriittiselle yhteiskunnalliselle toiminnalle, sekä teoreettisten ja poliittisten nykykysymysten käsittelemiseen, erityisesti suhteessa sosiaaliseen oikeudenmukaisuuteen, vapautumiseen, valtasuhteisiin, sortoon, hyväksikäyttöön ja ylivaltaan. (Gray & Webb 2013, 99–103.)

Laajemman näkemyksen mukaan kriittinen sosiaalityö on lähestymistapa, jonka avulla voidaan keskittyä tehokkaisiin interventioihin, eli sosiaalisia oikeuksia parhaiten kehittäviin käytäntöihin herkissä perusoikeuksien konteksteissa. Sosiaalityöntekijöiden on välttämätöntä olla kriittisiä ja reflektioivia suhteessa muihin ihmisiin, osapuoliin ja itseensä. Kriittisen ajattelun arvo liittyy sosiaalityön toimintakentällä tapahtuvaan tunnistamiseen ja erottamisen kykyyn, toiminnan uudelleen muotoiluun tai järjestämiseen, toisin sanoen olemassa olevan toimintaympäristön haastamiseen. Laajemman lähestymistavan kriittinen sosiaalityö kattaa merkittävän joukon eklektisiä näkökulmia, jotka herättävät tutkijat ja praktikot kriittisiin ideoihin ilman tarkkoja normatiivisia tai rakenteellisia vaatimuksia. Sosiaalityön suhde kriittiseen teoriaan on suurelta osin impressionistinen, ja termi "kriittinen" on rento ja väljä. (Gray & Webb 2013, 99–101.)

Sosiaalityön käsitteistö on luotu valtakulttuurin taholta. Käsitteistö osittain pitää yllä imperialistista hegemoniaa. Koska sanat sisältävät vallan ja voiman elementtejä, tulee sosiaalityössä käytettäviä sanoja tarkastella puolueettomasti. Saksalainen filosofi Georg Wilhelm Friedrich Hegel esitti 1800-luvulla *isäntä-orja* -paradigman. Hegelin väite oli, että kolonialistin ja kolonisoidun välinen valtasuhde on yksisuuntainen. Hänen mukaansa kolonisoitu on isäntäänsä eli vallankäyttäjään nähden alistetussa orjan asemassa. Orja joutuu pelon ja väkivaltaisten pakkotoimenpiteiden uhkien takia ohittamaan omat näkemyksensä, vakaumuksensa, ihmisarvonsa ja oman ainutlaatuisen äidinkielensä. Orjana ja alistetussa asemassa oleva ihminen joutuu pakosta hyväksymään asioita, joita ei muuten haluisi hyväksyä. Hän joutuu tunnustamaan isännän voiman. Orja joutuu alistumaan häntä itseään

koskevaan päätöksentekoon ja häneen itseensä kohdistuvaan valtaan. Isäntä-orja-paradigma on keino ymmärtää sosiaalityön viranomaisten ja alkuperäiskansojen ihmisten käyttämää omaa kieltä. Näiden kielten välissä on kuilu. Valtaprosesseissa myös sanojen alkuperäiset merkitykset muuttuvat. Sosiaalityön viranomais- ja tutkimuskieli voivat ekonomisen, poliittisen ja muun sarron kohteena oleville paikallisille ihmisille edustaa tyhjää puhetta ja epäluotettavuutta. Tällaisia käsitteitä ovat muun muassa itsemääräämisoikeus, tasa-arvo, sosiaalinen oikeudenmukaisuus, valtaistua ja haavoittuva. (Yellow Bird 2010, 275–277; ks. myös Heiman 2019.)

Eurooppalaisen kolonialismin aikakauden katsotaan alkaneen 1400-luvulla ja jatkuneen aina 1900-luvulle saakka. Antti Kujalan mukaan on väärin kuvitella, ettei suomalaisilla ollut mitään tekemistä kolonialismin kanssa, vaikka Suomella ei ollutkaan omia siirtomaita eikä koloniaalista menneisyyttä. Esimerkiksi lähetystyöntekijöiden toiminta tähtäsi ennen kaikkea kristinuskoa tunnustamattoman väestön kääntymiseen. Samalla lähetystyöntekijät toimivat eurooppalaisen kulttuurin ja sen ylivallan levittäjinä ja siirtomaavallan liittolaisina, tosin välillä myös kohdealueen kulttuurin ymmärtäjinä ja kolonialismin kriitikoina. Eurooppalaisen maan taloudelliseen vaurastumiseen ei tarvittu omaa siirtomaata, josta Sveitsi on Suomen ohella esimerkki. Suomi kytkeytyi monin tavoin maailmankauppaan ja hyötyi siitä. Britannian purjelaivat tarvitsivat tervaa ja Britannia toi Suomesta puuta. Vuonna 1756 Turkuun rakennettu sokeritehdas käytti Karibianmeren saarilla tuotettua raaka-ainetta. Tampellan puuvillatehdas Tampereella hankki puuvillan Yhdysvaltojen etelävaltioiden orjaplantaaseilta. Itsenäinen Suomi pysyi 2000-luvulle saakka etnisesti varsin homogeenisena maana. Itsenäisyyden ajan Suomessa on päässyt unohtumaan kuinka monista kansallisista ryhmistä ja maahanmuuttajista suomea ja ruotsia puhuva niin sanottu kantaväestö on muodostunut. Koska Suomella ei ole mittavaa koloniaalista menneisyyttä, eikä suuria maahanmuuttajavähemmistöjä, on Suomessa tiedonpuutetta kolonialismin vaikutuksesta historiasta tähän päivään saakka, mikä ruokkii pelkoja ja ennakkoluuloja. (Kujala 2019; 12–14.)

Suomen sisäinen kolonialismi ei ole vähemmän tärkeä aihe kuin valtioiden rajat ylittävä kolonialismi. Saamelaisia pidettiin 1900-luvun alkupuolella rodullisesti erilaisina ja primitiivisinä ja saamelaisia suomalaistettiin muun muassa koululaitoksen välityksellä. Sosiaalityölläkin on sen oman historiallisen taustansa takia kolonialistista taakkaa painolastinaan. Sosiaalityössä on sen alkuaajoista lähtien edistetty etnisiin vähemmistöihin kuuluvien yhteisöjen ja perheiden assimilaatiota valtakulttuuriin esimerkiksi siirtämällä

lapsia pois vanhemmiltaan kouluihin ja asuntoloihin, jotka sijaitsivat yhteisöjen omien perinteisten alueiden ulkopuolella. Lapsia kiellettiin käyttämästä äidinkieltään. Heitä kiellettiin tekemästä jo pienenä omaksuttuja uskonnollisia rituaalejaan. Lisäksi oli yleistä, että valtaa käytettiin vaatteissa. Oman kulttuurin vaatteita painostettiin olemaan käyttämättä. Monet vähemmistöön kuuluvat ryhmät ja yksilöt menettivät oman identiteettinsä. Sortaminen ja alistava valta aikaansaiivat sosiaalisten ongelmien kasvua. (Johnson & Yellow Bird 2012, 208–209; Kujala 2019, 16.)

Saamelaislapset viettivät 1950–1960 luvulla suuren osan lapsuudestaan koulujen asuntoloissa vieraiden ihmisten kanssa vieraissa kasvatusolosuhteissa. He kohtasivat monia vaikeita asioita elämänsä varhaisvaiheissa ja nuoruudessa. Asuntoloissa asuneilla saamelaislapsilla on traumaattisia kokemuksia, kiusaamiskokemuksia ja seksuaalista hyväksikäyttöä. Anni-Siiri Länsmanin mukaan koulu opetti lapsia katsomaan saamelaisuutta ulkopuolisin silmin, mikä vahvisti ulkopuolisuuden tunnetta. Asuntolakokemukset koskevat suurta osaa saamelaislapsia, kun taas suomalaislapsista vain pieni osa joutui asuntoloihin. Tavallisesti suomalaislapsista vain vammaiset tai toimintarajoitteiset lapset asuivat asuntoloissa. (Linkola-Aikio ym. 2018; Länsman 2007)

Arvot muuttuvat, kun ihmiset ovat vuorovaikutuksessa ja oppivat toisilta. Nämä vuorovaikutukset voivat tuottaa uusia arvoja, korostaa jatkuvuutta tai tunnistaa epäjatkuvuuksia, kun nykyiset arvot muuttuvat ajan myötä. Ottaen huomioon maiden välisen ja sisäisen sekä yksilöiden ja ryhmien välisen laajan vuorovaikutuksen, on vaikea kuvitella, että jollakin tietyllä ryhmällä olisi nykyään enemmän uskottavuutta kuin muilla. (Dominelli 2010, 43.) On tärkeää pitää mielessä, että ihmisoikeudet ovat pohjimmiltaan ihmissuhteita: juuri sitä, miten me käytäydymme toista kohtaan. Ihmisoikeudet sisältävät myös sosiaaliset oikeudet. (Trygged 2010, 649.)

Sosiaalityö on historiallisten tendenssien kautta tarkasteltuna kuulunut etuoikeutettuun ryhmään. Tämä tosiasia tulisi tunnistaa ja myös tunnustaa, jotta aito sosiaalityön dekolonisaatio on mahdollista. On aika alkaa arvostaa alkuperäiskansojen viisautta. Tulee myös luopua siitä vallankäytöstä, jota ammatillisuuden nimissä ja vallankäyttäjinä harjoitetaan. Myös sosiaalityön yhteiskuntapoliittiset ulottuvuudet ovat tarpeellisia tunnistaa. Sosiaalityöllä on mahdollisuuksia käyttää valtaansa yhteiskuntarakenteiden dekolonisaatiotyössä. Rakenteellinen sosiaalityö ja poliittinen aktivoituminen

konkretisoituvat, kun yksittäiset sosiaalityöntekijät tiedostavat kolonisoivat rakenteet. (Briskman 2010, 83.)

Sosiaalityön yleisenä tutkimuksen tavoitteena on pyrkiä ymmärtämään asiat sellaisina kuin ne yhteiskunnassa tai globaalisti ovat. Bob Mullalyn (2001) mukaan postmodernin ja radikaalin sosiaalityön otetta tarvitaan kritiikiksi hyvinvointivaltion sosiaalityölle, vaikkakin ne ovat kehittyneet modernistisesta ajattelusta. Maailmalle on ominaista monimuotoisuus, moninaisuus, moniarvoisuus ja konfliktit pikemminkin kuin samankaltaisuuden, yhtenäisyyden, monismin ja yksimielisyyden tilat. Postmodernistisen teorian mukaan ei yksikään ryhmä saa yrittää väittää, mitä toisen ryhmän todellisuus, tarpeet, edut tai kokemukset ovat. (Mt., 307.)

Tiibetiläisille nationalismi on nuori käsite. Nationalismin juuret juontavat kolonialismiin. Perinteisillä tiibetiläisillä alueilla nationalismia ei juuri tunnettu. Tiibetiläistä identiteettiä eivät muodostaneet kansalliset rajat, vaan tiibetiläiset erottautuivat ei-tiibetiläisistä uskontonsa, ruokatarjojen, kielen, ulkonäön ja maantieteellisen sijainnin perusteella. "Tiibet" tarkoitti tiettyä alueellista kokonaisuutta, jonka buddhalainen uskonto yhdisti. Pan-tiibetiläinen käytännöt, kuten kaukokauppa ja pyhiinvaellus, ovat vahvistaneet tiibetiläistä kulttuuri-identiteettiä ja johtaneet huomattavaan kulttuurin sisäiseen konsistenssiin. (Butler 2003, 23; Härkönen 2013, 27–28.)

Suurimmalla osalla teollistuneista maista on ainakin joitain hyvinvointivaltion piirteitä, jolloin suuri osa sosiaalityöstä koskee yksilöllisiä tapoja ratkaista yksilöiden ja perheiden vaikeuksia. Suuressa osassa kehittyviä maita puolestaan hyvinvointielementit ovat heikompia ja perherakenteet poikkeavat rikkaampien maiden perherakenteista ja perhekäsityksistä. Tästä syystä länsimaisen tyyppinen sosiaalityö ei yksinkertaisesti toimi kehittyvissä maissa ja imperiumien entisissä siirtomaissa. On olemassa vaara, että länsimaisen tyyppinen sosiaalityö perustuu ennako-oletuksiin, jotka eivät kohdemaahan sovi. Yksinkertainen johtopäätös on, että ei ole suositeltavaa tuoda länsimaisia malleja useimpiin siirtomaa-ajan jälkeisiin maihin, koska näiden mallien lähtökohta, painopiste ja menetelmät saattavat olla sopimattomia. Länsimainen vaikutus on toisaalta muuttunut kolmansissa maissa kiinalaisten ja länsimaiden harjoittamaksi laajaksi liiketoiminnaksi. Universalismin ja paikallisten olosuhteiden välinen ero heijastaa sitä tosiasiaa, että ihmisillä on erilaiset taloudelliset normit, erilaiset perinteet ja erilaiset tarpeet. Universalismin varjopuoli on valtasuhteissa. Kuinka olla universalistinen olematta imperialistinen? Yksi

universalismin vastainen argumentti on (länsimaisten) imperialististen näkemysten ja arvojen voimakas vaikutus. Koska ammatillisen sosiaalityön juuret ovat länsimaissa, tämä argumentti vaikuttaa kohtuullisen perustellulta. (Trygged 2010, 650–651.)

2.3 Indigenous social work ja paikallinen ekososiaalinen ympäristö

Seuraavaksi haen peilauspintaa tutkimusaiheelleni alkuperäiskansojen ja paikallisesta sosiaalityön suuntauksesta, josta englanninkielisessä kirjallisuudessa käytetään nimeä Indigenous Social Work. Alkuperäiskansojen asemaan ja paikalliseen sosiaalityöhön liittyvä tutkimusorientaatio on tiibetiläisten pakolaisten kontekstissa relevantti, koska tiibetiläiset ovat alkuperäiskansaa. Myös ekososiaalinen sosiaalityön näkökulma liittyy tutkimusaiheeseen, sillä alkuperäiskansat ovat herkkiä maailmanlaajuisille ekososiaalisille vaikutuksille (Kortetmäki & Silvasti 2017, 224). Tiibetiläiset, jotka asuvat Nepalissa, ovat statukseltaan pakolaisia. He elävät ekososiaalisesti vaikeissa olosuhteissa. Tästä syystä ekososiaalinen viitekehys on keskeinen tässä tutkimuksessa. Tiibetiläiset ovat ikiaikaisesti asuttaneet yhtä maailman tärkeimmäksi puhtaan juomaveden varannoksi luokiteltua ikirouta- ja ylänköaluetta Himalajan vuoristossa. Tiibetiläisiä pakolaisyhteisöjä on eniten Nepalissa ja Intiassa, jossa myös ympäristösaasteet ovat merkittävä ekososiaalinen riskitekijä. Esimerkiksi liikenteestä johtuvat ilmansaasteet aiheuttavat yhä lisääntyviä keuhko- ja muita sairauksia Kathmandun tiheään asutulla laaksoalueella (Shrestha ym. 2015, 47).

Alkuperäiskansojen asemaan liittyen on sosiaalityön määritelmässä kaksi eri päälinjaa. Ne ovat *Indigenization* ja *Indigenous social work*. Ensimmäinen viittaa länsimaisen sosiaalityön teorioihin ja metodien juurruttamiseen toiseen kulttuuriin. Jälkimmäinen viittaa alkuperäiskansan sosiaalityön kehittämistyöhön ryhmän omasta kotoperäisestä ja paikallisesta kulttuurista käsin. Perinteiset paikallisyhteisöt eri puolella maailmaa ovat kokeneet nykypäivään asti varsin voimakasta sulautumispainetta valtakulttuuriin. Eurooppalaisen tai ylipäättään länsimaisen sosiaalityön viemistä muihin kulttuureihin ei pidetä ammattieettisenä, vaan se on käytäntönä vanhentunutta. Englanninkielisessä ammattikirjallisuudessa on luovuttu epäkorrektista ja kolonialismiin vahvasti viittaavasta käsitteestä *Indigenization*. (Gray ym. 2008a, 8.)

Väestöä, joka polveutuu tietyllä maantieteellisellä alueella asuvasta kansasta, kutsutaan alkuperäiskansaksi. Alkuperäiskansat ovat asuneet alueilla jo ennen kansallisvaltioiden rajojen muodostumista. Yhdistyneiden kansakuntien (YK) alaisen kansainvälisen työjärjestön ILO:n (International Labour Organization) sopimuksen mukaan alkuperäis- tai heimokansaksi määrittely perustellaan kansan omana oikeutena määrittellä itseään. Saamelainen on nimitys, jota esimerkiksi nykysaamelaiset johdonmukaisesti käyttävät. Saamelaiseksi itsemäärittävä ryhmä voi koostua useista eri saamelaisryhmistä. Alkuperäiskansan tieto liittyy erityisestä suhteesta maahan ja edeltäneisiin sukupolviin. Ihmisille ja perinteisille yhteisöille ovat tietyt alueet olleet kokonaisvaltaisia elämän, oppimisen ja opetusten lähteitä pitkien ajanjaksojen ajan. Perinteisessä ja paikallisessa tiedossa on kyse nimenomaan suhteista. Suhteet ovat olennainen osa traditioita ja henkisyyttä (*spirituality*), mitkä monilla alkuperäiskansoilla merkitsevät ajatuksellista yhteyttä lukemattomien edeltäneiden sukupolvien kanssa ja aikaisempien sukupolvien kautta. (Haig-Brown & Dannenmann 2009, 247; Nahkiaisoja 2016, 26–27; Suomen YK-liitto 2019.)

Perinteiset tai paikalliset yhteisöt, sekä alkuperäisiin kansoihin ja heimoihin kuuluvat ihmiset kokevat voimakasta painostusta omaa kulttuuria ja kieltä kohtaan. Alkuperäiskansat ovat heterogeeninen joukko kansoja. Maailmassa on 476 miljoonaa alkuperäiskansaan kuuluvaa ihmistä 90:n eri valtion alueella. Jo Intiassa on 705 eri vähemmistöihin kuuluvaa etnistä ryhmää. Virallisesti Intian viranomaislähteiden mukaan maassa ei ole alkuperäiskansoihin tai heimokansoihin kuuluvia ryhmiä. Intia haluaa luoda kuvan kehittyneestä ja modernista teollisuusmaasta, johon alkuperäiskansojen omat maoikeudet, oikeudet luontoresursseihin, kieleen ja omaan elämänmuotoon eivät sovi. Monet yhteisöt ovat tuhoutuneet ja ihmiset ovat menettäneet asuinpaikkojaan, äidinkieltänsä ja elinkeinojaan. Vähemmistöihin kuuluvat kokevat syrjintää ja sortamista. He ovat ilman sosiaalisia oikeuksia maassa, jonka kansalaisia he virallisesti ovat. Koulutukseen pääsy tai työllistyminen voi olla etnisen vähemmistön edustajalle hyvin vaikeaa. Alkuperäiskansat kohtaavat lukemattomia sortotoimenpiteitä eri puolella maailmaa. Uhkana on heihin kohdistuva kansanmurha, mikä tarkoittaa tarkoituksellista kansan taikka kansanryhmän tuhoamista (*genocide*). Tarkoituksellinen ja systemaattinen etnisen kulttuurin ja ryhmän tuhoaminen (*ethnocide*), luonnonympäristön tuhoaminen (*ecocide*) ja alkuperäisen kielen tuhoaminen (*linguicide*) ovat myös uhkina. (Iwgia 2020; Johnson & Yellow Bird 2012, 209–211; Ranta-Tyrkkö & Jojo 2017, 106.)

Paikallisyhteisöt eri puolella maailmaa eivät välttämättä ole kiinnostuneita kritiikittömästi ottamaan vastaan valtavirtaisen sosiaalityön aatteita. Suomalaisessa ja niin sanotussa länsimaalaisessa sosiaalityössä voitaisiin oppia ymmärtämään, että universaalina pidetyt menetelmämme eivät olekaan relevantteja, eivätkä universaaleina pidetyt standardimme olekaan kovin kiinnostavia. Sosiaalityön ja eri kulttuurien vuorovaikutuksessa on syytä käydä keskustelua yhteisistä arvoista. Alkuperäiskansat, mukaan lukien tiibetiläiset, kokevat jatkuvaa painostusta omaa kulttuuria kohtaan. Monet kansat ja yhteisöt kokevat kulttuurin häviämisen uhkaa. Ukopuolelta tuleva painostaminen, miten yhteisölliset tai yhteiskunnalliset ongelmat on ratkaistava, ei ole koskaan oikea tie. (Gray ym. 2008b, 261, 267–268.)

Siirtomaavallan ajan perintö ja alkuperäiskansoja sortava politiikka on edelleen keskeinen tekijä ihmisoikeuksiin kohdistuvissa loukkauksissa ja alkuperäiskansojen elinolosuhteita kaventavissa hankkeissa Suomessa ja maailmalla. (Gray ym. 2008a, 6–7, 49–58.) Alkuperäiskansoilla on myös uudenlainen kolonialistinen ja maailmanlaajuinen uhka: vihreä siirtymä, jossa pyritään vähentämään fossiilisen energian käyttöä ja siirtymään uusiutuvan energian käyttöön. Suomesta yhtenä esimerkkinä on Jäämeren rata –hanke, joka vaarantaa alkuperäiskansan oikeuksia perinteisillä mailla. (Saamelaiskäräjien nuorisoneuvosto.)

Kansainvälisen sosiaalityön tutkimuksella on tärkeä rooli edistää kokonaisvaltaista ymmärrystä. Alkuperäiskansojen tieto perustuu eettisfilosofiseen ajatteluun, jossa tasapaino ja yhteys luontoon sekä maahan halutaan säilyttää. Suojeleminen tarkoittaa kaikkien elämän muotojen suojelemista. Alkuperäiskansan tiedolla voidaan vahvistaa ja muuttaa elävämmäksi niin sanottujen länsimaiden viranomaislähtöistä sosiaalityötä. Kulttuurisesti relevantti tieto liittyy moninaisuuteen ja moninaisuuden hyväksymiseen. Alkuperäiskansatieto on muistuttamassa sosiaalityötä ihmisyyden tavoittelemisen merkityksellisestä tehtäväkentästä. Tieteellä on rajoitteitaan, eikä tiedeperusteista kulttuuria tule ilman kritiikkiä hyväksyä. Vaihtoehtoiset äännet voivat muistuttaa sosiaalityöntekijöitä humanismista. Lisäksi nöyryydellä ja myötätunnolla on merkitystä. Juhlat, traditiot ja rituaalit sekä läheiset suhteet perheeseen ja muuhun yhteisöön eivät aina ole yksilökulttuuria painottaville ihmisille helppoja ymmärtää. Alkuperäiskansojen tieto on avuksi, kun yritämme ymmärtää suhteita, keskinäistä riippuvuutta ja niiden merkityksiä koko yhteisön hyvinvoinnin hyödyksi. (Gray ym. 2008b, 267; Hämäläinen & Shardlow 2017, 42–43.)

Alkuperäiskansat ja heidän paikallisyhteisöjen tieto opettaa sosiaalityöntekijöitä kohtaamaan asiakkaita humaanimmalla asenteella. Oppi, jota saadaan sortoa kokeneilta kansanosilta, on sosiaalityölle merkittävää ja rikastuttavaa. Asiakassuhteiden tulee perustua ymmärrykseen jokapäiväisen elämän haasteista. Sosiaalityö voi oppia tavoittamaan asiakkaat siellä, missä he ruokailevat, asuvat ja leikkivät. Tällainen haaste ei ole helposti toteutettavissa yksilöllisyyttä ja yksityiselämää painottavassa yhteiskunnassa, jossa myös ylläpidetään ammatillista etäisyyttä. (Gray ym. 2008b, 267; Hämäläinen & Shardlow 2017, 42–43.)

Alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen tieto sisältää usein henkisen perspektiivin, mutta toisaalta alkuperäiskansojen tietoa ei voi erotella henkiseen, ekologiseen tai muuhun komponenttiin. Kyse on kokonaisvaltaisesta tiedosta. Alkuperäiskansat uskovat, että kaikilla asioilla on olemassa yhteys (*kinship*). Tämän yksinkertaisen, perustavanlaatuisen periaatteen noudattamatta jättäminen on monien nykyaikaisten ongelmien perusta, mukaan lukien luonnonympäristön rappeutuminen (mikä on syy ilman ja veden pilaantumiseen), sekä ilmastonmuutos sekä kasvi- ja eläinympäristöjen menetys. Mitä kauempana ajassa taaksepäin arkeologit ja antropologit tutkivat vanhan maailman yhteiskuntien kehitystä, sitä enemmän he tietävät, että kaikki sivilisaatiot rakennettiin aboriginaalien kaltaisille perustuksille. Siksi kannattaa tarkastella uudelleen ensimmäisten kansakuntien uskomuksia, sillä ne valaisevat nykyisiä eksistentiaalisia ongelmia. (Stonechild 2016, 3.)

ILO:n alkuperäiskansojen sopimuksen numero 169 mukaan kukin kansa voi itseidentifikaation perusteella määritellä itsensä alkuperäiskansaksi (*self-identification*). Sopimuksen mukaan alkuperäiskansalla on itsensä määrittelyn (*self-determination*) oikeuden lisäksi oikeus hallita ja ylläpitää (*self-management*) omia instituutioita, elämäntapoja, taloudellista kehitystä, kieltä ja uskontoa niiden valtioiden sisällä, joissa he asuvat. Voidaanko siten itsensä määrittelyn oikeuden perusteella ajatella, että, että mikäli alkuperäiskansan edustajat itse määrittelevät tekemänsä työn sosiaalityöksi, voidaan toimintaa silloin myös kutsua sosiaalityöksi? Tiibetiläiset tutkimukseeni osallistuvat sosiaalityötä Nepalissa tekevät informantit ovat saaneet koulutuksensa sikäläisen koulutusjärjestelmän mukaan eli he ovat suorittaneet *geshe* -tutkinnot tiibetiläisissä yliopistoissa. (ILO.)

Kaikilla kulttuuri- ja kielialueilla ei sosiaalityötä konseptina tai erityisenä ammattialana ole olemassa. Sosiaalityön akateemisessa keskustelussa käytetään myös sosiaalinen työ (*social*

professions) -termiä. Sosiaalityö -termin käyttämisellä painotetaan erityisesti sisällöltään kehittyntä asiantuntijatyötä. Sosiaalinen työ vuorostaan on monimuotoisempaa, avointa ja yleistä, johon luetaan laaja kirjo eri auttamisen muotoja. Sosiaalityö on suomalaisessa kontekstissa käsitteenä suhteellisen tuore. Suomessa nimikkeen käyttö alkoi vasta 1950-luvulla. Ammatillistumiskehitys Suomessa ja sosiaalityö terminä viittaavat tiettyyn kelpoisuuteen ja auktorisoituun asemaan alalla. Kulttuuritaustojensa perustalta monet eri paikallisyhteisöt ovat käyttäneet sosiaalityö -nimitystä tekemästään auttamistyöstä. Tutkimuksissaan Intiassa Satu Ranta-Tyrkkö päätyi siihen, että työtä voidaan pitää sosiaalityönä, johtuen siitä, että sosiaalityö on laaja käsite. Ammattipainotteinen näkökulma ei ole tarpeeksi kattava, eikä kerro sosiaalityöstä käsitteenä riittävästi. Gandhilaisessa ja *Natya Chetana* -draaman keinoja käyttävissä yhteisöissä Intiassa, kulttuurisesti relevanttia työtä tekevät vapaaehtoiset paikallissosiaalityöntekijät. Yhteinen asia kaikelle sosiaalityölle on huoli kaikkein köyhimmistä ja kaikkein haavoittuvimmista yhteisön jäsenistä. (Ranta-Tyrkkö 2007, 86–87; Ranta-Tyrkkö 2010, 21.) Alkuperäiskansojen vaatimukset ovat lisänneet pyrkimyksiä uusiin teoreettisiin käsityksiin, joissa otetaan huomioon hengelliset tarpeet, alkuperäisväestön perinteiset oikeudet, traditiot ja unelmat kehittyä kokonaisina ihmisinä (Dominelli 2010, 132).

3 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

3.1 Tutkimusstrategiset valinnat

Tutkimukseni edustaa kvalitatiivista tutkimusperinnettä. Tutkimusstrategisena menetelmänä tässä tutkimuksessa on alun perin anglosaksisten tutkijoiden sosiologiseen tutkimukseen kehittämä ja etnografiseen tutkimusstrategiaan perustuva laadullinen tutkimus- ja analyysimenetelmä Grounded theory. Menetelmän kehittivät 1960-luvulla Barney Glaser ja Anselm Strauss³. He kehittivät menetelmän aineistolähtöiseksi eli induktiiviseksi vaihtoehdoksi silloin valtavirtaa edustavalle deduktiiviselle tutkimukselle ja 1960-luvulla ilmenneelle teorian verifiointin korostamiselle. Grounded theory-menetelmä on sopiva sellaisissa tutkimusaiheissa, joista on vain vähän tutkimusta tai joista tutkimusta on runsaasti, mutta aiheeseen on tarvetta muodostaa uutta näkökulmaa. Menetelmän kehittäjät olivat alun alkaen sosiologian piiristä, mutta metodin käyttö laajentui muille tieteenaloille muun muassa psykologiaan, kasvatustieteisiin ja hoitotieteisiin. Grounded teorialla on mahdollista löytää tietoa siitä, miten ihmiset ymmärtävät kokemuksellista maailmaansa ja muodostaa siitä paikallinen teoria. Menetelmän tuotoksena syntyy teoria, joka usein on luonteeltaan prosessin- tai järjestelmänomainen. (Stenlund 2020, 9; Tuomikorpi 2005, 31.)

Tutkimusteoreettiseksi lähestymistavaksi ja analyysimetodiksi valitsin Grounded teorian, joka on pitkälle jäsenneilty lähestymistapa empiirisen aineiston analyysiin. Tutkimusstrategioiden valintaperusteet olivat tässä tutkimuksessa osittain käytännön sanelemat, sillä Grounded teoriassa monenlaiset aineistot ovat käyttökelpoisia. (Luomanen 2011, 351; Stenlund 2020, 23.) Kuitenkin Grounded teoria soveltuu tutkimusaiheeseeni ja -asetelmaani hyvin ja nivoutuu yhteen myös etnografisen tutkimuksen soveltamisen kanssa.

Aloittaessani pro gradu -tutkielman tekemisen, ehdin tehdä alustavan tutkimussuunnitelman etnografisesta tutkimuksesta ja aineiston keruusta toteutettavaksi paikan päällä Nepalissa, jossa minulla oli vuosia aikaisemmin solmittuja ihmissuhteita tiibetiläiseen ja nepalilaiseen yhteisöön. Tiibetiläiset sosiaalityöntekijät kertoivat minulle useita vuosia aikaisemmin, että näkevät naisten aseman syrjäseudulla erittäin vaikeaksi ja toivovat, että tutkimus kohdistuisi tähän problematiikkaan. Haasteina paikallisilla asukkailla ovat ihmiskauppa, köyhyys ja koulutuksen puute. Nepalissa asuu monia kansoja ja alue on kulttuurisesti ja etnisesti

³ Glaser B & Strauss A (1971) The discovery of grounded theory. Strategies for qualitative research. Aldine & Atherton. Chicago. USA 1971.

heterogeeninen. Paikalliset kansat ovat vuorovaikutuksessa tiibetiläisen sosiaalityön kanssa. Minulla oli aikaisempaa tietoa tiibetiläisestä kulttuurista, uskonnosta ja Nepalista ympäristönä. Minusta tuntui tutkijana luonnolliselta mennä Nepaliin, asettua muutamaksi viikoksi tai kuukaudeksi yhdeksi henkilöksi tiibetiläisen sosiaalityön toimintaympäristön jokapäiväiseen elämään, tehdä havaintoja ja kerätä aineistoa. Suunnitelmani muuttuivat covid-19-pandemian vuoksi ja jouduin siirtämään tutkimusympäristön perinteisestä ympäristöstä digitaaliseen verkkoympäristöön (*remote ethnography*) (Howlett 2021). Aluksi pelkäsin autenttisuuden häviämistä. Enhän enää voinut tehdä suoria havaintoja fyysisesti paikan päällä, jota pidin tärkeänä ja perustavanlaatuisena strategiana. Grounded theory oli ratkaisu pulmallisessa tilanteessa, jossa en vielä tiennyt, mikä aineisto olisi relevantti tutkimukselliselle kiinnostukselleni ja mitä aineistoa minulla olisi mahdollista käyttää.

Etnografisella tutkimuksella on tarkoitus kuvata erilaisia toiminnallisia käytäntöjä ja ilmiöitä. Tavoitteena oli oppia tuntemaan yhteisön kulttuurisia ja sosiaalisia ajattelu- ja toimintamalleja ikään kuin sisältäpäin. Etnografisen tutkimusotteen näkökulmasta tavoitteenani oli irrottautua rajatuista substanssiteorioista, vaikka tutkijana minun tuli tiedostaa olevani oman kulttuuri- ja koulutustaustani tuote (Alasuutari 2009, 149).

Etnografiassa ei hajoteta toiminnallista kokonaisuutta pienempiin muuttujiin eli variaabeleihin, kuten kvantitatiivisessa tutkimuksessa, vaan tarkoituksena on erilaisten sosiaalisten käytäntöjen sisäinen ymmärtäminen. Tilanteita pyritään hahmottamaan kokonaisvaltaisesti. Etnografian kokonaisvaltaisuudessa piilee myös sen ongelmallisuus, sillä kokonaisuus voi kääntyä liiallisiksi subjektiivisiksi vaikutelmiksi. (Eskola & Suoranta 2014, 106.)

Vaikka Grounded theory on yksi empiirisen aineiston analyysimenetelmä, jolle aineiston systemaattinen kerääminen ja perusteellinen analysointi on keskeistä, on kyse ennemminkin lähestymistavasta laadulliseen tutkimukseen, kuin yksittäisestä menetelmästä. Grounded theory tuo systemaattisuutta ja mahdollisuuksia luoda induktiivista teoriaa aineiston avulla. Grounded theory sopii erityisesti sellaisen toiminnan tutkimiseen, josta teorian määrä on vähäinen tai, jossa halutaan tuoda uutta näkökulmaa esimerkiksi sosiaalisista prosesseista. Lähestymistapa sisältää tutkijaa ohjaavan toimintastrategian. Aineistokeskeisen lähestymistavan vuoksi empiirinen aineisto täytyy tuntea erittäin hyvin. Kysymyksen asettelujen pitää olla lopullisesti lukkoon lyömättömiä koska tutkimuskysymykset ja -ongelmat löytyvät aineistosta. (Emt. 2014, 19.)

Grounded teoriassa empiirisen analyysin tarkoituksena on muodostaa paikallinen teoria. Tutkimusaineisto kerätään tutkimusympäristön informanteilta. Empiiristä analyysiä suunniteltaessa ja toteutettaessa tutkimusympäristö ja informantit, aineiston hankinta ja keruu, aineistolähtöinen analyysi ja paikallisen teorian muodostaminen lomittuvat ja vaikuttavat jatkuvasti toisiinsa. (Stenlund 2020, 52.)

3.2 Tutkimuskysymys

Tutkin tiibetiläisten pakolaisten Nepalissa harjoittamaa sosiaalityötä, ja erityisesti tiibetiläisten sosiaalityöntekijöiden arvomaailmaa eli tiibetiläisen sosiaalityön eetosta. Tutkimuskysymykseni on: Mitkä ovat tiibetiläisten sosiaalityöntekijöiden harjoittaman sosiaalityön käytännön pääperiaatteet Nepalissa? Tutkin, mitkä eetokset; eettiset, teoreettiset tai metodiset lähtökohdat, nousevat esille tiibetiläisessä sosiaalityössä.

3.3 Aineiston keruu

Haastatteluilla on keskeinen merkitys etnografisessa tutkimuksessa. Haastatteluja voidaan tuottaa eri tavoin ja erilaisiin tiedon tarpeisiin. Milloin voidaan puhua haastattelusta ja milloin vaikkapa kentällä tehdyistä keskusteluista, on tutkimuskohtaista. Tutkijan on jossain määrin tunnettava tutkimuksen kohdetta, jotta tiettyjen ihmisryhmien elämän, kulttuuristen piirteiden ja maailman hahmottamisen tapaa ylipäättään voisi tutkia. Pelkästään kohteeseen tutustuminen vaatii tutkittavien parissa olemista kentällä. Yhteistä etnografiselle tutkimukselle ja Grounded teorialle on tietty joustavuus. Etnografisessa tutkimuksessa ei ole tarvetta laatia valmiiksi muotoiltuja haastattelukysymyksiä, eikä Grounded teoriassa edellytetä valmiiksi muotoiltuja tai muuttumattomia tutkimuskysymyksiä. Grounded teoriassa aineiston keruusta käytetään yleisemmin nimeä otanta ja tutkija voi tarpeen mukaan harkita lisämateriaalin hankintaa. Grounded teorian mukainen otanta on systemaattista keruuta, mikä on innoittanut myös tietokoneohjelmistojen kehittäjiä, mutta *grounded*-otannat voi yhtä hyvin suorittaa manuaalisesti. Tieteellisessä kirjallisuudessa Grounded teorialla viitataan sekä tutkimuksen tuloksena syntyvään *grounded* (perusteltu) teoriaan, ja myös menetelmään, jota noudattaen tietty teoria syntyy. (Luomanen 351–353; Rastas 2011, 65, 66–69.)

Tutkimuksen edetessä huomasin, että etnografia ja Grounded theory tutkimusteoreettisina orientaatioina täydentävät toisiaan. Covid -19-pandemian levittyä olin ensin harkinnut aineiston keruuta videohaastatteluin videoneuvottelusovelluksella.

Aluksi myös suunnittelin käyttäväni haastattelujen lisäksi systemaattisesti keräämiäni videotallenteita vuosilta 2005–2019, joissa toinen informanteista opettaa buddhalaista filosofiaa ja kertoo auttamistyöstään Himalajalla. Tämä osoittautui sittemmin tarpeettomaksi, koska kirjalliset kertomukset tuottivat rikkaan ja riittävän aineiston, jonka analysoimista aiempi aiheeseen perehtymiseni tuki. Seuraavaksi hain heiltä liitteen 3 mukaisen tutkimusluvan. Saatuaani informanttien (Informantti A ja Informantti B) suostumukset heidän osallistumisestaan tutkimukseen, lähetin heille seuraavat haastattelukysymykset sähköpostitse 18.11.2020:

Interview question

Please, describe your social work as freely as possible and in your own words. What are the main principles or starting points of the social work? What issues do you consider important in your social work in Nepal? Please, answer by e-mail, by voice message, or by Messenger or WhatsApp. I am very happy to receive even many voice messages or messages, if, you prefer so.

Pyysin informantteja vastaamaan haluamallaan tavalla, ääniviestein, pikaviestein tai sähköpostitse. Jätin vastausten viestintävälineen valinnan informanteille itselleen. Molemmat informantit päätyivät vastaamaan haastattelukysymyksiin kirjallisesti ja sähköpostitse ja he molemmat lähettivät vastauksen kertomuksen muodossa. Sain vastaukset haastattelukysymyksiin 20.11.2020 - 21.1.2021. Olin tyytyväinen autenttisuuden tasoon: olin yrittänyt muotoilla kysymykset mahdollisimman laveasti ja informantit vastasivat itse valitsemallaan tavalla, haluamassaan määrin, haluamallaan tarkkuuden tasolla ja itse päättämässään ajassa.

Molemmat informantit (Informantti A ja Informantti B) kertoivat vastauksissaan niistä oman elämänsä tapahtumista tai käännekohdista, jotka saivat heidät aloittamaan sosiaalityön. Heidän lähettämät kertomukset ovat erilaisia, mutta toisiaan osittain muistuttavia elämänkulkuja. Tarinoita voi kuvata matkoiksi, jotka ovat alkaneet onnellisesta lapsuudesta Tiibetissä (Informantti A) tai pakolaisuuden ja opiskelun aikana Intiassa ja Nepalissa (Informantti B). Heidän matkansa jatkuvat diasporassa Nepalissa ja muualla Himalajan

alueella paikallisesti, sekä modernissa globaalissa transnationaalisessa ympäristössä. Liitteessä 1 on kartta Himalajan alueesta.

Grounded teorian keskiössä ovat erilaiset koodaukset. Aloin tutustua aineistoon heti ensimmäisen aineiston saatua. Grounded teoriassa ei suositella odottamaan ensin koko aineiston saapumista ja vasta sen jälkeen koodaamaan ryhtymistä, vaan tutkija aloittaa aineiston analyysin ja aineiston hankinnan alkuvaiheessa, mikä edesauttaa aineiston perinpohjaista tuntemista. Tutkija määrittelee ja tarkentaa jatkuvasti informanttien ja lisäaineistojen hankintaa sekä arvioi tutkimusympäristön rajoja. Näin jatkuvan analyysin tulokset suuntaavat tutkijan työskentelyä. Tässä vaiheessa havaitsin, että haastatteluaineisto riittää pääsemään asetettuihin tutkimuksellisiin tavoitteisiin ja luovuin ajatuksesta käyttää videotallenteita aineistona, sillä Grounded teoriassa aineiston keruuta ohjaa tutkijan näkemys siitä, milloin ollaan lähellä teoreettista saturaatiopistettä. Tutkijan tulee itse päättää, milloin riittävä määrä aineistoa on kerätty ja analysoitu. Tutkimusaineiston keräämistä, koodausta ja analyysiä ei tule jättää kesken, vaan tulee jatkaa niin kauan, että analyysin tuottamien käsitteiden kategorioiden saturaatiopiste on saavutettu ja reilusti ylitetty. Seurasin käsitteiden ja niistä johdettujen kategorioiden esiintymistä ja lukumääriä taulukoiden avulla. Tällä tavoin tutkijan on helppo todistaa saturaatiopisteen ylitys. (Luomanen 2011, 352, 354; Stenlund 2020, 53, 64.)

Laadullisen tutkimuksen kulmakivi on empiirisen materiaalin keruu, mikä tarkoittaa, että tutkija ei ole sidottu olettamuksiin tutkimuksen kulusta. Aineiston keruu ja jatkuva yhä hienovaraisemmaksi etenevä analyysi ovat erottamattomia tutkijan tehtävissä. Tämän tutkimuksen osalta tutkimus ei ole ollut antropologin tapaan menemistä paikan päälle, vaan uppoutumista aikaisemmin koettuihin kohtaamisiin tiibetiläisten kanssa ja oivalluksiin buddhalaisesta filosofiasta. Analysointi on ollut tutkimuskohteiden ja henkilökohtaisen elämän kietoutumista toisiinsa. Tämä saattaa tapahtua odottamattomalla tavalla. (Jerman 2016, 153.) Saan säännöllisesti yhteydenottoja Nepalista sekä valokuvia ja ääniviestejä informanteilta. Olen analysoinnin aikana virittäytynyt tutkimuksen teemoihin Ylen puheohjelmien podcasteilla ja Dalai Laman opetustilaisuuksien tallenteilla. Työpaikan kahvipöytäkeskusteluissa työtoverini osoittavat kiinnostusta alkuperäiskansojen asemaan ja tiibetiläisten sosiaalityöntekijöiden tietoon ja näkemyksiin. Reflektoin omaa tapani olla vuorovaikutuksessa lasten ja perheiden kanssa tutkimuksen analyysin aikana tulleisiin buddhalaisiin mielenharjoituksiin.

3.4 Analyysi

Ennen tutkimusaineiston varsinaista analysointia tein koeanalysoinnin johdattaakseni itseäni tutkimusmatkalle tiibetiläisen sosiaalityön ja ajattelun maailmaan. Saatuani luvan informantilta otin koeanalysoitavaksi tiibetiläisen sosiaalityöntekijän luennon, joka on julkaistu videona internetissä. Litteroin luennoin ja koodasin tekstiä. Seuraavassa analysointivaiheessa tein esikoodauksen. Esikoodaus kasvattaa tietoa tutkittavan ilmiön olemuksesta. Tutkimusaineistoja kerätessä aloin listata informanttien omia käsitteitä, muodostaa niistä käsitekarttoja, memoja ja kategorioita. (Stenlund 2020, 66–67.)

Straussin ja kumppaneiden⁴ mukaan Grounded teoriolla on analysointimenetelmänä ominaista analyysin systemaattisuus. Analyysi on kolmivaiheinen muodostuen aineiston avoimesta koodauksesta, pitkittäiskoodauksesta, jossa vertailevalla menetelmällä on keskeinen rooli, ja valikoivasta koodauksesta, jossa aineiston abstraktiotaso nousee ja ydinkategoriat saavat lopullisen muotonsa. Koodausta tehdään rivi riviltä. Kun käsitteitä nousee voi niitä ryhmittää klustereiksi eli alakategorioiksi. Pitkittäisessä koodauksessa luodaan yhteyksiä ylä- ja alakategorioiden välille. Seuraavaksi pitkittäisessä ja valikoivassa koodauksessa saadut kategoriat integroidaan systemaattisesti keskenään. Sitten alkaa muodostua ydinkategoria, johon muut kategoriat yhtyvät ja, johon kaikki kietoutuu. (Tuomikorpi 2005, 38–39.)

Grounded theory sopii sellaisten ilmiöiden tutkimukseen, joista ei ole kovin paljon aikaisempaa tutkimusta. Analysointivaiheessa voi olla mahdollista, että tutkimuksen raportointi muodostuu koodauksessa käytettyjen käsitekimppujen mukaan. (Luomanen 2011, 351, 368–369.) Myös tässä tutkimuksessa hyödynnetään tulosten raportoinnissa koodauksessa muodostettuja käsitekimppuja, joina toimivat mahdollisimman pitkälle informanttien itse käyttämät käsitteet, jotta alkuperäiskansaan kuuluvan sosiaalityöntekijän oma orientaatio tulee mahdollisimman autenttisesti ja syvällisesti esiin.

Laadullisen tutkimuksen kulmakivi on empiirisen materiaalin keruu, mikä tarkoittaa, että tutkija ei ole sidottu olettamuksiin tutkimuksen kulusta. Aineiston keruu ja jatkuva yhä hienovaraisemmaksi etenevä analyysi ovat erottamattomia tutkijan tehtävissä. Tämän tutkimuksen osalta tutkimus ei ole ollut antropologin tapaan menemistä paikan päälle, vaan

⁴ Teoksessa Strauss A. & Corbin J. 1998: Basics of qualitative research. Techniques and procedures for developing grounded theory. Sage Publications. California. USA, 101–161.

uppoutumista aikaisemmin koettuihin kohtaamisiin tiibetiläisten kanssa ja oivalluksiin buddhalaisesta filosofiasta. Analysointi on ollut tutkimuskohteiden ja henkilökohtaisen elämän kietoutumista toisiinsa. Tämä saattaa tapahtua odottamattomalla tavalla. (Jerman 2016, 153.) Olen lähes päivittäin yhteydessä tiibetiläisiin Himalajalla, vaihdamme valokuvia ja ääniviestejä. Olen analysoinnin aikana virittäytynyt tutkimuksen teemoihin Ylen puheohjelmien podcasteilla ja Dalai Laman opetustilaisuuksien tallenteilla. Työpaikan kahvipöytäkeskusteluissa työtoverini osoittavat kiinnostusta alkuperäiskansojen asemaan ja tiibetiläisten sosiaalityöntekijöiden tietoon ja näkemyksiin. Reflektoin omaa tapaan olla vuorovaikutuksessa asiakkaiden, työtovereiden ja läheisten kanssa. Tiibetiläisten sosiaalityöntekijöiden mielenharjoitus on tehnyt minuun vaikutuksen ja haluan kokeilla, miten ne käytännössä toimivat.

Grounded teoriassa analyysin tekemistä voidaan nimittää koodaamiseksi, jolla tarkoitetaan aineistoon perustuvien käsitteiden ja kategorioiden muodostamista, jolloin tulee välttää tutkijan omaa tulkintaa. Tutkimuksessani käsitteiden ja kategorioiden tuli perustua ainoastaan tiibetiläisten informanttien käyttämiin ilmaisuihin. Tulkinnan vuoro oli vasta analyysin tuloksia tarkasteltaessa ja arvioitaessa. Grounded theory käsittää kolme eri koodauksen vaihetta tai tasoa: avoin koodaus, pitkittäinen koodaus ja valikoiva koodaus. Koodauksen aikana korostui induktiivisen päättelyn tavoittelu, mikä käytännössä tarkoittaa sitä, että minun oli muodostettava käsitteitä ja kategorioita pelkästään informanttien ilmaisujen perusteella. Ilmiöitä selittävät aikaisemmat teoriat eivät saaneet ohjata käsitteiden ja kategorioiden muodostamista ja määrittelyä. Aikaisempien tutkimusten verifiointi ei ollut tavoitteenani, vaan päämäärä oli paremminkin uuden teorian muodostaminen. Aikaisempien teorioiden sijasta oli minulla toiveena tuoda esiin alkuperäiskansaansa kuuluvien tiibetiläisten informanttien oma ääni. (Stenlund 2020; 66–68.) Mikäli onnistuin tässä tavoitteessa, olisi se linjassa myös ILO:n alkuperäiskansojen sopimukseen sisältyvän itsensä määrittelyoikeuden (*self-determination*) kanssa.

Informantit vastasivat haastattelukysymyksiin englanniksi, koska esitin kysymykset englanniksi. Kertomusten ominaispiirre oli niiden eteneminen kahdella eri tasolla. Ensinnäkin kertomukset etenivät ajallisesti, mutta eivät välttämättä kronologisessa järjestyksessä. Toisaalta itse kertomus eli narratiivi tapahtumineen eteni. Englannin kielessä, kuten myös suomessa, on kolme pääprosessia: materiaaliset, henkiset ja suhdeprosessit. Materiaaliset prosessit käsittelevät ulkoisessa ja havaittavassa maailmassa

esiintyviä muutoksia ja siirtymiä. Henkiset prosessit koskevat ihmisen sisäistä maailmaa ja niiden prosesseja. Suhdeprosessit puolestaan asettavat ilmiöitä ja asioita suhteeseen toistensa kanssa. Suhdeprosessissa kertoja identifioi ja antaa ominaisuuksia, olivatpa ne sitten maailmassa tai mielen tasolla. Informanttien kertomukset ja niiden tapahtumat etenivätkin vain harvoin, samaa tahtia. (Hyvärinen 2011, 92–103.)

Analyysin tarkoitus oli käsitteen ja eri käsitteiden välisten suhteinen etsiminen. Tämä vaati minulta tutkijana teoreettista herkkyyttä. Tarvitsin kykyä antaa aineistosta nouseville käytännöllisille ilmauksille käsitteellisiä ja myös tutkimuseettisesti ja tarkasti valikoituja kategorioita. Oleellista oli, että suhtauduin empaattisesti aineistoon ja informanttien ajatteluun. (Kallinen & Kinnunen n.d.) Aineiston analyysissä muodostuivat Grounded teorian mukaisen koodauksen kategoriat (kuvio 2) niin, että alakategorioihin kuului runsaasti käsitteistöä, jotka olivat jaettavissa kolmeen pääkategoriaan 1) ilmiöiden pysymättömyyden ymmärtämien, 2) suhteet ihmisiin ja 3) buddhalaiset mielenharjoitukset. Ydinkategoriaksi muodostui ”Tiibetiläisen sosiaalityön eetos”, jonka sateenvarjon alle kaikki alemmat kategoriat mahtuivat. Tässä vaiheessa oli havaittavissa, että tutkijana pystyn aineiston avulla vastaamaan tutkimuskysymykseen.

Ydinkategoria			
Tiibetiläisen sosiaalityön eetos			
Pääkategoriat	Ilmiöiden pysymättömyyden ymmärtäminen	Suhteet ihmisiin	Buddhalaiset mielenharjoitukset
Alakategoriat	Ymmärrys pysymättömyydestä Kokemus muutoksesta Kokemus massiivisesta luonnonkatastrofista Oma kokemus onnellisuudesta Oma kokemus kärsimyksestä	Ystävät ja tukijat Ihmisten tapaaminen Vuorovaikutus	Myötätunto Toisen asemaan asettuminen Yhdenvertaisuus Auttamaan ryhtyminen Ystävällisyyden takaisin maksaminen Buddhalainen harjoittaminen Anteliaisuuden harjoittaminen Henkisen opettajan ohjeet Koulutuksen merkitys muutoksessa Tiedon ja ymmärryksen lisääminen Buddhalaisen filosofian opettaminen päihdetyössä Muinainen pyhä paikka (Stüpa) Rakkaus Hoito Tavoite kestävään elämään

Kuvio 2. Koodauksessa muodostuneet kategoriat

3.5 Tutkimuseettiset valinnat

Suomessa toimii tiedeyhteisön esityksestä ja opetus- ja kulttuuriministeriön nimeämänä Tutkimuseettinen neuvottelukunta (TENK). TENK on asiantuntijaelin, jonka tehtäviin kuuluu tutkimuksen eettisyyden ja laadun takaaminen, sekä hyvän tieteellisen käytännön valvominen. Tutkimuksen eettisyyden arvioinnin prosessiin kuuluu eettinen ennakoarviointi, jolla tarkoitetaan tutkimussuunnitelman arviointia tieteenalakohtaisten

eettisten käytänteiden mukaisesti. Arvioinnissa painottuu tutkimuksesta tai sen tuloksista tutkittavalle mahdollisesti koituvan haitan ennakointi. Suomessa toimivien tutkijoiden on noudatettava ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettisiä periaatteita. Lisäksi tutkijoiden on tarvittaessa pyydettävä eettisen toimikunnan lausunto ennen tutkimukseen ryhtymistä. Ohjeen noudattamatta jättäminen saattaa täyttää hyvän tieteellisen käytännön (HTK) loukkauksen tunnusmerkistön. (TENK 2019.)

Vallitsevan laadullisen tutkimuksen piirissä on hyväksyttävää toteuttaa dynaamisen tutkimusongelman periaatetta, jossa tutkimuskysymykset muokataan lopulliseen muotoon tutkimuksen aikana (Stenlund 2020, 28). Näin on myös aineistolähtöisessä Grounded teoriassa, jonka valitsin analyysimenetelmäksi. Tutkimuksen suunnitteluvaiheessa pohdin eettisestä näkökulmasta haastattelukysymyksiä, niiden muotoilua ja voinko laatimiini kysymyksiin saaduilla vastauksilla ja vastausten analyysillä vastata tutkimusongelmaan, ja miten kysymykset ylipäättään korreloivat informanttien omien periaatteiden, asennoitumisen ja heidän sosiaalityön käytännön kanssa. Informanttien äidinkieli on tiibet, minun äidinkieleni on suomi ja yhteisenä kielenä käytimme englantia. Tutkimuksellisia poikkeamia saattoi aiheutua kulttuurieroista sekä erilaisista maailman- ja ihmiskäsityksistä.

Grounded theory asetti tutkimusongelmalle vaatimuksia, joita luonnehti joustavuus ja muunneltavuus. Tutkimusongelma ei saanut ohjata työtä niin, että aineistolähtöisen uuden teorian synnyttäminen olisi estynyt. Tutkijana olisin Grounded teorian periaatteiden mukaan ollut vapaa muokkaamaan ja täydentämään tutkimusongelmaa koko tutkimuksen ajan. Tiesin tämän mahdollisuuden, mutta käytännössä tutkimusongelma säilyi kuka kuinka samana tutkimuksen jokaisessa vaiheessa; tutkin sitä, millaista tiibetiläinen sosiaalityö Nepalissa on. Tutkijana minulla ei tarvinnut tai olisi saanutkaan olla ennakkokäsityksiä tavoittelemani tulosten ja sitä kautta mahdollisesti muotoutuvan teorian sisällöstä. Uuden teorian tarpeellisuuden toteamiseen tarvitaan tietysti aina aikaisempien tutkittavaa ilmiötä koskevien tutkimusten ja teorioiden arviointia ja tästä johtuen uuden teorian muodostuminen ei ollut gradu -vaiheen tutkimuksessa tavoitteenani. (Stenlund 2020, 28–29.)

Tieteellisessä työssä on kyse ilmiöiden tunnistamisesta ja nimeämisestä sekä ilmiöiden tulkinnasta ja niiden ymmärtämisestä niin pitkälle kun ymmärtäminen on mahdollista. Tämän tieteellisen työskentelyn aikana pyrin tekemään valintani perustellusti ja tietoisesti. Koin oman tutkimusaiheeni kiinnostavaksi ja mielekkääksi, mikä motivoi minua jatkamaan tutkimusta. Huomasin, että minulla oli intoa kehittää ajattelua. Tiedostin, että minun

kehittävää varmuutta omassa ajattelussa, sillä minkään tieteenalan asiantuntijaksi ei kehitytä ajattelemalla samankaltaisesti muiden kanssa. Oli asetettava tavoitteet ja ymmärrettävä oman tekemisen perusteet. Laadukkaan tutkimuksen tunnistaa siitä, että aihetta valotetaan sen eri puolilta ja myös niiltä puolilta, jotka eivät avaudu arkiajattelulla. Tutkijan ja kirjoittajan ymmärrys avautuu tekstissä, jossa konkretia ja abstraktio täydentävät toisiaan ja siten ilmiöt ja tapahtumat selittävät toisiaan. Tutkimukselta oli lupa odottaa jotain uutta, mutta analysoinnin tietyssä vaiheessa huomasin, että yhtymäkohtia ikiaikaiseen buddhalaiseen filosofiaan alkoi paljastua. Uutta toisaalta oli uudenlainen ymmärrys (Hurtig ym. 2010, 185–186.). Oli kuitenkin niin, että ilman vanhempien tutkimusten tuntemusta ei minun olisi mitenkään ollut mahdollista arvioida uusien löydöksiäni todellista uutuutta, vanhuutta tai erilaisuutta. Uuden luominen ei tarkoittanut vanhan kieltämistä. Havaitsin, että tutkimuksen eri vaiheissa halusin välttää vastakkainasettelua. Syy vastakkainasettelun välttämiseen oli useiden vuosien ajan hengittämäni buddhalainen filosofia ja erityisesti rauhantyötä tekevät informanttini. Tutkimukseni oli hiljaa mielessäni myös kunnianosoitus heille.

Eettisestä näkökulmasta minun oli aivan ensimmäiseksi huomioitava kohderyhmäni poliittinen erityisyys. Tämä turvallisuusnäkökulma satoi minua pohtimaan tieteellistä työtä suhteessa tiibetiläisten turvallisuuteen kautta koko tutkimuksen. Informantit ovat kotoisin Tiibetistä, jonne Kiinan kansantasavallan armeija hyökkäsi vuonna 1950 ja aloitti ”vapauttamiskampanjan”. Väkivalloin tukahduttamasta tiibetiläisten kansannoususta 10. maaliskuuta 1959 lähtien, on Tiibetin hallitus toiminut maanpaossa. Tiibetin hengellinen johtaja Hänen Pyhyytensä 14. Dalai Lama pakeni Intiaan, jossa Intian hallitus myönsi hänelle ja Tiibetin pakolaishallitukselle turvapaikan. Keski-Aasian alkuperäiskansana monet tiibetiläiset ovat joutuneet jättämään muinaiset asuinalueensa ja elinkeinonsa. Tiibetin diasporan syitä ovat ennen kaikkea Kiinan harjoittama vähemmistökulttuureja Han-valtaväestöön sulauttava politiikka sekä Kiinan hallinnon toteuttamat ihmisoikeusrikkomukset tiibetiläisiä kohtaan. Näitä rikkomuksia ovat muun muassa kidutukset ja julmuudet, joita tämänkin tutkimuksen aikana koko ajan tapahtui. Asuinpaikasta ja- maasta riippuen Tiibetin kielen käyttäminen, tiibetiläisen kulttuurin näkyminen ja buddhalaisen uskonnon harjoittaminen turvallisella tavalla eivät ole itsestään selvyyksiä. Koin vastuuni tutkijana ehdottomana. En voinut ajatellakaan eläväni sen asian kanssa, että vaarantaisin tiibetiläisten turvallisuutta. (Jolden 2015, 59; MacPherson & Beckett 2009, 109–118.)

Kiinan vaikuttamispyrkimykset tiibetiläistä vähemmistöä kohtaan ovat arkipäivää Nepalissa, mikä on vaikeuttanut tiibetiläisten pakolaisten humanitääristä ja oikeudellista asemaa. Nepal suhtautuu myönteisesti Kiinan talousavulle Nepalissa ja vastavuoroisesti Nepalin viranomaiset pidättävät ja palauttavat tiibetiläisiä pakolaisia Kiinan hallitsemille alueille. Kiinan viranomaisten käsiin joutuneiden pidätettyjen on raportoitu kärsineen brutaaleja ihmisoikeusloukkauksia, kuten vangitsemisia, kidutuksia ja murhia sekä tiibetiläisiä nunnia on raiskattu. (Amnesty International 2019; TCHRD 2020; World Uighur Congress 2019.)

Edellä mainituista humanitääristä syistä eettisyyden vaatimukset korostuivat minun ja informanttien välisissä suhteissa. Minun oli kunnioitettava informanttien oikeutta määrätä omista asioistaan. Minun oli otettava heidän turvallisuutensa huomioon ja suojattava heitä tutkimukseni aiheuttamilta vahingoilta. Yleisistä tietosuoja- ja tietoturvaluottamussyistä, minun oli varmistettava informanttien yksityisyyden ja tietosuojan säilyminen ennen kaikkea heidän turvallisuutensa näkökulmasta. Ennestään jo vaikeassa asemassa olevat informanttini osallistuivat vapaaehtoisesti tutkimukseeni. Heidän päätöksensä perustui suurelta osin riittävään tietoon siitä, miten ylipäättään käsittelin tietoa, missä ja kuinka kauan tulen tietoa säilyttämään ja mihin käytn tai tulevaisuudessa tulen tietoa käyttämään. (Stenlund 2020, 47.)

Informanttien tiedot tässä tutkimuksessa salasin niin, että heidän henkilöllisyytensä eivät ole tunnistettavissa tutkimuksen aineistosta tai asiapapereista. Hyvän tieteellisen ja eettisen käytännön mukaisesti informanttini saivat ennalta tiedot tutkimuksen tarkoituksesta ja toteutuksesta, salassapitositoumuksesta ja aineiston käsittelyn menettelytavasta. Informanttien yksityisyyden kunnioittaminen ja tietosuojan takaaminen lisäsivät luottamusta tutkimukseen ja toivottavasti myös minuun tutkijana. Nepalissa toteutettavaan tiibetiläiseen sosiaalityön käytäntöön kohdistuvan tutkimukseni luotettavuus koostui useiden osasten summasta, josta minä tutkijana yksin vastasin. (Emt. 47–49.)

Sosiaalityön opiskelijana ja tulevana yhteiskuntatieteilijänä halusin henkilökohtaisesti sitoutua dekolonisaatioon omassa toiminnassa ja tutkimuksessa. Tutkimuseettisestä näkökulmasta vaadittiin tutkijalta tarkkaa systemaattista aineistoanalyysiä, jotta aineiston alkuperäinen sisältö siirtyi luotettavalla tavalla tutkimuksen tuloksiin. Tavoitteeni oli, että informanttien omat sanavalinnan säilyivät Grounded teoriaan olennaisesti kuuluvan induktiivisen analyysin eri vaiheissa mahdollisimman muuttumattomina. Siten saatoin

parhaiten edistää sitä tärkeänä pitämäni tutkimuseettistä näkökulmaa, että Tiibetin alkuperäiskansaa edustavien informanttien ääni tulisi mahdollisimman tarkasti ja hienovaraisesti lopulliseen työhön: kategorioihin ja teorian muodostukseen. Tutkimuksen kaikissa tiedon ja tekstin käsittelemisen vaiheissa oli minun huomioitava, että sosiaalityön käsitteistö on valtakulttuurin luomaa, mikä osittain ylläpitää imperialismin hegemoniaa. Tutkimuksessani oli tärkeää tarkastella sosiaalityössä käytettäviä sanoja puolueettomasti, sillä sanat sisältävät vallan ja voiman elementtejä. (Yellow Bird 2010, 275–277.)

Luvussa 4 käsittelen tuloksia. Viittaan joihinkin tiibetiläisten sosiaalityöntekijöiden käyttämiin samoihin virkkeisiin useamman kerran. Tämä johtuu siitä, että lauseet ovat itsessään syvällisiä ja moniulotteisia. Sama virke saattaa sisältää useita filosofisia lähtökohtia. Lisäksi luvun 4 tekstissä on sanskritin ja tiibetin kielisiä käsitteitä, joille ei ole olemassa suomenkielisiä vastineita. Tutkimuksen kulttuuristen ja kielellisten kontekstien vuoksi olen lisännyt alaviitteisiin suomenkielistä tietoa kyseisistä käsitteistä.

4 TIIBETILÄISEN SOSIAALITYÖN LÄHTÖKOHDAT

4.1 Ilmiöiden pysymättömyyden ymmärtäminen

Informantti A kertoo matkansa sosiaalityöhön alkaneen jo lapsena. Tärkeänä kohtana elämässään hän pitää lapsena kokemaansa useita kuukausia kestänyttä vaikeaa vastoinkäymisten aikaa, jolloin hän oli perheensä kanssa pakomatalla Tiibetistä Nepaliin. Informantti A aloittaa kertomuksensa niistä tapahtumista, joiden hän kuvaa olevan hänen henkilökohtaiset lähtökohtansa sosiaalityön toimijuudelleen jo lapsena.

”Tiedän lapsuuden kokemuksistani, mitä on onnellisuus, ja mitä ovat köyhien ihmisten kokemukset.”

Onnellisuutta Informantti A koki synnyinmaassaan Tiibetissä, mutta ollessaan 10-vuotias hän koki onnellisuuden muuttumisen traagisesti äärimmäisen köyhyyden kokemukseksi:

”Minulla oli hyvin onnellinen & terve elämä Tiibetissä ennen 1959, mutta 10. maaliskuuta 1959⁵ me tiibetiläiset menetimme maamme – – Pakenin Nepaliin perheeni kanssa ja meistä tuli pakolaisia”

”perheestäni tuli hyvin köyhä, kuten myös hyvin sairas ilmaston⁶ muutoksen takia⁷ – – erityisesti saastunut vesi teki kaikista perheenjäsenistäni sairaita”

⁵ Tiibetiläiset nousivat 10.3.1959 vastustamaan Kiinan kommunistihallinnon sortoa Tiibetin pääkaupungissa Lhasassa. Kiinan joukot tunkeutuivat Tiibetiin vuosina 1949–1951 tavoitteinaan integroida Tiibet ”emomaahansa”. Lähes kymmenvuotisen yhteiselön tuoma tyytymättömyys ja pelko Kiinan aikeista siepata Dalai Lama purkautuivat väkivaltaisuuksiin, joissa kuoli arviolta 87 000 tiibetiläistä. Luvussa ovat mukana ne tiibetiläiset uhrit, jotka kuolivat vangittuina, kidutettuina tai tehtyään itsemurhan. Dalai Lama pakeni Intiaan ja arviolta 80 000 tiibetiläistä lähti vaaralliselle pakomatalle kohti Nepalia ja Intiaa. (Härkönen 2008, 88; The Dalai Lama 1998, 162.)

⁶ Tiibetin ilmasto on yleensä kuiva. Pysyvän lumen raja on Himalajalla noin 4800 metriä, mutta pohjoisilla vuorilla se nousee noin 6 100 metriin. Kosteus on vähäistä, ja sumua ei käytännössä ole. Lämpötilat korkeammilla korkeuksilla ovat kylmiä, mutta alemmat laaksot ja kaakkoisosassa ovat lempeitä ja miellyttäviä. Kausivaihtelut ovat vähäisiä, ja suurimmat lämpötilaerot tapahtuvat päivittäin. 3650 metrin korkeudessa päivittäinen maksimilämpötila on 30 ° C ja minimilämpötila -19 ° C. Varhaisen aamun ja yön kylmiä lämpötiloja pahentavat navakat ja myrskyisät tuulet, jotka puhaltavat koko alueen suurimman osan vuodesta. Viileän kuivan ilman takia viljaa voidaan varastoida turvallisesti 50–60 vuotta, kuivattua raakaa lihaa ja voita voidaan säilyttää yli vuoden ajan, ja epidemiat ovat harvinaisia. (Britannica.)

⁷ Nepalissa on viisi ilmastovyöhykettä, jotka vaihtelevat korkeuden mukaan subtrooppisesta viileään. Monsuunisateet tulevat kesäkuussa ja loppuvat syyskuussa tuoden 60–80 prosenttia sademäärästä. Joillain alueilla vuotuinen sademäärä on 4 000–6 000 mm. Joulutammikuussa

Informantti A kuvaa lapsuuden kokemustaan kauheaksi ja kaikkein vaikeimmaksi vaiheeksi elämässään. Hän kiersi ovelta ovelle kerjäämässä ruokaa huonossa kunnossa oleville perheenjäsenilleen ja kertoo kokemastaan konkreettisia asioita: vaatteita ei vaihdettu kuukausiin, nukuttiin paljaalla maalla, tyynynä hän käytti tiilen palasta, jonka päälle hän asetti puhki kuluneet kenkensä, ja hän tunsu itsensä ajoittain hyvin väsyneeksi. Silloin oivallus pysymättömyydestä (*impermanence*) auttoi häntä ymmärtämään, että myös ongelmat ovat pysymättömiä:

”... melkein menetin toivoni, mutta pieni ymmärrykseni buddhalaisuudesta, mikä sanoo, että kaikki on pysymätöntä ja mitään ei jää olemaan kanssamme ikuisesti ...”

Aineistosta erottuu pysymättömyyden ja muutoksen filosofoiden elementtejä. Sosiaalityön globaalissa ja kotoperäisessä keskustelussa ja tieteellisissä tutkimuksissa käsitellään runsaasti muutosta ilmiönä. Muutospuhe on yhä yleisempää nyky-yhteiskunnassa, puhutaan jatkuvasta muutoksesta ja muutosmyönteisyydestä työelämässä (Taskinen 2017, 146). Pysymättömyyden filosofian näkökulmasta ja nimenomaan pysymättömyys -käsitettä käyttäen ei sosiaalityön ilmiöistä juuri käydä keskustelua. Pysymättömyys on keskeinen buddhalaiseen filosofiaan ja arki ajatteluun liittyvä käsite (Jinpa 2020, 443). Abstraktien ja filosofisten käsitteiden ”pysymättömyys” ja ”muutos” välinen raja on häilyvä ja ensi ajattelulla ne vaikuttavat toistensa lähikäsitteiltä. Avoimen koodauksen kategorioinnin yhteydessä harkitsinkin ensin näiden kahden käsitteen yhdistämistä muutos -kategorian alle. Päädyin erottamaan käsitteet ensinnäkin autenttisen induktion varmistamiseksi, ja toiseksi sen vuoksi, että oivalsin pysymättömyyden filosofisen eetoksen tarjoavan lukijalle mahdollisuuden avartaa näkemystään ajasta ja paikasta syvällisellä tavalla.

Pysymättömyys on itsessään muutosta ja muutos on pysymättömyyttä, mutta käsitteinä ne eivät ole synonyymejä. Buddhalaisen Madhyamika -filosofian mukaan kaikki konventionaaliset ilmiöt häviävät (Napper 2003, 145) ja Buddhan opetusten mukaan kaikki ilmiöt, mukaan luettuna mieli (*mind*) ovat olemukseltaan tyhjiä (Essence of Buddhism 1986,

kukkula-alueiden lämpötilat laskevat öisin pakkasen puolelle. Silti päivälämpötilat voivat olla jopa 10–20 asteessa. (Wikipedia/Nepal.) Puhtaasta juomavedestä on pula ja saniteettijärjestelmä on käytössä vain pienellä osalla väestöä. Malaria, tuberkuloosi, kolera ja lavantauti ovat yleisiä huolimatta hallituksen projekteista terveyden edistämiseksi. (Britannica.)

178⁸). Tutkittava aineisto ilmentää osin voimakkaastikin pysymättömyyden eetosta, sillä pysymättömyys nähdään elämän realiteettina niin pienissä kuin suurissakin asioissa. Buddhalaisen filosofian mukaan kaikki ilmiöt ovat luonteeltaan pysymättömiä (*impermanent*), josta Informantti A kertoo omin sanoin:

”... minulla oli hieman ymmärrystä, että kohtaamani ongelmat, oli myös pysymätöntä, eikä se jää ikuisesti olemaan kanssani”.

Oivallus pysymättömyydestä auttoi toivon ylläpitämisessä vaikeuksien keskellä:

”ennemmin tai myöhemmin vapaudun näistä ongelmista”.

Eteenpäin suuntautuminen auttoi jatkamaan pysymättömyyden ja muutoksenalaisuuden pohjalta:

”sitten sain sisäisen inspiraation jatkaa tekemistä”

”se muuttuu, ja useiden kuukausien jälkeen se todella muuttui”.

Aineisto kuvastaa pysymättömyyttä myös ilman, että informantit eksplisiittisesti käsittelevät pysymättömyyttä tai muutosta. Informantti B ei käytä pysymättömyyden filosofiaa käsitteenä vastauksissaan. Sen sijaan muutoksen tematiikka nousee esille, kun hän kertoo sosiaalityön menetelmistään. Yhteisön ongelmallisessa tilanteessa, kuten vaikea huumeongelma Kathmandussa, nähdään kollektiivinen mahdollisuus ja mahdollisuus yksilöiden sisäiseen muutokseen tiedon ja tiedostamisen kautta, koska ilmiön luonne on pysymätön. Informantti B kuvaa asiaa seuraavasti:

”.. suojaamaan nuorisoa ryhtymästä väärinkäyttämään aineita, aloitimme tietoisuusohjelman.”

Informantit kuvaavat elämänsä käännekohtia, jotka edistivät heidän suuntautumistaan nimenomaan sosiaalityöhön. Pysymättömyys on paikallisesti ja maantieteellisesti läsnä ympäröivässä sosiaalisessa ekosysteemissä. He kertovat pakolaisuudestaan, liikkumisesta maasta toiseen Himalajalla ja massiivisesta maanjäristyksestä vuonna 2015, jolloin ihmisten onnellisuus muuttui hetkessä kärsimykseksi: Keski-Nepalissa koettiin voimakas maanjäristys 25.4.2015 sekä sitä seuranneet jälkijäristykset. Voimakkuudeltaan 7,8

⁸ Part II Four Mindfulnesses. Discourse given by Kyabje Dilgo Khyentze Rinpoche 19-23 February 1984. Sivut 97-178.

magnitudin maanjäristyksen keskus oli Gorkhan alueella noin 80 km:n päässä Kathmandusta luoteeseen. Pääjäristys tuhosi suuren määrän rakennuksia ja infrastruktuuria kaupungeissa ja maaseudulla. Maanjäristys aiheutti lukuisia maanvyörymiä vuoristoalueilla muodostaen esteitä kulkuväylille vaikeuttaen pelastus- ja avustustoimia. Jälkijäristyksineen maanjäristyksen kuolonuhrien määrä nousi lähes 9000 ihmiseen ja saman verran ihmisiä loukkaantui tai vammautui. Taloudelliseksi tappioksi muodostui noin 10 miljardia Yhdysvaltain dollaria eli noin puolet Nepalín bruttokansantuotteesta. Maanjäristyksillä on vakavia ja pitkäaikaisia sosioekonomisia vaikutuksia Nepalín ihmisiin ja yhteisöihin. (Chen ym. 2015; Goda ym. 2015.)

Sosiaalityön tutkija ja antropologi Alexandra Crampton ehdottaa sosiaalityön ”parhaiden käytäntöjen” dekolonisointia pysymättömyyden filosofian kautta. Cramptonin mukaan valtavirtainen länsimaiseen tiedekäsityksen pohjautuva sosiaalityö perustuu omasta tutkimusaineistostani nousevan pysymättömyyden sijaan sen vastakohtaan: pysyvyyden filosofiaan. Crampton kirjoittaa pysyvyyden eetoksen ironisesti estävän meitä auttamasta toisia. Esimerkkinä hän mainitsee sosiaalityön konseptit: parhaat käytännöt (*best practices*) ja näyttöön perustuva käytäntö (*evidence based practice*). Näissä sosiaalityön lähestymistavat ovat standardinomaisia sitoumuksia, jotka saattavat jättää huomiotta paikalliset ympäristöt ja positiivisen, kestäväen muutoksen toteuttamisessa sosiaalisissa ja luonnonympäristöissä jää syntymättä. Hänen mukaansa on syytä erottaa ne sosiaalityön teorit, jotka parhaiten soveltuvat pintatason muutokseen niistä sosiaalityön syvällisistä teorioista, joista menetelmät ja teorit tulisi johtaa. (Crampton 2015, 2–3.)

Shawn Wilsonin⁹ mukaan pelkkä teoreettisten viitekehysten tai tutkimusmenetelmien valinta ei riitä alkuperäiskansatutkimuksen tekemiseen. Käyttämällä saari -metaforaa, voidaan ymmärtää, kuinka perustalla olevat teorit ja metodit ovat juuri sitä filosofiaa mistä teorit ja metodit nousevat ja kasvavat. Siten ei ole mahdollista dekolonisoida sosiaalityön tutkimusta ja tietoa ilman, että puhutaan perustana olevasta filosofiasta. Wilson antaa ohjeeksi:

⁹ Wilson, Shawn 2013: Using Indigenist Research to Shape Our Future. In M. Gray, J. Coates, M. Yellow Bird & T. Hetherington (Toim.), *Decolonizing Social Work*. <http://0-web.a.ebscohost.com.libus.csd.mu.edu/ehost/ebookviewer/ebook/bmxlYmtfXzUwNzYwM19fQU41?sid=46789ef4-bc7f-464e-9471-cd3ce93a78ba@sessionmgr4002&vid=1&format=EK&lpid=ch16&rid=0>

Kuvittele mielessäsi saari... Tämä saari kuvaa kulttuuriasi: näkyvä osa saarta on näkyvä osa kulttuuriasi – pukusi tyyli, mitä syöt, kotisi... ja niin edelleen. Vesirajan alapuolella erillään näkyvästä osasta on filosofiasi, uskomuksesi ja arvosi. Tämä filosofia kertoo, miksi syöt tiettyjä ruokia tai pukeudut niin kuin teet. ... Vaatteet, joita käytän, eivät tee minusta cree¹⁰:tä: uskomukseni ja filosofiani tekevät... Useimmille ihmisille (uskomusjärjestelmät) ovat taustalla olevia käsityksiä todellisuuden luonnosta ja siitä, miten se on tiedetty tai ymmärretty. (Crampton 2015, 2.)

Kun tutkija on kasvatettu modernissa länsimaalaisessa uskomusjärjestelmässä ja koulutettu länsimaalaisen akateemisen järjestelmän mukaan, on pysyvyys (*permanence*) osa saaren veden pinnan alla olevaa filosofiaa, mikä vaikuttaa tutkimukseen ja sosiaalityön käytäntöön. Crampton kertoo, että hänelle sanottiin, että ”se ei ole tiedettä ennen kuin se on julkaistu ja replikoitu”. Julkaiseminen ja replikointi viittaavat pysyvään olotilaan (*permanent*) ja tekijänoikeusrajoitukset sekä akateemiset tekstin lainaamisen normit ovat tapoja osoittaa, että tiedon löydökset on tehty pysyviksi. Se on kuin tapa pystyttää lippu alueelle, joka aikaisemmin oli tuntematon ja joka nyt voidaan laittaa kansioihin ja ilmoittaa tietona. Lisäksi vaatimus replikoida tuloksia tukee filosofiaa, jossa totuudet tunnetaan toistamisen ja ajan myötä saavutettavan vakauden kautta. Mitä vakaampi ja mitä enemmän replikoitu, sitä voimakkaampana totuusväitteenä sitä pidetään. (Crampton 2015, 3.)

Grounded teorian analyysissä aineistosta tulee esille kärsimyksen pysymätön luonne ja Buddhan ensimmäinen opetus Neljä Jaloa Totuutta (Jinpa 2020, 8). Analyysivaiheen taulukko on liitteessä 2. Buddhan opetusten mukaan kaikki ilmiöt ovat pysymättömiä – mukaan lukien kärsimys. Informantti A kertoo yhdeksi sosiaalityön lähtökohdaksi kokemukseen perustuvan tiedon siitä, että kärsimys ei kestä ikuisesti.

Teoksen ”Science and Philosophy in the Indian Buddhist Classics” johdannossa Dalai Lama kirjoittaa buddhalaisesta perusfilosofiasta, joka on sisällytetty näkemykseen neljästä sinetistä tai aksiomasta: kaikki ehdollistetut asiat ovat pysymättömiä, kaikille saastuneille (*contaminated*) on tunnusomaista kärsimys, kaikki ilmiöt ovat tyhjiä ja vailla itsenäistä olemassaoloa (*selfhood*), ja *nirvāna* on rauha. Pysymättömyys viittaa faktaan, että asiat niiden syntymisestä alkaen eivät jää staattisesti olemaan edes yhdeksi hetkeksi. Tämä johtuu

¹⁰ Cree-intiaanit (Cree: *Néhinaw*, *Néhiyaw*, jne) ovat Kanadassa asuva Pohjois-Amerikan alkuperäiskansa.

siitä, että jo aiheuttavat syyt tekevät asiasta alttiin hajoamiselle. Tämä totuus pysymättömyydestä voidaan Dalai Laman mukaan havaita, jos syvällisesti tutkitaan (*contemplate*) niitä karkeita muutoksia, joita asioissa tai ilmiöissä tapahtuu. Lausunto, jonka mukaan "kärsimys on kaikille saastuneille (*contaminated*) asioille tunnusomaista", osoittaa, kuinka olemassaolomme on kausaalisesti sidottu hallitsemattoman ja ei-kurinalaisen mielen kanssa. Väitteellä, että "nirvana on rauha", intialainen, buddhalainen oppinut *Dharmakirti*¹¹, viittaa mahdollisuuden poistaa häiriöt mielestä. Hän perustaa sellaisen vapauden mielentilan olemassaolon loogiseen järjelyyn, ei kohtaloon. (Jinpa 2017, 18.)

4.2 Suhteet ihmisiin

Informantit painottavat ihmisten välisiä suhteita niin työssä ja toiminnassaan kuin elämässään. He pitävät tärkeänä, että ihmisiä kohdellaan yhdenvertaisina ja puolueettomasti. He kiinnittyvät puheessaan vahvasti kanssaihmiisiinsä. Kun suomessa sosiaalityössä käytetään neutraalia termiä "asiakas" ja pysytään osin etäälläkin asiakkaista, puhuvat he siskoista, veljistä, kavereista (*fellow, sisters and brothers*) ja myös ystävistä, kun he kertovat niistä ihmisistä, joiden kanssa he tekevät sosiaalityötä tai ovat muutoin vuorovaikutuksessa. Positio käy esille kuviossa 3.

Suomessa käytettäviä termejä	Tiibetiläisten käyttämiä termejä suomennettuina
Päihdekuntoutuja	Sisko, veli, kaveri, asiakas, ystävä
Asiakas, asiakkaat	Sisko, veli, kaveri, vähemmän onnekkait siskot ja veljet, ystävä
Asunnoton asiakas	Asunnoton sisko, asunnoton veli
Paikalliset yhteistyökumppanit	Ystävä, sponsori
Kansainväliset yhteistyökumppanit	Ystävä, hyvä ystävä, sponsori

Kuvio 3. Asiakaskunnasta käytettävien termien vertailu

¹¹ 700-luvulla. Yksi seitsemästätoista Nalandan yliopiston mestareista. (The Blaze of Non-Dual Bodhicittas 2018, 343.)

Alkuperäiskansojen maailmankäsityksen ytimessä on perusoletus, että kaikki ihmiset ovat tasavertaisia. Esimerkiksi kaikilla perinteisen aboriginaalien yhteisöillä tunnustettiin olevan jotain ainutlaatuista tarjottavanaan kunkin jäsenen henkisen identiteetin ja henkilökohtaisen elämäkokemuksensa vuoksi. Yksilön tietoa kunnioitetaan ja arvostetaan, mutta on välttämätöntä säilyttää yhteys yhteisöön. Yhteisön vahvuus ylläpitää tapoja, joilla jokaisen yksilön tietämystä kunnioitetaan jakamisen ja yhteistyön avulla varmistamalla tiedonsiirto ja tiedon luotettavuus. Ihminen löytää yksilöllisyytensä ryhmästä, mutta saavutuksia pidetään myös kollektiivisina: yksilön saavutus ei ole mahdollista ilman laajempaa kollektiivista tukea. Aboriginaalien vanha sanonta kuvaa yhteisön voimakkuuden ja läheisyyden merkitystä: ”Tarvitset yhteisöäsi enemmän kuin se tarvitsee sinua. Tarvitset ihmisiä enemmän kuin he tarvitsevat sinua. Älä unohda kuka olet, mistä tulet tai kuka ensin sinut sinne laittoi”. (Muller 2014, 102, 110–111.)

Sen lisäksi, että molemmat tämän tutkimuksen informantit ovat sosiaalityöntekijöitä, ovat he myös buddhalaisia harjoittajia, munkkeja, opettajia, oppineita ja sosiaalityön johtajia. Heidän vastauksissaan on merkittävää myös se, että he eivät tuo esille omia saavutuksiaan, vaan korostavat sitä, miten paljon muut ovat auttaneet ja tukeneet heitä sosiaalityön tehtävissä. Tukijat, ystävät ja lukuisat tuntemattomiksi jääneet ihmiset ja olennot ovat auttaneet joko tiedostaen tai tiedostamattaan. Informantit tuovat esille muiden ihmisten tärkeän merkityksen työssään onnistumiselle. Informantti B kirjoittaa:

”Vuorovaikutuksessa monien asiakkaiden, ja kuntoutuskeskusten henkilökunnan kanssa, aloin ymmärtää ...”

Keskeistä on vuorovaikutuksessa oleminen muiden ihmisten kanssa. Työtä tehdään yhdessä tukijoiden kanssa niitäkin ihmisiä varten, joilla ei ole varaa maksaa asumisestaan päihdekuntoutuksessa: ”järjestimme joitakin maksuttomia paikkoja”. Informantti A kertoo lapsuuden kokemuksistaan, jotka ovat inspiroineet häntä auttamistyöhön:

”Minulla oli monia lapsiystäviä, jotka auttoivat minua ... [lapsena] heistä tuli minulle todella läheisiä ystäviä.”

Informantti A toteaa sosiaalityön toiminta-alueensa laajentumisesta itseään korostamattomalla tavalla ja pitää tapahtumia ja projekteja edistymistä muiden kuin itsensä ansioina:

”Vuonna 2004 tunsin, että nyt minulla on mahdollisuus maksaa takaisin perustuen buddhalaisiin harjoituksiin ja aloin ajatella mikä apu nepalilaisille lapsille, puhtain sydämin, [olisi]takaisin maksamista. Buddhalainen anteliaisuuden harjoitus ja Hänen Pyhyytensä Dalai Laman antamat syväiset ohjeet, saivat minut aloittamaan sosiaalityöt Nepalissa ja hitaasti laajenivat Intiaan Koillis-Intiassa, jossa oli monia köyhiä kyläläisiä ja aloitin hyväntekeväisyysprojektini 2007. Tunnen itseni hyvin, hyvin onnekaaksi kun minulla on monia hyviä ystäviä Euroopassa, Amerikassa, Israelissa ja Intiassa, jotka auttoivat minua auttamaan näitä vähemmän onnekkaita siskoja ja veljiä.”

Tiibetiläisten sosiaalityöntekijöiden tavoittamien autettavien tai interventioissa osallisina olevien ihmisten lukumäärä ei tule aineistosta esille. Ottaen huomioon apua tarvitsevien ihmisten yleisesti tiedossa oleva suuri lukumäärä esimerkiksi Kathmandun kaduilla ja köyhillä asuinalueilla, voidaan ajatella, että myös asiakkaita on paljon yhtä sosiaalityöntekijää kohden. Informantti B antaa aineiston ainoan numerotiedon asiakasmäärästä: *”Siten perustin kodin 7 lapsen kanssa ja nyt meillä on 70 lasta”*.

4.3 Buddhalaiset mielenharjoitukset

Analyysissä muodostettu kolmas ja viimeinen pääkategoria tässä tutkimuksessa on: buddhalaiset mielenharjoitukset. Buddhalainen eettisyyden harjoittaminen jaetaan kolmeen eri harjoittamisen tasoon: keho (*body*), puhe (*speech*) ja mieli (*mind*). (The Blaze of Non-Dual Bodhicittas 2018, 354.)

Tämän tutkimuksen aineistossa tiibetiläisen sosiaalityön menetelmät liittyvät pääosin kahteen menetelmien tasoon, jotka ovat mielenharjoitukset (*mind training*) ja sosiaalityön käytännön menetelmät (*social work practice methods*). Tiibetiläisten sosiaalityöntekijöiden tehtävissään käyttämistä buddhalaisista mielenharjoituksista voidaan aineistossa erottaa

ainakin seuraavat mielenharjoitukset tai eetokset: epäitsekkyyden harjoittaminen, anteliaisuuden harjoittaminen, yhdenvertaisuuden harjoittaminen ja myötätunnon harjoittaminen.

Tutkimuksen molemmat informanttina olevat sosiaalityöntekijät kertovat mielen tason harjoittamisestaan sosiaalityössä. Mielen toiminnan integroiminen käytäntöön on oleellista. On tärkeää, että mielen tason toiminta konkretisoituu eettisesti kestäväksi käytännön toiminnaksi ja puheeksi. Buddhalaisen meditaation keskittymisen ja viisauden mietiskelyn avulla pyritään eettiseen toimintaan ja lopputulokseen muun muassa epäitsekkyyttä, anteliaisuutta, puolueettomuutta ja myötätuntoa harjoittaen. (Jinpa 2020, 126–127.) Informantti A kertoo henkilökohtaisesta mielen harjoittamisestaan, jonka on tarkoitus näkyä sosiaalityön käytännön harjoittamisessa:

”tunsin, että nyt minulla on mahdollisuus maksaa takaisin perustuen buddhalaisiin harjoituksiin & aloin miettiä, että mikä apu nepalilaisille lapsille, puhtain sydämin, maksaa takaisin”.

Informantti A osoittaa epäitsekästä asennettaan sillä, että hän pitää omia kykyjään vaatimattomina:

”vähäinen ymmärrykseni buddhalaisuudesta”
“sain vähän ymmärrystä, että”

Itseä korostamaton ja vaatimaton asenne omaa koulutustasoa kohtaan on linjassa buddhalaisten mielenharjoitusten kanssa. Esimerkiksi yksi Shantidevan (2013, 72) sutra mielenharjoittamisesta kuuluu näin:

*”Ylistykset ja maine eivät lisää ansioitani
eivätkä elämäni mittaa,
eivät tuo elinvoimaa, terveyttä
eivätkä tee ruumiin hyväksi mitään muutakaan.”*

Tutkimukseni tiibetiläiset sosiaalityöntekijät ovat luostarin munkkeja, buddhalaisen filosofian opettajia ja tiibetiläisen yliopistotutkimuksen suorittaneita toimijoita ja johtavissa asemissa olevia sosiaalityöntekijöitä. Omaa koulutustaustaansa he eivät tuo esille muutoin kuin yhden kerran, jolloin Informantti B kertoo lyhyesti: *”tulin luostariin filosofian*

opettajaksi”. Aineistoa tutkiessani havaitsin, että oman koulutuksen mainitsematta jättäminen on merkittävä asia, koska Suomessa sosiaalityöntekijöiden koulutustausta on vahvasti ammattikunnassa esillä ammattihenkilösäädösten kautta, jossa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira) myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa sosiaalityöntekijän ammattia henkilölle, joka on suorittanut Suomessa ylemmän korkeakoulututkinnon ja, johon sisältyy tai, jonka lisäksi on suoritettu pääaineopinnot tai pääainetta vastaavat yliopisto-opinnot sosiaalityössä. (Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöstä 817/2015, 7§.)

Sosiaalityön kansainvälisten järjestöjen julkilausumassa (2014) sosiaalityö paikannetaan sosiaalityön, yhteiskunta- ja humanististen tieteiden teorioihin. Samassa yhteydessä on lisäys: *”sekä alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen tietoon*”. Tästä voisi vetää johtopäätöksen, että kansainvälinen määritelmä rajaa Tiibetin alkuperäiskansan oman akateemisen koulutusjärjestelmän määrittelyn ulkopuolelle. Tieteentekemiseen kuuluu tieto kolonisaation historiasta ja siitä, miten kolonisoivat asenteet yhä edelleen ovat vallalla. Tieto historiasta auttaa ymmärtämään nykyisiä vähemmistöjä sortavia järjestelmiä ja lisää tietoisuutta puolueellisista sosiaalisista todellisuuksista. (Styres 32, 2019.) On mahdollista, että tiibetiläiset jättävät oman koulutustaustan mainitsematta oman henkisen harjoituksen vuoksi tai sen vuoksi, että oman koulutuksen korostaminen ei ole hyvien tapojen mukaista, tai esimerkiksi valta-asemassa olevan länsimaisen tiedekäsityksen syrjivyyden vuoksi.

Yhdenvertaisuuden ja puolueettomuuden eetos näyttäytyy aineistossani usein. Sosiaalityöntekijöinä informantit eivät tuo esille olevansa korkeassa asemassa tai muutenkaan henkilökohtaisesti tärkeitä asiakkailleen. Sen sijaan yhdessä toimimista ja ihmisten tasavertaisuutta korostetaan. Informantti B kertoo:

”Pääasia aloittaessamme työmme on taistella köyhyyttä / riippuvuutta vastaan ja ylläpitää kestävää kehitystä – – veljien ja siskojen elämässä.”

Jotta buddhalainen harjoittaja voi onnistua myötätunnon harjoittamisessa ja muissa pidemmälle menevissä mielenharjoituksissa harjoituksissa, täytyy mielen ensin olla puolueeton kaikkia olentoja kohtaan. ”Myös eläimet selviävät luottaen toisten apuun.” (Jinpa 2020, 6, 123.) Informantti A ja B ovat molemmat perustaneet lastenkoteja Nepalissa ja järjestäneet koulutusmahdollisuuksia lastenkodeissa ja omissa perheissä asuville lapsille. Lisäksi Informantti B pitää kouluissa päihdetietoisuuteen liittyviä tilaisuuksia lapsille ja nuorille. Näin itse aiemmin koettua myötätuntoista apua maksetaan takaisin nepalilaisille

lapsille. Informantti A kirjoittaa tiivistetysti lähtökohdat ryhtymiselleen sosiaalityöhön. Hän kirjoittaa työn olevan hyväntekeväisyystyötä:

”Lyhyesti syyt miksi aloitin hyväntekeväisyystyön [ovat]:

- 1) Maksaakseni heidän osoittaman ystävällisyyden takaisin niille, jotka auttoivat minua vaikeina aikoina.*
- 2) Hänen Pyhyytensä Dalai Laman syvälliset ohjeet.*
- 3) Buddhalaiset myötätunnon inspiroimat anteliaisuuden harjoitukset.*

”tunsin, että nyt minulla on mahdollisuus maksaa takaisin perustuen buddhalaisiin harjoituksiin & aloin miettiä, että mikä apu nepalilaisille lapsille, puhtain sydämin, maksaa takaisin”.

Ensiajattelulla asetelma, jossa sosiaalityö haluaakin korvata asiakkaille ja vaikeassa elämäntilanteessa oleville henkilöille tai yhteisöille heidän hyvytensä takaisin, kuulostaa radikaalilta ja raikkaalta ajattelulta länsimaalaisen sosiaalityön kontekstiin sijoitettuna. Managerialistisissa organisaatorakenteissa työelämän toimintoja ja käytäntöjä ohjaa usein enemmän taloudellisen hyödyn tavoittelu (Kaartinen 2019, 70). Tässä olisi mielestäni opittavaa erityisesti sosiaalityön muutoksen johtamisessa.

Marjut Arola käyttää väitöstutkimuksessaan käsitettä organisaatiokansalaisuus (*Organizational Citizenship Behavior*). Sosiaalityön johtamisen tulee tunnistaa ja ymmärtää, millaisia yhteiskunnallisia odotuksia, vaatimuksia ja jännitteitä sosiaalityön professioon kohdistuu. Esimerkkinä sosiaalityön käytännöstä toimikoon vaikkapa yhteiskunnan polarisaatio ja sosiaalisen median vihapuhe. Organisaatiokansalaisuutta tulisi lähestyä ammatillisen kehittymisen ja sosiaalityön professioon kasvamisen näkökulmista. Työelämän, työorganisaatioiden ja sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaympäristöjen jatkuvat muutokset ovat mittava haaste sosiaalityön asiantuntijuudelle ja ammatilliselle toiminnalle. Jatkuvassa muutoksessa sosiaalityöntekijöiltä odotetaan taitoja ja osaamista, joita he voisivat joustavasti soveltaa monimuotoisissa tehtävissään. (Arola 2020, 9).

Aineiston perusteella vaikuttaa siltä, että tiibetinbuddhalaisessa sosiaalityössä on sellaisia elementtejä, jotka hyödyttäisivät myös tšekäläistä sosiaalityötämme. Aineistossa on runsaasti sekulaariin eli uskonnoista riippumattomaan etiikkaan liittyviä lähtökohtia ja eetoksia.

Myötätunnon, yhdenvertaisuuden ja toisten kanssa jakamisen eetokset ovat peräisin ihmismielistä, mikäli ihmismieliä niihin tuetaan. Lopputuloksena olisi vähemmän kärsimystä ja enemmän onnellisuutta.

Kansainvälisen sosiaalityön tutkijan Jim Ifen näkemyksen mukaan inhimilliset tunteet ovat keinoja, joiden avulla voidaan luoda yhteys ihmisiin, joiden kanssa järkiperäinen argumentointi ei ole mahdollista. Tässä yhteydessä Ife mainitsee oikeistolaisen ääriliikehännän, joka hänen mukaansa edustaa todellista haastetta sosiaalityölle. Oikeistopopulismien ja sosiaalityön välinen vuorovaikutus kilpistyy vuorovaikutuksen puutteeseen. Populismiin kuuluu ilmastonmuutoksen kieltäminen, tieteellisten tutkimusten väheksyminen, ekologien arvojen kieltäminen, salaliittoteoriat, fundamentalistiset näkökulmat ja peräänantamattomuus omaa agendaa palvelevassa toiminnassa. Oikeistosiiven populistit pitävät kompromisseja epäonnistumisina, eivätkä esimerkiksi seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen, tai etnisten - ja kielivähemmistöjen ihmisoikeuksien puolustaminen ole muodissa. (Ife 2018, 122–123.)

Tiibetiläisen sosiaalityön eetokset voivat olla suhteellisen vähäisellä taloudellisella pääomalla toteutettavia menetelmiä sosiaalityön käytäntöön myös Suomessa. Ainakin tiibetiläiset pakolaiset työskentelevät etnisesti ja kulttuurisesti monimuotoisessa ympäristössä ja heillä on tietoa rauhanomaisesta yhteiselon kehittamisestä yhteisöjen kesken.

Nepalilaiset lapset olivat auttaneet Informantti A:ta vaikeassa elämäntilanteessa vuonna 1959 ja siitä syystä 2000-luvulla hän haluaa konkreettisesti maksaa nepalilaisille lapsille takaisin heidän osoittamaansa hyvyyttä ja ystävällisyyttä. Informantti A näkee kärsimystä Nepalissa ja haluaa auttaa niin paljon kuin mahdollista. Takaisin maksaminen ei välttämättä kohdistu juuri niihin samoihin lapsiin, jotka häntä silloin auttoivat ja, jotka ovat nyt aikuisia ja kenties itsekin jo isovanhempia. Takaisin maksaminen kohdistuu laajasti ja kollektiivisesti ihmisiin Nepalissa. Ei ole niin, että tiibetiläiset auttaisivat vain tiettyjä etnisiä ryhmiä tai esimerkiksi vain tiibetiläisiä tai buddhalaisia.

Pohdin, ovatko tiibetiläisen sosiaalityön lähtökohdat jossain määrin verrattavissa länsimaisen sosiaalityön ammatillisuuden kehittymisen historiallisiin lähtökohtiin ja esimerkiksi Mary Richmondin (1861–1928) työskentelyyn? Richmond painotti sosiaalisten

ongelmien diagnosoimista ja systemaattisista menetelmää, jossa diagnoosia tehtäessä ja ongelmiin puututtaessa, tuli diagnoosin perustua monista lähteistä saatavaan asiakkaan tilannetta kuvaavaan tietoon. Richmond kiinnitti huomiota sosiaalisiin suhteisiin, jotka tuohon aikaan olivat tärkein voimavara, jolle tuki tai apu voitiin organisoida. Yksilö- tai perhekeskeisyyttä tärkeämpää tuolloin oli laajempi sosiaalinen verkosto. Richmondin teos *Social Diagnosis* (1917) korostaa työntekijän roolia asiakkaiden ongelmallisten elämäntilanteiden asiantuntijana, ja asiakkaan osaksi jäi diagnoosin ja toimenpiteiden kohteena oleminen. (Raunio 2009; 14–15.) Tähän asetelmaan viittaa myös Informantti B:n luonnehdinta systemaattisesta tiedon hankinnastaan ympäröivässä toimintaympäristössään Kathmandun kaduilla ja kokoontumispaikoissa:

”Aloin tavata eri ihmisiä ja sain tietää erilaisista ongelmista yhteiskunnassa”

”Olin vuorovaikutuksessa melkein jokaisen asunnottoman kaverin veljen ja siskon kanssa ja ymmärsin heidän taustatarinansa.”

”Tarkkailin jokaisen pienen vanhemmille ja lapsille sattuvan tapahtuman kadulla enkä voinut kuvitella heidän tulevaisuuttaan.”

Richmondin kanssa samoihin aikoihin vaikuttanut settlementiliikkeen uranuurtaja Jane Addams (1860–1935) korosti, että köyhyyttä vastaan taisteltaessa on auttajan ja autettavan välinen suhde keskeinen, jolloin molemmilla osapuolilla on mahdollisuus oppia toisiltaan. Settlementiliikkeen käsitys sosiaalityöstä ei ollut Richmondin sosiaalisen diagnoosin tapaan individualistinen vaan yhteisöllinen. Sosiaalityön lähtökohta ei ollut niinkään muutos yksilöissä vaan yhteisöissä ja yhteiskunnallisissa oloissa. Addamsin näkemyksen mukaan sosiaalityöntekijän tuli olla köyhä ja mieluummin asettua asumaan (*to settle*) köyhille alueille jakaen arkensa köyhien ihmisten kanssa ja köyhien arkipäivän tuli olla sosiaalityön lähtökohta. Varakkaasta, ylemmästä keskiluokasta ja pikkukaupungista lähtöisin oleva Jane Addams asettui asumaan Chicagon suurkaupungin slummiin. Addams vaikutui Robert Owenin ajattelusta, jossa luokattomassa ja yhteistoiminnallisessa yhteiskunnassa keskeistä oli näkemys ympäristön vaikutuksesta ihmisen kehitykseen ja kasvuun. Paikallisen lähiympäristön nähtiin vaikuttavan keskeisesti yksilöiden ja perheiden elämään. Asukkaiden yhteistoiminnan katsottiin saavan muutoksia aikaan lähiympäristön lisäksi laajemmin yhteiskunnassa. (Puurunen 2019, 21, 63; Raunio 2009, 15–17.)

Kyösti Raunion mukaan hyväosaisten tehtävänä oli köyhien keskuuteen asettumisen lisäksi, avustaa heitä aineellisesti, kohottaa koulutusta ja kulttuuria ja siten vahvistaa heidän potentiaalisia voimavarojaan. Ammatillisuutta korostava linja syrjäytti ensimmäisen maailmansodan jälkeen sen näkemyksen, että sosiaalityöntekijä oli köyhien ystävä, puolesta puhuja ja reformien ajaja. Myöhemmin sosiaalityöntekijän ja asiakkaan suhde korvasi ystävän ja naapurin suhteen. Addamsin edustama näkemys ei ole menettänyt kiinnostavuuttaan, vaan sillä on yhtymäkohtia nykypäivän sosiaalityöhön. Yksilöiden lisäksi tärkeinä työskentelyn kohteina pidetään perheitä sekä yhdyskuntia ja yhteisöjä. Nykyään korostetaan tasavertaista vuorovaikutusta. Kuten settlementiliikkeessäkin asiakas nähdään omaehtoisena toimijana ja tietävänä kumppanina. Lisäksi monet sosiaalityöntekijät kokevat olevansa asiakkaiden potentiaalisten voimavarojen käyttöönoton mahdollistajia työskennellessään ikään kuin sosiaalisena ”asianajajana” tai valtaistajana. (Raunio 2009, 15–17.)

Pia Puurusen väitöskirjan mukaan Addamsin havainnot rakentavien sosiaalisten tunteiden toimivuudesta ja esiintymisestä kiinnittyivät pitkälti lähiympäristöön. Kulttuurisia ja sosioekonomisia raja-aitoja voidaan yhteisöissä ylittää. Lapset ja vähäosaiset siirtolaiset olivat esimerkkejä ihmisryhmistä, joissa syntyi rakentavia tunteita ja käytännön sosiaalisuutta. Addams näki siirtolaisten keskuudessa olevaa keskinäistä huolenpitoa, avunantoa ja solidaarisuutta, mitä olisi kaivattu laajemminkin yhteiskunnassa. Addams teki havaintoja erityisesti lapsiryhmien toiminnassa ilmenevästä keskinäisestä myötätunnosta ja kyvystä yhteistoimintaan. Addams toi esiin, miten leikki toimi lapsilla herätteenä sosiaaliin suhteisiin. Leikki myös yhdisti lapsia toveruuden hengessä. Monien kulttuurien muodostamissa siirtolaisyhteisöissä lapset edustivat Addamsille ”todellisen demokraattisen suhteen ilmentymää”. Hän totesi lasten olevan aikuisia valmiimpia ylittämään kielen, kulttuurin tai uskonnon kautta syntyneet erot ihmisten välillä. (Mt. 2019, 181.)

Informantti A:n kokemukset toisten köyhien lasten antamasta avusta viittaa myös lasten erityiseen kykyyn tuntea myötätuntoa ja auttaa käytännössä. Informantti A:n muut perheenjäsenet sairastuivat, kun perhe oli vieraassa maassa kaukana kotoaan. Informantti A oli 10-vuotias. Tuolloin hän koki syvästi kärsimyksen, mutta myös toisten lasten osoittaman myötätunnon. Vierasta kieltä puhuvat ja aluksi informantille täysin

tuntemattomat lapset alkoivat huolehtia perheen perustarpeista: lämmöstä, vedestä ja ravinnosta nähdessään perheen kärsimyksen:

”lapsiystäviä, jotka auttoivat minua keräämään polttopuuta & noutamaan vettä & tulemalla mukaani kerjäämään ruokaa”

Informantti A:n kerronta ilmentää myötätuntoisen asenteen kehittämistä kärsiviä kohtaan. Informantti A koki kärsimyksen, ymmärsi syvällisesti kärsimystä ja alkoi harjoittaa myötätuntoa ihmisenä, munkkina ja sosiaalityön toimijana. Buddhalaisen näkemyksen mukaan mieltä voi harjoittaa hyödyllisemmäksi toisia kohtaan. Mikäli myötätunto ei ole tarpeeksi myötäsyntyistä tai kestävää ihmisessä, voi mieltään kehittää myötätuntoisemmaksi Buddhan opetusten avulla. (Essence of Buddhism 1986, 64–65.¹²) Tämän suuntaisesti vaikuttaa Informantti B toimineen, kun hän kertoi tehneensä havaintoja köyhien ihmisten parissa ja sen jälkeen miettineensä, mitä hän voi tehdä heidän hyväkseen. Molemmat informantit ovat buddhalaisen filosofian opettajia ja myös buddhalaisia harjoittajia. Buddhalaisuudessa myötätuntoa kehitetään kaikkia kärsiviä olentoja kohtaan.

Intialainen oppinut Shantideva kirjoitti 700-luvulla sutrakokoelman ”Johdanto Bodhisattvan elämäntapaan” (*Bodhicaryavatara*¹³) ja esittää altruistisen asenteen muun muassa näin:

*”Hyväntahtoinen toive
parantaa olentojen
pelkkää päänsärkyä
on mittaamattoman ansiokas.”*

Yllä mainittu sutra on mietiskelylause ja voidaan tulkita siten, että itsessään jo myötätuntoinen aikomus auttaa kärsivää, on mittaamattoman arvokasta niin kärsivää kohtaan, kuin auttajaa itseäänkin kohtaan. Dalai Lama tuo usein esille sen näkökulman, että ystävällisyys ja myötätunnon harjoittaminen on viisasta itsekkyyttä: mikäli yrittää hillitä itsekkäitä motiivejaan – suuttumusta, vihaa ja niin edelleen – ja kehittää enemmän ystävällisyyttä ja myötätuntoa muita kohtaan, hyödyttää se itseä enemmän kuin muutoin olisi tapahtunut. Dalai Laman mukaan ”Viisaat ihmiset ajattelevat toisia auttaen heitä aina

¹² Part II. Four Mindfulnesses. Discourse given by Kyabje Yongzin Ling Rinpoche. Sivut 61–96.

¹³ Sanskr.

parhaansa mukaan ja seurauksena on onnea. Hölmöt ihmiset ajattelevat vain itseään ja seuraukset ovat aina kielteisiä. Rakkaudesta ja myötätunnosta on hyötyä molemmille, sinulle ja toisille. Kun osoitat toisille ystävällisyyttä, mielesi ja sydämesi avautuvat rauhalle.” (Dalai Lama & Hopkins 2011, 22.)

Länsimaisessa psykologiassa tunnetaan käsite myötätuntouupumus. Terveys- ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) julkaiseman Pakolaisten mielenterveyden tukeminen Suomessa - Paloma-käsikirjan mukaan ammattilaisen on tärkeä tuntee sijaistraumatisoitumisen ilmiö ja tunnistaa itsessään mahdollinen myötätuntouupumus käsiteltäessä asiakkaiden vaikeita elämäntilanteita ja kokemuksia. Käsitteet myötätuntostressi, myötätuntouupumus ja sijaistraumatisoituminen kuvaavat ilmiötä, jossa asiakkaan vaikeat ja traumaattiset kokemukset siirtyvät työntekijälle tai työyhteisölle aiheuttaen henkistä kuormitusta. Käsikirjan mukaan nämä ilmiöt koskevat kaikkia ammattilaisia ja vapaaehtoistyötä tekeviä, jotka työssään auttavat järkyttäviä asioita ja julmuuksia kokeneita, tai akuutisti vaikeaan elämäntilanteeseen joutuneita ihmisiä. THL:n verkkosivujen mukaan myötätuntostressi ei ole häiriö eikä myötätuntouupumus itsessään ole diagnoosi. Ne ovat ensisijaisesti työperäisiä, hallittavissa olevia ilmiötä, eikä myötätuntostressistä automaattisesti seuraa uupumusta. Ammattilaisten vahvuuksien kasvamista pakolaisten vastaanottotyössä kutsutaan sijaisresilienssiksi, jolloin asiakkaan selviytymiskeinojen ja vahvuuksien esiin tuleminen voi parhaimmillaan johtaa myös ammattilaisen voimaantumiseen. (Castaneda 2018, 142; THL.)

Länsimaisen psykologian ja buddhalaisen filosofian näkökulmasta käsitykset myötätunnon harjoittamisesta vaikuttavat poikkeavan toisistaan. Buddhalaisen näkemyksen mukaan myötätunnon harjoittaminen edistää poikkeuksetta fyysistä ja psyykkistä terveyttä, koska keho ja mieli toimivat keskenään yhteistyön olosuhteissa. Buddhalaisen filosofian mukaan egoismi ja itseen takertuminen puolestaan aiheuttavat mentaalista epätasapainoa. Buddhalaisen näkemyksen mukaan taitamattomat tunteet kuten viha, kateus, ahneus ja niin edelleen, myötävaikuttavat ihmisen uupumista. Dalai Lama toistaa usein opetuksissaan: ”Auta niin paljon kuin mahdollista, jos se ei ole mahdollista, yritä olla vahingoittamatta”. Buddhan opetusteksteissä ei tunnisteta käsitettä ”myötätuntouupumus”, vaan auttaja uupuu paremminkin silloin, kun auttamisen motiivina on jonkin asteinen itseen takertuminen. Dalai Laman mukaan myötätunto perustuu yhdenvertaisuuteen ja on ihmisoikeuksien perusta. Myötätunnon hyödyt ovat hänen mukaansa rajattomat:

Kun ajattelet tämän tehtävän valtavaa laajuutta, saatat lannistua ja epäröidä ... Täydellinen omistautuminen epätsekkyydellä helpottaa tiettyjä alakuloisuuden syitä panemalla asiat oikeisiin mittasuhteisiin ... Aivan kuten kapea näkökulma tekee pienistäkin ongelmista sietämättömiä, kaikista elollisista olennoista huolehtiminen laajentaa näkemystäsi tehden sinusta realistisemman. Tällä tavoin epätsekäs asenne auttaa sinua välittömästi vähentämään omaa tuskaasi. (Dalai Lama & Hopkins 2011, 41–44, 120–121, 125; Jinpa 2017, 418–419.)

Malcom Paynen mukaan buddhalaisesta traditiosta lähtöisin oleva mielen tietoisuusharjoitus - mindfulness - on tärkeä komponentti joissakin teoreettisissa näkökulmissa, kuten kognitiivis-behavioristisessa psykologiassa ja psykoterapeuttisissa teorioissa. Paynen mukaan tällaisesta käytännöstä tulee yhä enemmän valtavirtaa länsimaisessa sosiaalityössä. Sitä kuitenkin kyseenalaistetaan samankaltaisista syistä kuin miksi kritisoidaan länsimaisen sosiaalityön vaikutuksia idässä ja afrikkalaisessa käytännössä - toisin sanoen se ei istu hyvin sosiaalityön rooliin länsimaisissa hyvinvointijärjestelmissä. (Payne 2014, 35, 277.) Buddhalaisen filosofian mindfulness on puolestaan laaja ja traditionaalinen kokonaisuus tiibetiläisissä opinnoissa ja poikkeaa länsimaiseen psykologiaan ja kaupalliseenkin käyttöön lanseeratusta mindfulnessista merkittävästi (Essence of Buddhism 1986, 61–96; Napper 2003, 18; Jinpa 2020, 443–442).

Aikaisemmin mainittu Shantidevan teos *Bodhicaryavatara* on vakiinnuttanut paikkansa tärkeimpien buddhalaisten teosten joukossa. Teoksesta tuli ilmestyessään 700-luvulla erittäin suosittu Intiassa. Sen runomittaiset sutrat on tarkoitettu mielenharjoituksiksi ja teos käännettiin lähes välittömästi tiibetiksi. Teos on klassinen opas *Mahayana*¹⁴-polulle. *Bodhicaryavatara*n teksti esittelee progressiivisen polun *bodhicittan* kehittämiseen keskittymällä¹⁵ kuuteen *paramitaan*: antaminen, eettiset ohjeet, kärsivällisyys, tarmokkuus, keskittyminen ja viisaus. (Śāntideva 1993; Napper 2003, 18.) Tätä tekstiä arvostetaan edelleen tiibetiläisissä buddhalaisissa perinteissä ja se sisältyy ydinopetussuunnitelmaan useimmissa tiibetinbuddhalaisissa opinnoissa. Teos on julkaistu suomeksi nimillä ”Johdatus

¹⁴ Mahāyāna (suom. suuri kulkuneuvo) viittaa bodhisattvan polkuun, jossa pyritään toimimaan kaikkien tuntevien olentojen hyödyksi. Kutsutaan myös Bodhisattva-kulkuneuvoksi (Bodhisattvayāna). <https://en.wikipedia.org/wiki/Mahayana>

¹⁵ Keskittymismeditaatio. (Esimerkiksi: Dalai Lama XIV 2004: *Cultivating a Daily Meditation*. Library of Tibetan Works and Archives, 97–101.)

Bodhisattvan elämäntapaan” ja ”Bodhisattvan harjoituksia”. *Bodhisattvan* polun harjoittajan päämääränä on saavuttaa valaistuminen kaikkien aistivien olentojen hyväksi. *Bodhisattvan* harjoitus on metodi, joka viittaa *bodhisattvan* altruistisiin tekoihin, johon kuuluvat myötätunnon kehittäminen ja valaistumismieli eli *bodhicitta*. *Bodhicitta* tarkoittaa voimakasta halua saavuttaa valaistuminen nopeasti kaikkien olentojen hyödyksi). *Bodhicitta* on avainkäsite *Mahayana* buddhalaisuudessa. Suhteellisella tasolla se tarkoittaa toivetta saavuttaa valaistuminen (*Buddhahood*) kaikkien olentojen hyödyksi, sekä tarvittavaa harjoittamista sen toteuttamiseksi. Absoluuttisella tasolla (vrt. ontologisella tai metafysisellä tasolla) *bodhicitta* tarkoittaa suoraa oivallusta itsen ja ilmiöiden perimmäisestä olemuksesta. (Encyclopedia of Buddhism; Jinpa 2011, 256, 261; Shantideva 2013, 14, 161.)

Buddhalaisen filosofian mukaan ilmiöt eivät ole pysyvästi olemassa olevia, vaan jotta ilmiö voi syntyä tai ilmentyä, on syiden ja ehtojen täytyttävä (*causes and conditions*). Toisin sanoen seuraukset ovat riippuvaisia niihin johtaneista syistä ja olosuhteista. Tätä ilmentää Informantti B:n lause:

”Sitten otin köyhyyden juurisyiksi riippuvuuksille ja monille muille sosiaalisille ongelmille”.

Lauseeseen sisältyy buddhalaisen filosofian perusopetus neljästä jalosta totuudesta: totuus kärsimyksestä, totuus kärsimyksen syistä, totuus kärsimyksen lakkaamisesta ja totuus kärsimyksen lakkaamiseen johtavasta polusta. Kärsimyksen luonne on pysymätön, niin kuin kaikkien muidenkin ilmiöiden *Madhyamika*-filosofian mukaan. Aineistossa tämä filosofinen näkökulma voidaan havaita tiibetiläisen sosiaalityöntekijän yhteiskuntarakenteellisessa pohdinnassa hänen etsiessään juurisyitä vaikeasti murrettavaan riippuvuuden ja köyhyyden kehään sosiaalityön käytännössä (kuvio 4). Sosiaalityöntekijä on suoran tiedontuotannon avulla ihmisiä tavatessaan analysoinut juurisyiksi köyhyyden. Hän alkaa työssään vaikuttamaan yhteiskunnallisiin rakenteisiin. Hän kohdistaa sosiaalityön kaikkein heikoimmassa asemassa oleviin lapsiin, jotka hän tapaa kaduilla ja kodeissa. Tiibetiläinen yhteisö on paikallisten ja kansainvälisten ystävien tuella perustanut lastenkoteja, joissa lasten koulunkäynti turvataan. Koska buddhalaisessa filosofiassa kaikkien ongelmien juurisyynä nähdään tietämättömyys, on rakenteellisen tason ratkaisu köyhyyden vähenemiseen koulutus. Buddhalaisen filosofian mukaan muutokset tapahtuvat ihmisen

mielessä. Yksilöllisellä tasolla tietämättömyyden väheneminen koulutuksen avulla tarkoittaa tiedon ja viisauden lisääntymistä ihmisen mielessä.

Kärsimys	Kärsimyksen syyt	Kärsimys on pysymätön	Tiibetiläisen sosiaalityön menetelmiä kärsimyksen lakkaamiseksi
Päihdeongelma, köyhyys, asunnottomuus jne.	Tietämättömyys	Köyhyyden ja päihdeongelman kierre on mahdollista katkaista.	Koulutuksen mahdollistaminen Lastenkodit Maksuttomat ateriat <i>stūpan</i> ¹⁶ lähellä
		Tietämättömyyttä on mahdollista vähentää.	Päihdetietoisuuden lisääminen koululaisille Buddhalaisen meditaation ja etiikan oppitunnit päihdekuntoutujille Koulutuksen järjestäminen lapsille
		Kärsimys ei ole pysyvä olotila. Onnellisuus on mahdollista.	Yksilön ohjaaminen mielen harjoittamiseen (<i>mind training</i>).

Kuvio 4. Tiibetiläisen sosiaalityön käytäntö suhteessa opetukseen neljästä jalosta totuudesta

Molemmat informantit mainitsevat omaksi henkiseksi opettajakseen Hänen Pyhyytensä 14. Dalai Laman. Samanaikaisesti kun he itse ovat henkisiä oppilaita, ovat he myös henkisiä opettajia asiakkailleen. Tiibetiläisen sosiaalityön harjoittamiseen liittyy buddhalaisen filosofian opettaminen niille ihmisille, jotka ovat kiinnostuneita sitä oppimaan ja kenties muuttamaan elämäänsä kestävämmäksi. Molemmat informantit ovat koulutukseltaan filosofian opettajia. Yhteisöissä tehtävään sosiaalityön harjoittamiseen sisältyvät filosofian

¹⁶ Stūpa (tiib.) symboloi valaistunutta Buddha-mieltä ja on yksi tärkeimmistä uskonnollisista kohteista tiibetiläisillä. Se edustaa useita eri tasoisia merkityksiä. Stūpan historiallinen kehitys ulottuu yli 3000 vuoden taakse. Stūpa liittyy kolmiosisaiseen harjoitukseen – fyysinen keho, puhe ja sydän. (Dorjee 1996.)

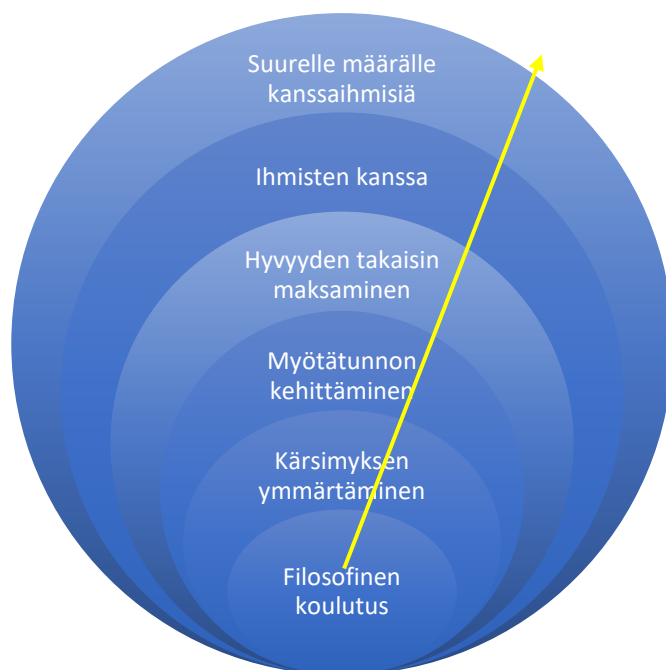
oppitunnit ja keskustelutilaisuudet suurille joukoille nuoria ja aikuisia kouluissa ja päihdekuntoutuskeskuksissa.

Sosiaalityöntekijöinä he havainnoivat kärsimystä, tekevät päätelmiä kärsimyksen syistä tai pyrkivät oivaltamaan juurisyyn. Sen jälkeen he analysoivat, mitkä menetelmät edistävät kärsimyksen lakkaamista yksilöillä, yhteisöissä tai yhteiskunnallisissa rakenteissa. Kaiken pääsisältönä (*essence*) on kuitenkin myötätunto. Myötätunto ei ole itsestään syntynyt ominaisuus ihmisessä, vaan mielen kehittäminen ja kehittyminen asteittain yhä myötätuntoisemmaksi on mielen harjoittamista. Tiibetiläisten mukaan harjoittaminen on yksilöllistä ja sisäistä, mutta pätevän opettajan ohjaus on hyödyllistä. Informantti 2 kertoo:

”Tulin luostariin filosofian opettajaksi 10 vuotta sitten. Aloin tavata eri ihmisiä ja sain tietää erilaisista ongelmista yhteiskunnassa. Olin hyvin kiinnostunut oppimaan enemmän riippuvuudesta ja niin, aloitin henkisen (spiritual) opettamisen kuntoutuskeskuksissa osa-aikaisena (1–2 tuntia).”

Informanteille sosiaalityön harjoittaminen on samalla henkinen harjoitus. Tiibetin buddhalaisen filosofisen koulutuksen saanut sosiaalityöntekijä pyrkii aineiston perusteella henkisen opettajansa ohjeita noudattaen ainakin (kuvio 5):

- 1) ymmärtämään syvällisesti kärsimyksen luonteen
- 2) kehittämään myötätuntoa
- 3) maksamaan kokemaansa hyvyyttä takaisin
- 4) toimimaan yhteistyössä paikallisten ja kansainvälisten tukijoiden kanssa
- 5) auttamaan suurta määrää ihmisiä kestävään elämään

Kuvio 5: Tiibetiläisen sosiaalityön eetos. Keltainen nuoli kuvaa henkisen opettajan roolia.

Olen tässä tutkimuksessa myös etnografin roolissa. Seuraan päivittäin mediaa ja näen runsaasti kuvia informanttien harjoittamasta sosiaalityöstä työntekijöineen ja vapaaehtoisineen. Informanttien vastauksista voi päätellä, että heidän asiakaskuntansa yhtä sosiaalityöntekijää kohden on suuri. Informantti A kertoi kohdistavansa apuaan nepalilaisiin lapsiin, ilmaisaterioita tarjotaan noin tuhannelle vähävaraiselle tai asunnottomalle henkilölle päivittäin, joskin aterioimaan voi tulla kuka vain halutessaan. Oletettavasti monet avun saajat ovat kastittomia.

Nepal kielsi kastijärjestelmän virallisesti vuonna 1962. Tämä tarkoittaa, että yhteiskunnallisen tasa-arvon edistäminen on toteutettu Intian tapaan, mutta ruohonjuuritason muutokset ovat huomattavasti hitaampia. Nepalilainen hierarkkinen, sukupolvilta toisille periytyvä sosiaalinen järjestys vaikuttaa edelleen ihmisten asenteisiin, sosiaaliseen asemaan, ammatteihin ja varallisuuteen. Enni Mikkosen tutkiessa naisten sosiaalista asemaa Nepalilaisissa maaseutuyhteisöissä kysyttiin häneltä usein sukunimeen viitaten: *"Mikä on sinun kastisi?"*. Mikkosen mukaan, kun nepalilainen esitti tuon kysymyksen toiselle nepalilaiselle, asetettiin toinen nepalilaisen tiettyyn valtaajaan mukaiseen sosiaaliseen lokeroon. Tämän kysymyksen merkitys oli rodullistettu ja se toi esiin sosiaaliset hierarkiat. Ihmiset saattoivat myös tunnustaa kastin tai etnisen taustan ulkonäön perusteella. Nuoremman sukupolven asenne oli

kuitenkin muuttumassa, ja osa muutti nimensä neutraaliksi (usein ulkomaiseksi) minimoidakseen kastijärjestelmän vaikutusta. (Mikkonen 2017, 23, 40.)

Tutkimukseni informantit työskentelevät Nepalissa, mutta osin myös Intian puolella. Ensimmäinen kosketukseni buddhalaiseen sosiaalityöhön suomalaisessa sosiaalityön keskustelussa oli intialaisesta sosiaalityön yliopisto-opettaja Bodhi Sainkupar Raneesta *Talentia*-lehdessä 3/2019 julkaistu artikkeli. Tohtori Rane kertoi yhteiskunnallisista epäkohdista, jotka suoraan näkyvät Intian sosiaalityössä, opettajainhuoneessa ja koulutuksessa. Intiassa ei tunnusteta, että Intian todellisuus perustuu kastiyhteiskuntaan, eikä yhteiskuntaluokkiin. Sosiaalityön koulutus Intiassa on vasta alkamassa tunnustaa kastittomien heikon aseman yhteiskunnassa. Intialaisessa ruohonjuuritason sosiaalityössä tunnetaan kaksi toisistaan poikkeavaa linjaa: gandhilainen sosiaalityö ja buddhalainen sosiaalityö (ambedkarilainen sosiaalityö). Näiden välillä on teoreettisia jännitteitä, jotka pohjautuvat Mahatma Gandhin ja kastilaitoksen kritisoijan B.R. Ambedkarin suhtautumiseen kastijärjestelmään. Sainkupar Raneen mukaan valtaosa Intian sosiaalityöntekijöistä ovat ylempään kastiin kuuluvia. Kasteista puhuminen on tabu, eikä kastijärjestelmästä puhuta. Gandhilaisen sosiaalityön edustajien mielestä raiskaus kohdistuu sukupuoleen – ei kastiin – kun taas buddhalaisen sosiaalityön näkökulmasta raiskauksella ja syrjivällä kastijärjestelmällä on selkeä yhteys. (*Talentia* 3/2019.)

Huolimatta joistakin parannuksista, dalitit (kastiton; koskematon; *untouchable*) ovat edelleen kaikkein epäedullisimmassa asemassa olevaa luokkaa intialaisessa yhteiskunnassa: dalitien leimaaminen, hyljeksintä ja syrjintä ovat edelleen ilmeistä ja he ovat sosiaalisesti syrjäytyneessä asemassa. (UNHCR.) Käytännössä Intian epäviralliseen kastijärjestelmään liittyy kysymys infrastruktuurista, politiikasta ja syrjäisistä maaseutualueista. Dalit-johtaja, Ambedkar (1891–1956) kritisoi kylien sortavaa luonnetta, jossa valtahierarkiat eivät sisältyneet vain sosiaalisiin suhteisiin, vaan myös kyläalueen käyttöön. Kasti- ja luokkaerot ylsivät infrastruktuuriin jopa juomavesijärjestelmän kautta. Suurimmalle osalle Intian kylistä ovat julkinen infrastruktuuri: koulut, sairaalat, palvontapaikat, kaivot jne. tärkeitä. Kylän keskustassa asuvat ylemmän kastin perheet, kun taas alempien kastiryhmien toiminta on rajoitettu kylän laitamille. (Gergan 2016, 152).

Tiibetiläisten informanttien työssä tulee vahvasti esille myötätunnon eetos. Buddhalaisen tekstien mukaan valtaosan ihmisistä tulee kehittää itsessään myötätuntoa. Kehittyminen asteittain yhä myötätuntoisemmaksi on mielen harjoittamista. Sosiaalityöntekijöinä he

havainnoivat kärsimystä, tekevät päätelmiä sen syistä tai pyrkivät oivaltamaan juurisyyn. Sen jälkeen he analysoivat menetelmät kärsimyksen lakkaamiseen niin yksilöllisellä kuin yhteisön ja yhteiskunnan rakenteellisilla tasoilla. Informantti B kuvaa työskentelyään:

”Olin vuorovaikutuksessa melkein jokaisen kaveri (fellow) asunnottoman veljen ja siskon kanssa ja ymmärsin heidän taustatarinansa.”

Pyhyys ja pyhät paikat tulevat esille tiibetiläisen sosiaalityön käytännössä yhtenä kattavana menetelmällisenä lähtökohtana. Tutkimuksessa tutkijan ymmärrys maailmasta kertoo ja vaikuttaa siihen, miten sosiaalityön käytäntöä ja teoriaa esitetään. Aina ei ole selvää kenen oletuksia ontologiasta (olemisen tapa) ja epistemologiasta (tietämisen tapa) käytetään päätettäessä säännöt, periaatteet ja narratiivit siitä, mitä voidaan pitää hyväksyttävänä tutkimusmenetelmänä. Tiedon ja sitä seuraavan politiikan väliset jännitteet johtuvat eroista perustavanlaatuisissa olemisen tavoissa ja tavoissa tietää. Jälkimmäisen kohdalla puhutaan myös maailmankatsomuksista tai metateoreettisista oletuksista. Ihmisten maailmankuva kertoo ja siitä saa tietää heidän filosofisesta ja metafysisestä asenteestaan, jotka voivat vaihdella suuresti etenkin kolonisoivan ja kolonisoidun välillä. (Muller 2014, 69.)

Informantti B kertoo ylläpitävänsä tukijoidensa kanssa maksuttomien aterioiden ohjelmaa Kathmandun laaksossa buddhalaisille, hindulaisille ja jainalaisille pyhiinvaeltajille tärkeiden pyhien paikkojen *stūpien* läheisyydessä. Tärkeimmät nepalilaiset *stūpat* ovat Yhdistyneiden kansakuntien kasvatus-, tiede- ja kulttuurijärjestön (UNESCO) maailmanperintökohteita. Ruokailu buddhalaisen maailman pyhimpien paikkojen läheisyydessä on myös uskonnollinen ja henkinen harjoitus. *Stūpa* on yksi tärkeimmistä uskonnollisista objekteista tiibetiläisille. Sillä on useita eri tasoisia merkityksiä. Tiibetissä *stūpan* kuvat, kirjoitukset (*scriptures*) ja *stūpa* liittyvät kolmiosaiseen uskonnon ja mielen harjoittamisen tasoon: fyysisen kehon tason harjoittamiseen, puheen tason harjoittamiseen ja sydämen tason harjoittamiseen - kuhunkin erikseen. *Stūpa* symboloi valaistunutta mieltä eli Buddha-mieltä. (Dorjee 1996.)

Boudhanath-stupaan liittyy toivoa antava kansantarina. Tarinan kuultuaan ymmärtää, miksi *stūpan* kiertäminen, puhdistaminen ja sen ympäristön lakaiseminen ovat sen tekijälle eduksi. Stupan rakensi köyhän perheen äiti Jadzima. Hän halusi rakentaa *stūpan* hyvin, joten hän pyysi Nepalilaiselta kuninkaalta lupaa saada maata. Normaalisti kuningas ei antanut tällaista lupaa, mutta jotenkin, ehkä hänen karmansa takia, kuningas sanoi ”selvä, voin tehdä sen”. Vastaus lipsahti hänen suustaan. Tiibetiläiset kutsuvatkin sitä "*Jarung Kashor Chörteniksi*". *Jarung*

on "se voidaan tehdä" ja *kashor* "lipsahtaa suusta". Se on *Bouddhanath Stupan* nimi. *Chörten* tarkoittaa stūpaa. Äiti kuoli kesken rakennustöiden. Hänellä oli neljä poikaa, ja he rakensivat loput *stūpasta*. *Stūpan* valmistuttua he kaikki kumartuivat sen eteen ja rukoilivat. Kaikki esittivät mielessään toiveen. Kun he rukoilivat, kaikki buddhat ja *bodhisattvat* imeytyivät *stūpaan*, minkä vuoksi myös *stūpan* nimi on "kaikkea kattava". Veljesten toiveet toteutuivat. *Bouddhanath-stūpaa* kutsutaan myös toiveiden täyttämiseksi, sillä kaikkien, jotka rukoilevat *stūpaa*, toiveet täyttyvät. Varsinkin kun näet *stūpan* ensimmäistä kertaa, riippumatta siitä, mitä rukoilet, se onnistuu. Jopa lentokoneesta, kun sen näkee ensimmäisen kerran niin voi tehdä tärkeimmän rukouksensa. (FPMT/Zopa Rinpoche.)

Tiibetiläisessä kulttuurissa harjoitetaan buddhalaisuudesta ja Bön-uskonnosta välittyneitä rituaaleja, jotka ovat yhteydessä kosmologiaan, suojeluun, terveyteen, menestykseen metsästyksessä, kaupankäynnissä, matkustamisessa, maanviljelyssä ja niin edelleen. Tämä on edelleen olennainen osa Tiibetin maaseudun elämää ja identiteettiä, ja se ilmaistaan kulttuurillisessa, taloudellisessa, ekologisessa, henkisessä ja poliittisessä käyttäytymisessä. Kansanperinteet ovat yhteisöllisiä, mutta myös yksityisiä ja niiden harjoittaminen on valtion hallinnasta erillistä. Uskonnolliset ja kansanperinteet voivat olla samalla nykyaikainen tapa ilmaista ainutlaatuista identiteettiä – myös pakolaisina oman perinteisen asuinalueensa ulkopuolella asuville alkuperäiskansan ja yhteisön jäsenille. (Norbu 1995, 80, 151; Studley 2019, 4.)

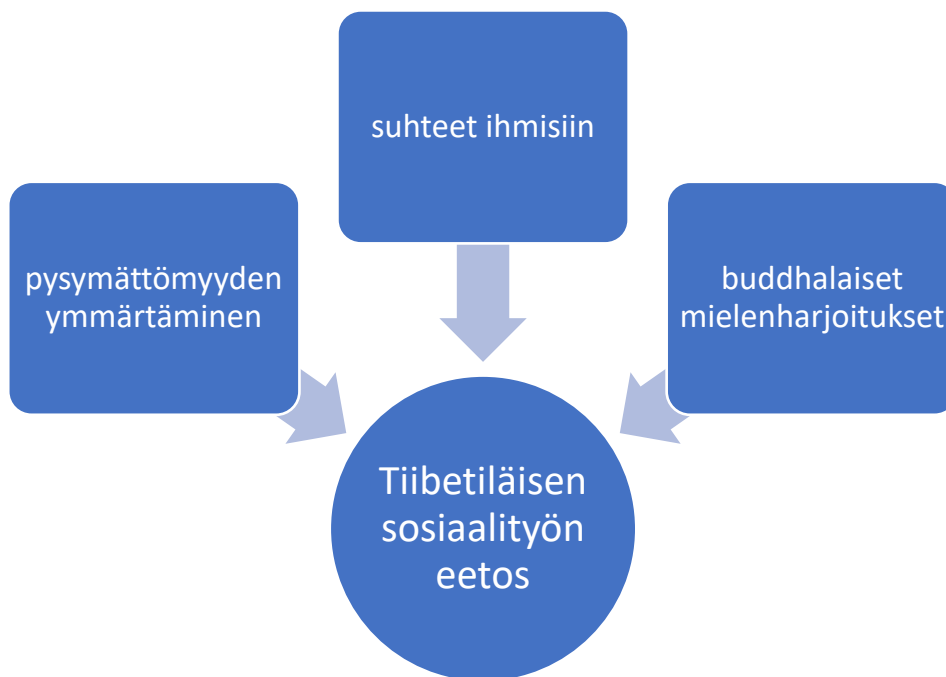
Myös tiibetiläisten paimentolaisten ja maanviljelijöiden kulttuuri-identiteetti perustui historiallisesti heidän alueellisten jumaliensa kunnioittamiseen ja paikalliseen numinaan, jotka asuvat useimmissa pyhissä luontokohteissa. Suurimmassa osassa Tiibetin maailman vuoria asuu *gzhi bdag*, joka liittyy tiettyihin maallikkoyhteisöihin ja -alueisiin. Ne ovat osa animistista ja shamanistista perinnettä, joka koskee lähimaailmaa ja johon sisältyy erilaisia seremonioita ja rituaaleja, jotka tapahtuvat kodeissa ja vuoristoalueilla. (Studley 2019, 4.)

5 JOHTOPÄÄTÖKSET: TIIBETILÄISEN SOSIAALITYÖN EETOS

Grounded teorian mukaisesti tutkijan tehtävä on analyysin avulla luoda paikalliseen eli substantiiviseen teoriaan perustuva yleinen teoria (formaalinen teoria). Yleinen teoria eroaa paikallisesta teoriasta siinä, että edellä mainittu on pätevä myös muualla kuin paikallisen teorian tuottaneen tutkimusaineiston sisällä. Teoreettinen analyysi tarkoittaa tutkijan toimintana sitä, että analyysin empiiriset tulokset käsitteellistetään riippumattomiksi tutkimuksen toteutuksesta – sen ajasta, paikasta ja ihmisistä. (Glaser 2007 61–72; Stenlund 2020, 87.)

Barney G. Glaser (2020), yksi Grounded teorian kehittäjistä, kirjoittaa artikkelissaan *Theoretical writing*, että teorian voima on käsitteissä, ei kuvauksessa. Tärkeintä on kirjoittaa käsitteistä, ei ihmisistä. Teorian uskottavuus olisi voitettava sen integroinnilla, merkityksellisyydellä ja toimivuudella, ei kuvauksella, jota käytettäisiin ikään kuin se olisi todiste. Käsitteiden tulee olla perusteltuja (*grounded*) ja perustelujen tulee olla siinä muodossa, että niitä perustellusti vain ehdotetaan. Teoria on integroitu joukko hypoteeseista, ei havainnoista. Todisteet eivät ole tärkein asia, vaan kuvauksien tarkoituksena on luoda materiaalia ja ymmärrystä mahdollisimman elävästi. Analyytikon tehtävänä ei siis ole antaa lukijalle kuvausta tai tietoa siitä, miten kukin hypoteesi saavutettiin.

Tutkimuksessani analysoin kahdelta tiibetiläiseltä sosiaalityöntekijältä saatuja kirjoitettuja kertomuksia. Grounded teorian esikoodauksen, pitkittäiskoodausten, valikoivien koodausten ja kategoriointien lopputuloksena muodostin aineistolähtöisesti kolme pääkategoriaa, jotka ovat ilmiöiden pysymättömyyden ymmärtäminen, suhteet ihmisiin ja buddhalaiset mielenharjoitukset (kuvio 6).

Kuvio 6. Ydinkategoriaksi tutkimuksen kuluessa muotoutui: Tiibetiläisen sosiaalityön eetos.

Pysymättömyyden filosofiaa ja pysymättömyyden eetosta ei globaaliin pohjoiseen sijoittuvassa sosiaalityössä juurikaan käytetä, eikä nimenomaan pysymättömyyden eetosta tuoda erikseen esille sosiaalityön käytännössä. Aineiston perusteella pysymättömyyden idea ja eetos saattaisivat tuoda lohtua ja ehkäistä lannistumista sosiaalisten ongelmien kanssa eletessä.

Myös onnellisuus on pysymätöntä. Onnellisuus voi muuttua hetkessä kärsimykseksi. Tiibetiläinen ystäväni kertoi minulle, että käydessään Israelissa tutustumassa vanhainkotiin, jossa asui varakkaita vanhuksia, hän huomasi, että vanhukset olivat tyytymättömiä. Vanhukset olivat kertoneet hänelle, että he ovat yksinäisiä, heidät on unohdettu, ruoka ei ole hyvää, paikka ei ole hyvä ja niin edelleen. Ystäväni kertoi, että kun hän käy tapaamassa tiibetiläisiä vanhuksia vanhainkodissa Nepalissa niin vanhukset ovat tyytyväisiä kaikkeen, vaikka olosuhteet ovat aineellisesti köyhät: vanhukset syövät samaa ruokaa lähes joka päivä, heillä on vähän tilaa ja monista asioista on silmin nähden puutetta. Silti he kertovat olevansa onnellisia. Tutkimukseni tuloksissa tuli esille tiibetiläisen sosiaalityöntekijän mielenharjoitus ”ystävällisyyden maksaminen takaisin”. Kiinnitetäänkö Suomessa huomiota siihen, kuinka paljon muut ovat tietämättään tai tiedostamattaan auttaneet minua? Entä ajatus siitä, että koska lukemattomat olennot ovat auttaneet tavalla tai toisella minua, haluan maksaa heille heidän ystävällisyytensä takaisin auttamalla vastavuoroisesti lukemattomia

muita olentoja? Tiibetiläisten sosiaalityöntekijöiden henkinen opettaja neuvoo oppilaitaan auttamaan niin paljon kuin mahdollista ja ellei se ole mahdollista, neuvoo hän heitä yrittämään olemaan vahingoittamatta.

Kun Suomessa sosiaalityöntekijä käy työterveyshuollossa esimerkiksi uupumuksen vuoksi, neuvotaan häntä huolehtimaan itsestä. Tiibetiläisten sosiaalityöntekijöiden eetos on auttaa kaikkia olentoja niin paljon kuin mahdollista – ja ehkä myös niin monia kuin mahdollista. Buddhalaisen näkemyksen mukaan, kun auttaa kaikkia olentoja koskee se myös itseä, sillä itse kuuluu ”kaikkiin olentoihin”. Toisaalta itseä on vain yksi ja muita on lukemattomia määriä, joten on järkevämpää auttaa muita. Ykseys liittyy monien alkuperäiskansojen ajatteluun. Ykseys (*oneness*) liittyy ajatukseen siitä, että olemme yhteydessä tavalla tai toisella kaikkien olentojen kanssa, halusimme tai emme. Ajattelemalla ensisijaisesti toisia, auttaa samalla itseään. Dalai Laman mukaan tämä on älykäs asenne. Tämä on radikaali asenne verrattuna yksilökeskeiseen kulttuuriimme, jossa pieniä lapsia opetetaan huolehtimaan erityisesti itse itsestään. Tiibetiläiseen vanhemmuuteen kuuluu lapsen kasvattaminen ottamaan ensin muut huomioon. Tiibetiläisten mukaan ystävällisyyden osoittaminen muita kohtaan tekee ihmisestä onnellisen. Myötätuntoon ryhtyminen näin kaikenkattavasti on radikaali ajatus.

Pohdin myös, miten sosiaalityössä otetaan tieteelliset tosiasiat kuten ilmastonmuutos, ilmastokriisistä aiheutuvat ilmiöt kuten kuivuus, tulvat, pandemiat, taloudelliset romahdukset, lajien tuhoutuminen ja nälänhätä? Buddhalainen pysymättömyyden filosofia osuu oikeaan arvioitaessa maapallon ympäristön tilaa.

Sosiaalityön tutkija ja Globaali sosiaalityö ry:n puheenjohtaja Miina Kaartinen kirjoittaa artikkelissaan ”Miten ja miksi tehdä pieniä asioita toisin? Tapaus Sosiaalista voimaa vaaran laella” (2019), että ystävällisyyden ja ystävyuden osoitus oli keskeistä järjestettäessä ”Sosiaalista voimaa vaaran laella” - seminaaria Hyrynsalmelle Kainuuseen. Seminaaritapahtuma järjestettiin tammikuussa 2019 kunnianosoituksena sosiaalityön tutkija Anna Metterille. Ystävällisyyden eetos kannusti muitakin osallistumaan tapahtumaan ja lähtemään aikaa vievälle Kainuun matkalle. Mikäli matkalla ei olisi ollut tällaista ystävällistä ja henkilökohtaista tarkoitusta, ei kiireisiä tutkijoita välttämättä olisi saatu Kainuuseen. Miina Kaartinen kirjoittaa, että ”on mielestöntä, mutta totta, että kilpailua korostavassa maailmassa ystävydessä toimiminen on asioiden tekemistä toisin”. (Kaartinen 2019, 71.)

Osallistuin itsekin ”Sosiaalista voimaa vaaran laella” -seminaariin Hyrynsalmella. Tutkija Satu Ranta-Tyrkkö antoi paikalla oleville sosiaalialan ammattilaisille ekososiaaliseen sosiaalityöhön viittaavan mietinnän aiheen pienryhmissä pohdittavaksi. Ranta-Tyrkkö pyysi osallistujia miettimään ja sitten muille kertomaan, millaiset sosiaaliset vaikutukset ilmastonmuutoksella on Suomessa 100 vuoden kuluttua? Osa paikalla olleista sosiaalityöntekijöistä ja muista sosiaalialan ammattilaisista arvioi, että seuraukset voivat olla jopa katastrofaaliset koska seurauksia ei voida etukäteen tietää. Osa vastasi, että mitään vakavia muutoksia ei tule tapahtumaan ja, että elämä jatkuu kuta kuinkin niin kuin aina ennenkin. Alle vuoden päästä seminaarista maapallolla levisi pandemia covid-19.

Aineistoni ja sen analysoinnin lisäksi kokemus Hyrynsalmella vakuuttaa minua siitä, että tiibetiläisen sosiaalityön pysymättömyyden eetos on tärkeä näkökulma sosiaalityössä. Ei voida tuudittautua siihen epätieteelliseen uskomukseen, että onnellinen olotila olisi pysyvä. Sosiaalityössä olisi pystyttävä ennakoimaan muun muassa katastrofien uhkia ja arvioimaan niiden vaikutuksia yksilöille ja yhteisöille. Katastrofit eivät uhkaa ilmastonmuutoksen takia pelkästään kaukaisia maita, vaan voivat uhata myös Suomea.

Tätä kirjoittaessani uutisoidaan historiallisen suurista ekonomisista ja sosiaalisista muutoksista koko maapallolla. Olen päivittäin internetin kautta yhteydessä Nepaliin. Nepalilain covid-19-tautiin sairastuneiden tai kuolleiden lukumääriä ei ole tiedossa, mutta kuolonuhreja polttohaudataan tuhansia päivittäin. Pandemiarajoitusten vuoksi lasten koulunkäynnit on enimmäkseen olleet keskeytettyinä, työttömyys on lisääntynyt ja monien perheiden taloudelliset tilanteet ovat romahtaneet. Lasten koulunkäynteihin suunnatut avustukset käytetään NGO-avustusjärjestöissä nyt nälän hoitamiseen ja suojan saamiseen asunnottomille. Ennestään heikoimmassa asemassa olevat ja kastittomat naiset ja lapset kärsivät ilmastonmuutoksen ja luonnon biodiversiteetin häviämisen globaaleista seurauksista eniten. Pysymättömyyden ymmärryksen pitäisi olla sosiaalityön käytännössä painoarvoltaan vahvemmalla sijalla.

Buddhalaisuuden merkitys sosiaalityölle on laajentaa käsitystämme ihmisestä ja ympäristöstä. Buddhalaisessa ajattelussa, kuten dynaamisessa systeemiteoriassa, henkilöä ei ole olemassa ympäristöstä erillään. Itsensä auttaminen ja muiden auttaminen ovat yhteydessä toisiinsa. Yksilöiden ihmisoikeudet liittyvät kollektiiviseen vastuuseen. Ihmisten pyrkimykset rauhaan ja oikeudenmukaisuuteen ovat erottamattomia koko planeetan ekologian ja kaikkien siinä olevien olentojen hyvinvoinnin kannalta. Buddhalainen filosofia

voi siis innostaa sosiaalityöntekijöitä yhdistämään paikallisia ja maailmanlaajuisia kysymyksiä ja etsimään luovia ratkaisuja ongelmiin, jotka hyödyttävät kaikkia ihmisiä ja eläimiä. (Canda 2009, 148.)

6 POHDINTA

Sosiaalityön tutkimuksen yksi erityispiirre on se, että tutkimusaiheet ovat usein emotionaalisesti raskaita. Herkkyys ja tunteet ovat mukana tutkimuksessa varsinkin, jos aiheella on yhteys käytäntöön tai on henkilökohtaista. (Enroos & Mäntysaari 2019, 25–26.)

Tiibetiläisen sosiaalityön tutkimus liittyy kohdallani henkilökohtaiseen ammatilliseen kiinnostukseen, mutta myös henkilökohtaisiin elämän projekteihin ja ihmissuhteisiin tiibetiläisten ja nepalilaisten henkilöiden kanssa. Sosiaalityön käytännön ja tutkimuksen yhdistäminen on kuitenkin mielekästä. Koen, että tällä tietyllä tapaa etnografiaa lähenevällä tutkimusmatkallani olen saanut oivalluksia sosiaalityön käytäntöjen kehittämiseen niin yksilö-, yhteisö, kuin verkostotyössä. Tulosteni perusteella esitän, että tiibetiläisen sosiaalityön eetoksella on paljon annettavaa myös länsimaiselle sosiaalityölle ja sosiaalityöntekijöille sekä myös jotain sellaista, joka voisi auttaa meitä jaksamaan työssämme paremmin ja tukemaan meitä sen tekemisessä.

Buddhalaisen näkökulman mukaan ihmiseksi syntyminen ei ole itsestään selvyys ja siksi tulisi omasta elämästä rakentaa mielekäs elämä, sillä tämä elämä voidaan menettää minä hetkenä hyvänsä. Tiibetiläinen ystäväni kertoi minulle, että Tiibetissä masennus oli tuntematon ilmiö. Myös Dalai Lama kirjoittaa kokemuksestaan, jolloin hän kuuli masennuksesta, eikä oikein ymmärtänyt, mitä se oikein tarkoittaa. Olisiko tiibetiläisessä ajattelussa siten jotain annettavaa länsimaiselle sosiaalityölle esimerkiksi masennuksen juurisyyn ymmärtämiseen tiibetiläisen alkuperäiskansan ja tiibetiläisen uskonnon ja filosofisen tiedon pohjalta? Tässä tutkimuksessa tiibetiläinen sosiaalityöntekijä kertoi henkilökohtaisesta eletystä kokemuksestaan, kuinka hän elämänsä vaikeimmassa tilanteessa ymmärsi, että vaikea tilanne on pohjimmiltaan pysymätön ja ennen pitkää vaikeudet loppuvat. Hän kertoi tämän ajatuksen auttaneen häntä jatkamaan ja kestäämään vaikeaa tilannetta. Voisimmeko myös Suomessa sosiaalityössä kertoa useammin asiakkaalle, että hänen kokemansa kärsimys on muutoksen alainen ja siten pysymätön? Voisimmeko myös jakaa omia kokemuksiamme nykyistä enemmän menettämättä silti ammatillisuuttamme? Väittämä on tieteellinen tosiasia kvanttifysiikan lakien mukaan.

Tutkimuksen tärkeimmät tulokset ryhmittäivät pysymättömyyden filosofian, yhdessä ihmisten kanssa tekemisen ja buddhalaisen mielenharjoittamisen teemojen alle. Näistä laajin on buddhalainen mielenharjoittaminen. On tärkeää pitää itsensä hyvässä kunnossa ja edistää

fyysistä terveyttä ja hyvinvointia ”treenaamalla” kehoaan. Yhtä tärkeää on mielen treenaaminen kestävämmäksi, avuliaaksi, kärsivälliseksi, anteliaaksi, myötätuntoiseksi, viisaammaksi, keskittyväksi ja niin edelleen, jolloin on parempia mahdollisuuksia auttaa kanssakulkijoita ja asiakkaita sosiaalityössä. Kyse on elämänmittaisesta projektista. Voisi ajatella, että useilla sosiaalityöntekijöillä on ollut vahva auttamisen motivaatio ja eetos, kun he ovat alalle lähteneet. Myötätunto on kuitenkin mielen tilana yhtä pysymätön kuin kaikki muutkin ilmiöt ja siksi on hyödyksi muistuttaa itseään myötätunnon tärkeydestä tekemällä havaintoja inhimillisestä tai olentojen kärsimyksestä, mitä ympärillämme paikallisesti ja globaalisti on.

Suomessa ei ole kastijärjestelmää, mutta meillä on ihmisiä, joilla on erityisiä vaikeuksia hakeutua palveluiden ja tuen piiriin. Usein ajattelen, että Suomessa sosiaalihuoltojärjestelmällämme on parannettavaa. Olen ollut tilanteessa, jossa juuri vankilasta vapautunut rahaton ja asunoton asiakas ilman puhelinta käännyttiin takaisin, koska sosiaalipalvelutoimistoon ”ei voi tulla ilman ajanvarausta”.

Digitalisaation ja tehokkuuden nimissä siirrytään nopealla tahdilla paperittomiin hallintoprosesseihin, mikä käytännössä näkyy siinä, että sosiaalipalveluiden toimipaikkojen ovet on lukittu, eikä neuvontaa ja ohjausta ei monin paikoin saa enää toimipaikan aulassa. Huumeiden käyttäjille tilanne on erityisen vaikea, koska ongelman luonteeseen kuuluu se, ettei aikatauluja ole helppoa noudattaa. Tervetulleimpia asiakkaiksi vaikuttavat olevan ne, joilla on tarpeeksi toimintakykyä hakeutua asiakkaiksi. Tämä on paradoksi, jolle voi löytyä ratkaisuja sosiaalityön uranuurtaja ja kansalaisaktivisti Jane Addamsin ajattelusta – sekä tiibetiläisten sosiaalityöntekijöiden ajattelusta. Todennäköisesti Addams ja tiibetiläiset sosiaalityöntekijät eivät diskriminoi vaikeista päihdeongelmista kärsiviä ihmisiä. Vaikka yhteiskunnassa olisikin vallalla kovia arvoja edustavat suuntaukset, on sosiaalityön eettisten arvojen mukaista kohdella ihmisiä ihmisinä ja siten perustavanlaatuisesti yhtä arvokkaina. Käytännössä Suomessa sosiaalityössä asiakkuus alkaa, kun yksilöstä tulee vireillepano asiakastietojärjestelmään. On olemassa ihmisiä ja yhteisöjä, jotka erinäisistä syistä jäävät auttamisjärjestelmämme ulkopuolella ja niitä, joita auttamisjärjestelmämme ei kykene auttamaan.

Ajattelen, että yhteisösosiaalityölle on tarvetta. Myös kunnat ovat tähän heräämässä. Yhteisösosiaalityössä olisi mahdollista esimerkiksi tiibetiläisten sosiaalityöntekijöiden tavoin toimia monien yksilöiden ja yhteisöjen kanssa monimuotoisessa sosiaalisessa

ekosysteemissä. Ihmisten välistä yhteyttä ja tervettä ystävyyttä ja kumppanuutta on aina tarvittu ja tarvitaan jatkossakin, koska ihmisinä olemme riippuvaisia toisistamme. Jatkotutkimuksia ajatellen olen kiinnostunut tiibetiläisten tavasta edistää sekulaaria etiikkaa yhteisöissä, jossa on paljon erilaisia poliittisia, maailmankatsomuksellisia ja etnisiä jännitteitä. Euroopassakin keskustellaan yhteiskunnan polarisoitumisesta. Vihapuheeseen liittyen on käyty keskustelua siitä, että puolueiden on vaikea saada ehdokkaita vaaleihin, sillä ihmiset pelkäävät vihapuhetta ja maalittamista. Tällä on demokratiaa kaventava aspekti.

Nuorisopsykiatrian hoitojonot ovat pidentyneet useiden vuosien ajan. Systeemitieteellisistä näkökulmista ajateltuna tiedämme sosiaalityössä, että vuorovaikutus ja suhteet ovat merkittäviä tekijöitä ihmisten sosiaaliselle hyvinvoinnille. Ajattelen, että sosiaalityön ei tule antaa periksi vihalle, eikä antaa sijaa vihapuheelle. Buddhalaisen lähestymistavan mukaan viha johtuu tietämättömyydestä. Ajattelen, että tietoa ei ole tarpeeksi eettisyyden merkityksestä. Buddhalainen eettinen koodisto on selkeä ja järkevä. Eettisyyttä harjoitetaan kolmen oven kautta: keho, puhe, ajattelu. Eettisten ohjeiden analysointia pidetään keskeisenä asiana.

Henkilökohtaisesti näen digitalisaatiossa huomattavia etuja – ilman sitä ei tätäkään tutkimusta olisi ollut mahdollista toteuttaa. Mikäli covid-19 pandemia ei lähikuukausina ole hellittämässä, alan pohtia etäetnografian mahdollisuuksia syvällisemmin ja laajemmin tulevan tutkimuksen toteuttamiseksi digitaalisessa tiibetiläisessä kulttuuriympäristössä.

Tiibetiläiset sosiaalityöntekijät auttavat suuria määriä ihmisiä Nepalissa, joka on yksi maailman köyhimmistä alueista. Tiedossani on, että he auttavat tukijoidensa kanssa myös eläimiä ja luontoa. He auttavat, vaikka syyt ympäristöongelmiin juontavat kolonialistisiin valta-asetelmiin. Kolonialismi näkyy Nepalissa edelleen jokapäiväisessä elämässä. Esimerkiksi kauppojen hyllyiltä on haasteellista löytää Nepalissa valmistettuja elintarvikkeita tai vaatteita. Monikansalliset yhtiöt hyötyvät tällaisesta tilanteesta köyhien ihmisten kustannuksella. Köyhyys näkyy myös siinä, että ihmisillä ei ole mahdollisuuksia saada lääketieteellistä hoitoa tai covid-19 - rokotetta. Pandemiat ja muut kulkutaudit ovat suurempi riski alkuperäiskansoille kuin valtaväestöön kuuluville väestönsille. Covid-19-viruksen tarttuvuus on korkeampi yhteisöissä, joissa on ennestään puutetta terveydenhuollon palveluista. (Yellow Bird 2020.)

Tätä kirjoittaessani istun mukavasti työpöytäni ääressä. Samalla tiedän, että tiibetiläiset kollegani työskentelevät terveyttään vaarantaen ja yötä päivää. He ovat organisoineet ruuan

ja lääkkeiden toimittamisia karanteeneihin määrättyjen ihmisten koteihin. Samalla työntekijät ja vapaaehtoiset neuvovat ja opastavat covid-19-virukseen sairastuneita perheitä. En ole koskaan kuullut tähän tutkimukseen osallistuneiden informanttisosiaalityöntekijöiden valittavan suuren työmäärän aiheuttamia paineita. Päinvastoin he kertovat elävänsä merkityksellistä elämää.

LÄHTEET

Alasuutari, Maarit 2009: Haastattelu. Mikä rakentaa vuorovaikutusta lapsen haastattelussa? Teoksessa Ruusuvuori, Johanna & Tiittula, Liisa (toim.): Tutkimus, tilanteet ja vuorovaikutus. Vastapaino. Tampere, 145–188.

Amnesty International. Death Sentences and Executions 2019: <https://www.amnesty.org/en/documents/act50/1847/2020/en/>. Viitattu 18.4.2021.

Arola, Marjut 2020: Organisaatiokansalaisuus sosiaalityön professionissa. Publications of the University of Eastern Finland. Dissertations in Social Sciences and Business Studies. No 228. https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/23345/urn_isbn_978-952-61-3433-8.pdf.

Briskman, Linda 2010: Teoksessa Gray, M., Coates, J., Yellow Bird, M. (toim.) Indigenous Social Work around the World. Towards Culturally Relevant Education and Practice. Ashgate Publishing Limited. England, 83–93.

Britannica. <https://www.britannica.com/place/Tibet/Climate>. Viitattu 24.4.2021.

Butler, Alex 2003: Feminism, Nationalism and Exiled Tibetan Women. Kali for Women, New Delhi.

Canda, Edward R. & Furman, Leola 2009: Spiritual Diversity in Social Work Practice: The Heart of Helping, Oxford University Press, Incorporated. ProQuest Ebook Central, <https://ebookcentral-proquest-com.ezproxy.ulapland.fi/lib/ulapland-ebooks/detail.action?docID=472053>.

Castaneda, Anu & Mäki-Opas, Johanna & Jokela, Satu & Kivi, Nina & Lähteenmäki, Minna & Miettinen, Tanja & Nieminen, Satu & Santalahti, Päivi & PALOMA-asiiantuntijaryhmä 2018: Pakolaisten mielenterveyden tukeminen Suomessa. PALOMA-käsikirja. Terveystieteiden- ja hyvinvoinnin laitos. THL Ohjaus 5/2018. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/136193/7.8.PALOMA_KA%cc%88SIKIRJA_WEB.pdf?sequence=4&isAllowed=y.

Central Tibetan Administration. <https://tibet.net/evidence-against-china-of-state-sponsored-discrimination-against-tibetans-in-tibet/>. Viitattu 19.4.2021.

Chen, Shi & Li, Hui & Liu, Mian & Xing, Lelin & Xu, Weimin & Wang, Wuxing & Zhu, Yiqing 2015: Cravity increase before the 2015 M_w 7.8 Nepal earthquake. <https://agupubs.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/2015GL066595>. Viitattu 23.4.2021.

Coates, John 2018: Indigenous Social Work Around the World. Towards Culturally Relevant Education and Practice. Mel Gray & Bird, Michael Yellow & Taylor & Francis Group (toim.). ProQuest Ebook Central. <http://ebookcentral.proquest.com/lib/ulapland-ebooks/detail.action?docID=438278>.

- Crampton, Alexandra 2015: Decolonizing Social Work “Best Practices” through a Philosophy of Impermanence. *Journal of INDIGENOUS SOCIAL DEVELOPMENT*, 4 (1), 1–11.
- Dalailama 2007: *Maailmankaikkeus atomissa. Tieteen ja hengen läheneminen*. Kustannusosakeyhtiö Tammi. Helsinki.
- Dalai Lama, His Holiness the 2009: *For the Benefit of All Beings. A Commentary on the Way of the Bodhisattva*. Shambala. Boston & London.
- Dalai Lama & Hopkins, Jeffrey (toim.) 2011: *Myötätunto. Sisäinen rauha ja onnellisempi maailma*. Basam Books. Helsinki.
- Dominelli, Lena 2010: *Social work in a globalizing world*. Cambridge, Polity.
- Dorjee, Pema 1996: *Stupa and its Technology. A Tibeto-Buddhist Perspective*. Indira Gandhi National Centre for the Arts, New Delhi & Motilal Banarsidass Publishers Private Limited, Delhi.
- Encyclopedia of Buddhism.
<https://encyclopediaofbuddhism.org/wiki/Bodhisattvacaryavatara>. Viitattu 25.4.2021.
- Enroos, Rosi & Mäntysaari, Mikko 2019: Sosiaalityön tutkimuksen mielekkyydestä ja missiosta. Teoksessa Enroos, Rosi & Mäntysaari, Mikko & Ranta-Tyrkkö, Satu (toim.): *Mielekäs tutkimus. Näkökulmia sosiaalityön tutkimuksen missioihin*. Tampere University Press, 7–39.
- Eskola, Jari & Suoranta, Juha 2014: *Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Vastapaino*. Tampere.
- Essence of Buddhism. Teachings at Tibet House. 1986. TIBET HOUSE. New Delhi.
- FPMT Foundation for the Preservation of the Mahayana Tradition/Zopa Rinpoche.
<https://fpmt.org/mandala/archives/mandala-issues-for-2010/april/story-of-the-bouddhanath-stupa/>. Viitattu 18.5.2021.
- Gergan, Mabel Denzin 2016: *Precarity and Possibility at the Margins: Hazards, Infrastructure, and Indigenous Politics in Sikkim, India*.
- Glaser, Barney 2007: *Doing formal grounded theory: A proposal*. Mili Valley. CA. Sociology Press.
- Glaser, Barney G. 2020: Theoretical Writing. *Grounded Theory Review. An international journal*. 19 (2). <http://groundedtheoryreview.com/2020/12/30/theoretical-writing/>. Viitattu 3.4.2021.
- Glosbe. Monikielinen online-sanakirja. <https://glosbe.com/>. Viitattu 22.9.2020.
- Goda, Katsuichiro & Kiyota, Takashi & Pokhrel, Rama Mohan & Chiaro, Gabriele & Katagiri, Toshihiko & Sharma, Keshab & Wilkinson, Sean 2015: *Gorkha Nepal Earthquake: insights from earthquake damage survey*. *Front. Built Environ.*, 22 June 2015 <https://doi.org/10.3389/fbuil.2015.00008>. Viitattu 11.8.2020.
- Gould, Jeremy 2016: Refleksiivisyyden poluilla. Epistemologisesti radikaalin yhteiskuntatieteen puolustus. Teoksessa *Tutkija peilin edessä. Refleksiivisyys ja etnografinen tieto*. Gould, J. & Uusihakala, K. (toim.). *Gaudeamus*. 9–37.

- Graham, Gordon 1988: *Contemporary Social Philosophy*. Basil Blackwell. Oxford.
- Gray, Mel & Coates, John & Yellow Bird, Michael (toim.) 2008a: *Indigenous Social Work around the World. Towards Culturally Relevant Education and Practice*. Ashgate Publishing Limited.
- Gray, Mel & Coates, John & Hetherington, Tiani 2008b: *Hearing Indigenous and Local Voices in Mainstream Social Work*. Teoksessa Gray, Mel & Coates, John & Yellow Bird, Michael (toim.): *Indigenous Social Work around the World. Towards Culturally Relevant Education and Practice*. Ashgate Publishing Limited, 257–269.
- Gray, Mel & Webb, Stephen A. (toim.) 2013: *Social work theories and methods*; SAGE.
- Haig-Brown, Celia & Dannenmann, Kaaren 2009: *The Land is the First Teacher: The Indigenous Knowledge Instructors' Program*. Teoksessa Bekerman, Zvi & Kopelowitz, Ezra (toim.): *Cultural Education–Cultural Sustainability. Minority, Diaspora, Indigenous, and Ethno-Religious Groups in Multicultural Societies*. Routledge. New York, 247–266.
- Hammar, Sari & Siirto, Ulla 2017: *Kansalaisjärjestöt moniuskontoisen ympäristön toimijoina ja uskontolukutaidon edistäjinä*. Teoksessa Jäppinen, Maija & Metteri, Anna & Ranta-Tyrkkö Satu & Rauhala Pirkko-Liisa (toim.): *Kansainvälinen sosiaalityö. Käsitteitä käytäntöjä ja kehityskulkuja. Sosiaalityön tutkimuksen vuosikirja 2016*. UNIPress, 162–186.
- Harrikari, Timo & Rauhala, Pirkko-Liisa 2019: *Towards glocal social work in the era of compressed modernity*. Routledge. United Kingdom.
- Healy, Lynne M. 2012: *Defining International Social Work*. Teoksessa Lynne M. Healy & Rosemary J. Link (toim.): *Handbook of International Social Work. Human Rights, Development, and Global Profession*. Oxford University Press. New York, 9–15.
- Heiman, Eva 2019: *Tiibetiläisten pakolaisten harjoittama auttamistyö Nepalissa. Globaaleissa konteksteissa*. Kandidaatin tutkielma. Yhteiskuntatieteiden tiedekunta. Lapin yliopisto.
- Howlett, Marnie 2021: *Looking at the 'field' through a Zoom lens: Methodological reflection on conducting online research during a global pandemic*. SAGE Journals. Qualitative Research. January 2021. doi: 10.1177/1468794120985691.
- Hugman, Richard & Moosa-Mitha, Mehmoona & Moyo, Otrude 2010: *Towards a borderless social work: Reconsidering notions of international social work*. *International Social Work* 53 (5), 629–643.
- Hurtig, Johanna & Laitinen, Merja & Uljas-Rautio, Katriina 2010: *Opiskelijan valmiuksista tieteellisiksi taidoiksi*. Teoksessa Hurtig, Johanna & Laitinen, Merja & Uljas-Rautio, Katriina (toim.): *Ajattele itse! PS-Kustannus*, 183–186.
- Hyvärinen, Matti 2011: *Haastattelukertomuksen analyysi*. Teoksessa Ruusuvaori & Nikander & Hyvärinen (toim.): *Haastattelun analyysi. Vastapaino*. Tampere, 90–118.

Häikiö, Liisa 2012: Kestävä kehitys. Utopia kehittyvästä ja kestävästä kansalaisten yhteiskunnasta. Teoksessa Helne, T. & Silvasti T. (toim.): Yhteyksien kirja. Etappeja ekososiaalisen hyvinvoinnin polulla. Kelan tutkimusosasto. Helsinki. 150–157.

Hämäläinen, Juha & Shardlow, Steven 2017: Vertailevan sosiaalityön tutkimus kansainvälisen sosiaalityön perustekijänä. Teoksessa Jäppinen, Maija & Metteri, Anna & Ranta-Tyrkkö, Satu & Rauhala, Pirkko-Liisa (toim.): Kansainvälinen sosiaalityö. Käsitteitä käytäntöjä ja kehityskulkuja. UNIpress, 40–56.

Härkönen, Mitra 2008: Tiibetiläiset pakolaisyhteisöt ja tiibetinbuddhalaisuus lännessä. Teoksessa Muuttuva Tiibet. Tampereen museoiden julkaisuja 103, 86–107.

Härkönen, Mitra 2013: Tibetan Nuns: Gender as a force in a culture under “threat”. Ex Oriente Lumina: Historiae variae multiethnicae. Toim. Tiina Hyytiäinen, Lotta Jalava, Janne Saarikivi & Erika Sandman. Studia Orientalia, vol. 113. The Finnish Oriental Society Societas Orientalis Fennica. University of Helsinki.

Härkönen, Mitra 2017: Tibetan Nuns between Oppression and Opportunities: An Intersectional Study. Väitöskirja. Helsingin yliopisto.

IASSW <https://www.iassw-aiets.org/global-definition-of-social-work-review-of-the-global-definition/>. Viitattu 30.7.2020.

Ife, Jim 2018: Right-wing Populism and Social Work: Contrasting Ambivalences About Modernity. *Journal of Human Rights and Social Work* (2018) 3:121–127.

IFSW <https://www.ifsw.org/what-is-social-work/global-definition-of-social-work/>. Viitattu 30.7.2020.

ILO. Manual on ILO Convention No. 169.pdf
http://pro169.org/res/materials/en/general_resources/Manual%20on%20ILO%20Convention%20No.%20169.pdf. Viitattu 4.3.2021.

Iwgia. Indigenous peoples in India. <https://www.iwgia.org/en/india>. Viitattu 28.8.2020.

Jerman, Helena 2016: Kulttuuri, muisti ja identiteetti. Yhteenkuuluvuuden ja toiseuden kohtaamiset Suomen ja Venäjän rajan molemmin puolin. Teoksessa Tutkija peilin edessä. Refleksiivisyys ja etnografinen tieto. Gould, J. & Uusihakala, K. (toim.). Gaudeamus. 144–164.

Jinpa, Thupten 2013: Essential Mind Training. Tibetan Classics. Wisdom Publications. Boston.

Jinpa, Thupten (toim.) 2017: Science and Philosophy in the Indian Buddhist Classics. Volume 1. The Physical World. Wisdom Publications. Somerville. USA.

Jinpa, Thupten (toim.) 2020: Science and Philosophy in the Indian Buddhist Classics. Volume 2. The Mind. Wisdom Publications. Somerville. USA.

Jolden, Tsering 2015: Tibetan Refugees in Leh district (Ladakh) – A Sociological Overview. *The Tibet Journal*, Vol. 40, No. 1 (Spring/Summer 2015), 56–67.

<https://www.jstor.org/stable/tibetjournal.40.1.56?readnow=1&refreqid=excelsior%3Afaac35aa3addb19afca6da0d438f2c77&seq=7#pagescantabcontents>. Viitattu 8.3.2021.

Kaartinen, Miina 2019: Miten ja miksi tehdä pieniä asioita toisin? Tapaus Sosiaalista voimaa vaaran laella. Teoksessa Tarja Orjasniemi & Marjo Romakkaniemi & Tanja Tauro (toim.) Muuttuvat rajat ja vastuu -globaali ja lokaali sosiaalityössä. Tutkiva sosiaalityö 2019. Sosiaalityön tutkimuksen seura & Talentia-lehti, 62–74. <https://talentia.e-julkaisu.com/2019/tutkivasosiaalityo/#page=1>.

Kallinen, Timo & Kinnunen, Taina. N.d. Etnografia. Teoksessa Jaana Vuori (toim.) Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Tietoarkisto. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/>. Viitattu 15.3.2021.

Kortetmäki, Teea & Silvasti, Tiina 2017: Charitable food aid in a Nordic Welfare state. A case for environmental and social injustice. Teoksessa Matthies, Aila-Leena & Närhi, Kati (toim.): The Ecosocial Transition of Societies. The contribution of social work and social policy. Routledge, 119–233.

Kujala, Antti 2019: Kivenmurskaajat. Kolonialismin historia. Atena.

Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöstä 817/2015. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150817>. Viitattu 2.5.2021.

Lati Rinpochay 1980: Mind in Tibetan Buddhism. Elisabeth Napper (toim.). Snow Lion. Boulder.

Linkola-Aikio, Inker-Anni & Paksuniemi, Merja & Keskitalo, Pigga 2018: Saamelaislasten historiaa satavuotiaassa Suomessa. AGON Pohjoinen tiede- ja kulttuurilehti 58 (2). <http://agon.fi/article/saamelaislasten-historiaa-satavuotiaassa-suomessa/>. Viitattu 20.5.2021.

Luomanen, Jari 2011: Straussilainen Grounded Theory -menetelmä. Teoksessa Ruusu Vuori & Nikander & Hyvärinen (toim.): Haastattelun analyysi. Vastapaino. Tampere, 351–371.

Länsman, Anni-Siiri. 2007: Saamelaislasten elämää 1960-luvun asuntolakoulussa – katkelmia ainekirjoitusvihkojen sivuilta. Teoksessa J. Ylikoski ja A. Aikio (toim.): Sámit, sánit, sátnehámit. Riepmočála Pekka Sammallahti. Suomalais-Ugrilaisen seuran toimituksia 253. Suomalais-Ugrilainen seura. Helsinki, 269–278.

MacPherson, Seonaigh & Beckett, Gulbahar 2009: The Hidden Curriculum of Assimilation in Modern Chinese Education: Fuelling Indigenous Tibetan and Uygur Cession Movements. Teoksessa Bekerman, Zvi & Kopelowitz, Ezra (toim.): Cultural Education–Cultural Sustainability. Minority, Diaspora, Indigenous, and Ethno-Religious Groups in Multicultural Societies. Routledge, 103–122.

Mikkonen, Enni 2017: Bridges over the Mountain Ranges. Ethnography on the Complexities of Transition in Women's Social Position in Nepalese Rural Communities. Lapland University Press. Rovaniemi.

Mullaly, Bob 2001: Confronting the politics of despair: toward the reconstruction of progressive social work in a global economy and postmodern age. *Social Work Education*. 20 (3), 303-320.

Muller, Lorraine 2014: *A Theory for Indigenous Australian Health and Human Service Work: Connecting Indigenous Knowledge and Practice*. Taylor & Francis Group.

Nahkiaisoja, Tarja 2016: Saamelaisten maat ja vedet kruunun uudistiloiksi. Asutus ja maankäyttö Inarissa ja Utsjoella vuosina 1749–1925. *Acta Universitatis Ouluensis*. Oulun yliopisto.

Napper, Elizabeth 2003: *Dependent-Arising and Emptiness. A Tibetan Buddhist Interpretation of Madhyamika Philosophy*. Wisdom Publications. Boston.

Norbu, Namkhai 1995: *Drung, Deu and Bön. Narrations, Symbolic languages and the Bön tradition in ancient Tibet*. Library of Tibetan Works and Archives. Dharamsala.

Närhi, Kati 2015: Ekososiaalinen viitekehys sosiaalityössä. *Janus* vol. 23 (3) 2015, 322–328.

Payne, Malcom 2014: *Modern Social Work Theory*. Palgrave Macmillan. New York.

Pohjola, Anneli 2018: Sosiaalityön vastuu heikompaan asemaan joutuneista. Teoksessa Törrönen, Maritta & Hänninen, Kaija & Jouttimäki, Päivi & Lehto-Lundén, Tiina & Salovaara, Petra & Veistilä, Minna (toim.). *Vastavuoroinen sosiaalityö*. Gaudeamus, 87–96.

Puurunen, Piia 2019: *Jane Addamsin sosiaalityön käsityksen rakentuminen*. University of Eastern Finland. Kuopio.

Ranta-Tyrkkö, Satu 2007: Uskosta ja kutsumuksesta sosiaalityössä. Teoksessa *Uskontoa politiikan tiloissa*. Tampereen yliopisto. Poliittikan tutkimuksen laitoksen julkaisusarja, 77–94.

Ranta-Tyrkkö, Satu 2010: *At the Intersection of Theatre and Social Work in Orissa, India: Natya Chetana and Its Theatre*. Tampere University Press.

Ranta-Tyrkkö, Satu 2017: Ihmisoikeudet ja sosiaalityö globaalien kriisien maailmassa. Teoksessa Rauhala, Pirkko-Liisa & Jäppinen, Maija & Metteri, Anna & Ranta-Tyrkkö, Satu (toim.): *Kansainvälinen sosiaalityö. Käsitteitä, käytäntöjä ja kehityskulkuja*. UNIPress, 273–300.

Ranta-Tyrkkö, Satu & Jojo, Bipin 2017: Scopes for Adivasi-centred ecosocial work in an Indian mining region? Teoksessa Matthies, Aila-Leena & Närhi, Kati (toim.): *The Ecosocial Transition of Societies. The Contribution of Social Work and Social Policy*. Abingdon. Routledge, 105–120.

Rastas, Anna 2011: Haastatteluaineistojen monet tehtävät etnografisessa tutkimuksessa. Teoksessa Ruusu vuori & Nikander & Hyvärinen (toim.): Haastattelun analyysi. Vastapaino. Tampere, 64–89.

Rauhala, Pirkko-Liisa & Jäppinen, Maija & Metteri, Anna & Ranta-Tyrkkö, Satu 2017: Kansainvälinen, ylirajainen, globaali sosiaalityö – juuria, katkoksia, uusia alkuja. Teoksessa Jäppinen, Maija & Metteri, Anna & Ranta-Tyrkkö, Satu & Rauhala, Pirkko-Liisa (toim.): Kansainvälinen sosiaalityö. Käsitteitä, käytäntöjä ja kehityskulkuja. UNIPress, 9–37.

Raunio, Kyösti 2009: Olennainen sosiaalityössä. Gaudeamus. Helsinki.

Saamelaiskäräjien nuorisoneuvosto.

<https://www.samediggi.fi/2019/05/10/saamelaiskäräjien-nuorisoneuvosto-jaameren-ratauhkaa-tulevaisuuttamme/> Viitattu 18.4.2021.

Salonen, Arto O. 2012: Sosiaalinen saneeraus – tie ekososiaaliseen sivistykseen. Teoksessa Helne, Tuula & Silvasti, Tiina (toim.): Yhteyksien kirja. Etappeja ekososiaalisen hyvinvoinnin polulla. Kelan tutkimusosasto. Helsinki, 134–147.

Śāntideva 1993: Opas Bodhisattvan elämäntapaan. Bodhisattvacaryaāvatāra. Dharmakustannus. Alastaro.

Shantideva 2013: Boddhisattvan harjoituksia. Padmakara. BoD – Books on Demand. Helsinki.

Shesthra, Hari Sunder & Nepal, Ojashwi & Khanal, Kishor & Kapoor, Bhoopinder Kumar 2015: A cross-sectional study of lung functions in traffic police personnel at work in Kathmandu Valley, Nepal. ACCLM 1(1), 42–48.
<https://www.nepjol.info/index.php/ACCLM/article/view/12315>. Viitattu 27.10.2020.

Sosiaalihuoltolaki 1301/2014.

Stenlund, Antero 2020: Grounded theory. Matka teoriaan. BoD – Books on Demand. Helsinki.

Stonechild, Blair 2016: The Knowledge Seeker: Embracing Indigenous Spirituality, University of Regina. ProQuest Ebook Central,
<http://ebookcentral.proquest.com/lib/ulapland-ebooks/detail.action?docID=5202732>.

Strauss, Anselm & Corbin, Juliet 1990: Basics of Qualitative Research, Grounded theory Procedures and Techniques. Sage Publications. London.

Studley, John 2019: Indigenous sacred natural sites and spiritual governance. The legal case for juristic personhood. Routledge.

Styres, Sandra 2019: Literacies of Land. Decolonizing Narratives, Storying and Literature. Teoksessa Linda Tuhiwai Smith (toim.), Eve Tuck, K. Wayne Yang. Indigenous and Decolonizing Studies in Education: Mapping the Long View. Taylor & Francis Group, 24–37.

Suomen YK-liitto. Alkuperäiskansat.

<https://www.ykliitto.fi/yk70v/kulttuurinen/alkuperaiskansat>. Viitattu 20.5.2021.

Talentia 3/2019. <https://www.talentia-lehti.fi/intiassa-tehdaan-sosiaalityota-kastijarjestelman-varjossa/>. Viitattu 11.1.2021.

Taskinen, Helena 2017: Organisaatiomuutosten johtaminen. Teoksessa Rissanen & Lammintakanen (toim.): Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimus, 145–164.

TENK, Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2019: Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisu 3/2019. https://tenk.fi/sites/default/files/2021-01/Ihmistieteiden_eettisen_ennakoarvioinnin_ohje_2020.pdf.

TCHRD <https://tchrd.org/new-report-mass-surveillance-and-censorship-conceal-widespread-human-rights-violations-in-tibet/> Viitattu 7.3.2021.

The Blaze of Non-Dual Bodhicitta. Study and Meditation Manual. 2018. TIBET HOUSE. Cultural Centre of His Holiness the Dalai Lama. New Delhi.

The Dalai Lama 1998: Freedom in exile. The autobiography of the Dalai Lama of Tibet. Abacus, London.

THL. Terveys- ja hyvinvoinnin laitos. <https://thl.fi/fi/web/maahanmuutto-ja-kulttuurinen-moninaisuus/tyon-tueksi/hyvia-kaytantoja/myotatuntuupumus-ja-tyonohjaus>. Viitattu 25.4.2021.

Trygged, Sven 2010: Balancing the global and the local: Some normative reflections on international social work. *International Social Work* 53 (5), 644–655.

Tuomikorpi, Sinikka 2005: Kohti hallinnollisen ajattelukyvyn mallia. Akateeminen väitöskirja. Helsingin yliopisto. Valtiotieteellinen tiedekunta. <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/21799/kohtihal.pdf?sequence=3&isAllowed=y>.

UNHCR World Directory of Minorities and Indigenous Peoples – India: Dalits <https://www.refworld.org/docid/49749d13c.html>. Viitattu 10.5.2021.

Wangdu, Kalsang 2019: History education for nation-building in exile: The case of Tibetan refugee schools in India. Turun yliopisto. <https://www.utupub.fi/handle/10024/147847>. Viitattu 12.4.2021.

Wikipedia/Nepal <https://fi.wikipedia.org/wiki/Nepal#Ilmasto>. Viitattu 24.4.2021.

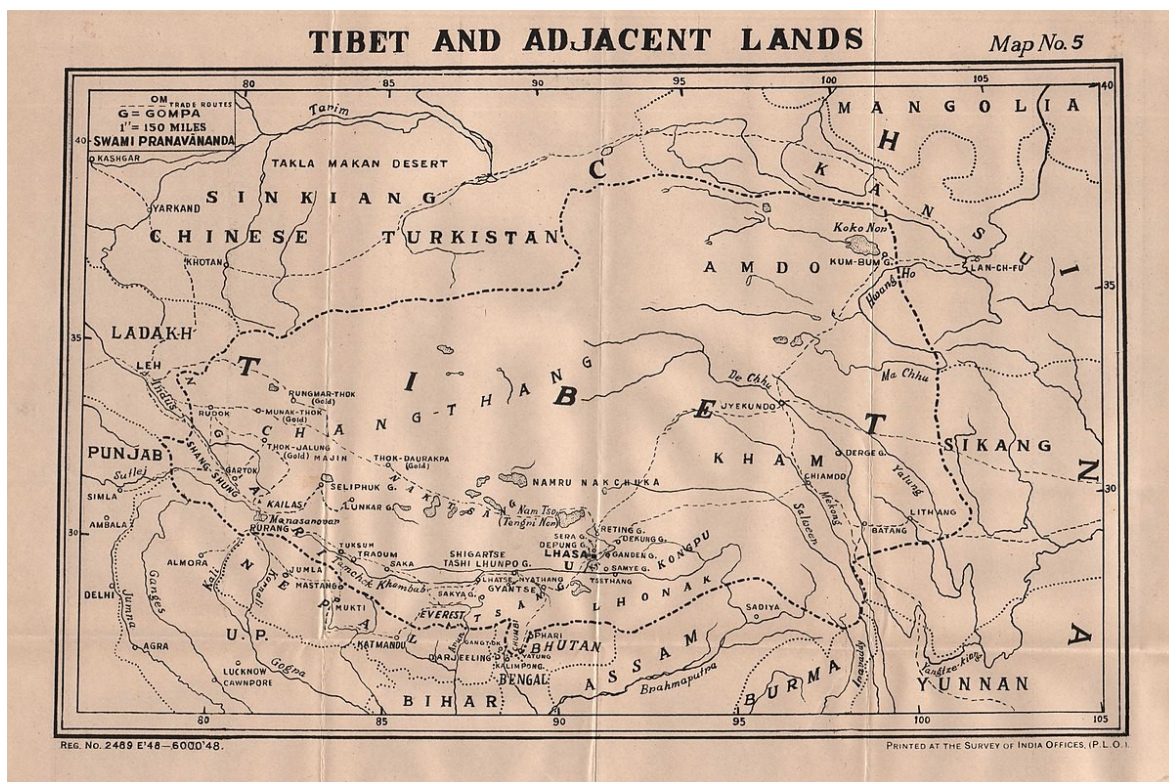
World Uighur Congress <https://www.uyghurcongress.org/en/tibetan-re-education-camp-journal-tells-of-chinas-tactics-now-used-on-uyghurs/> Viitattu 7.3.2021.

Yellow Bird, Michael 2010: Terms of Endearment: A Brief Dictionary for Decolonizing Social Work with Indigenous Peoples. Teoksessa Gray, M., Coates, J., Yellow Bird, M. (toim.): Indigenous Social Work around the World. Towards Culturally Relevant Education and Practice. Ashgate Publishing Limited. England, 275–291.

Yellow Bird, Michael 2020: Decolonizing Coronavirus: Returning to traditional Indigenous prevention strategies in time of covid-19.
<https://boardingschoolhealing.org/decolonizing-coronavirus-returning-to-traditional-indigenous-prevention-strategies-in-the-time-of-covid-19/>. Viitattu 20.5.2021.

LIITTEET

LIITE 1. Kartta

Lähde:

Survey of India

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:1949_Survey_of_India%27s_map_of_Tibet_and_adjacent_lands_from_Pranavananda%27s_book.jpg

LIITE 2

Neljä jaloa totuutta

1. Jalo totuus	2. Jalo totuus	3. Jalo totuus	4. Jalo totuus
Kärsimys	Kärsimyksen syyt	Kärsimyksen lakkaaminen	Tie kärsimyksestä vapautumiseen
Teoria siitä, että kärsimystä ilmenee.	Teoria siitä, että kärsimyksen ilmenemiselle on syyt ja ehdot (<i>causes and conditions</i>).	Teoria siitä, että kärsimys ei ole itsenäisesti olemassa oleva ilmiö, vaan kärsimys lakkaa ennen pitkää.	Menetelmät, jotka johtavat kärsimyksen lakkaamiseen, kuten eettisten ohjeiden, myötätunnon, keskittymisen ja viisauden harjoittaminen tarkkaamalla kolmea ovea, jotka ovat keho, puhe ja mieli.
Informantti A ”Minulla oli jo syvälinen kokemus hyvin köyhänä olemisesta” ”Lapsena pakomatalla koettu kärsimys köyhyydestä ja sairaudesta” ”kärsimykset köyhänä olemisesta”	Tietämättömyys: lasten koulutuksen puute	Pysymättömyyden filosofia: ”ongelmat, olivat myös pysymätöntä” ”ennemmin tai myöhemmin vapaudun näistä ongelmista” ”kohtaamani ongelmat, olivat myös pysymättömiä”	Buddhalainen mielenharjoitus: ”anteliaisuuden harjoitus” Henkisen opettajan ohjeet: ”syväliniset ohjeet, jotka antoi Hänen Pyhyytensä Dalai Lama” Oppimisen merkitys: ”koulutus” Myötätunto, ystävällisyys, rakkaus,

			<p>yhdenvertaisuus, yhteistyö, yhteisöllisyys, ystävyys:</p> <p>” Kuinka onnellinen olin, kun joku auttoi minua”</p> <p>”auttoi minua ymmärtämään köyhien siskojen ja veljien kärsimyksiä köyhänä olemisesta”</p> <p>”Tunnen itseni hyvin, hyvin onnekkaksi kun minulla on monia hyviä ystäviä Euroopassa, Amerikassa, Israelissa ja Intiassa jotka auttoivat minua auttamaan näitä vähemmän onnekkaita siskoja & veljiä.”</p> <p>Toisten hyvyyden takaisin maksaminen. Buddhalainen harjoitus:</p> <p>”maksakseni takaisin sen ystävällisyyden, jota sain heiltä, jotka auttoivat minua vaikeana aikana”</p>
<p>Informantti B</p> <p>Kärsimyksen tiedostaminen:</p>	<p>”aloin ymmärtää riippuvuuden ja köyhyyden kehää”</p> <p>”Sitten otin köyhyyden</p>		<p>Myötätunto, ystävällisyys, rakkaus, yhdenvertaisuus, yhteistyö,</p>

<p>”Monista ihmisistä tuli orpoja ja kodittomia”</p>	<p>juurisyyksi riippuvuudelle ja monille muille sosiaalisille ongelmille”</p> <p>Tietämättömyys (kuten lasten koulutuksen puute)</p>		<p>yhteisöllisyys, ystävyys:</p> <p>”Sydämeni etsi tietä tekemään ihmisten elämästä vähän helpompaa”</p> <p>”Ystäviltä saadulla tuella, aloitin ilmaisaterioiden ohjelman”</p> <p>”Jaoin toiveeni ystäväni kanssa ja he olivat valmiita tukemaan unelmaani [lastenkodista]”</p> <p>Buddhalaiset mielenharjoitukset kuntoutujille: ”Aloitin henkisen opettamisen”</p>
--	---	--	--

LIITE 3

Research permit

Dear _____,

I'm doing a Master of Social Sciences stage research at the University of Lapland in Finland. I kindly ask Your permission to research your social work. Please read this permit first.

Topic

The subject of my research is connected to Geshe _____'s and Geshe _____'s social work in Nepal. My plan is to study the social work carried out by both of You in Nepal.

The research question is:

What are the principles of your social work practice in Nepal?

I'm interested in, what points of view emerge from Your work.

Sources

As research source material, I'd like to use

- 1) Your lectures and talks published in the internet, or other public recordings (where you tell public of your social work), and printed publications of your work
- 2) Interview material (I will interview Geshe _____ and Geshe _____)

Ethical principles of research:

- 1) The participation is voluntary, and the participant can interrupt the study at any time. However, material produced prior to suspension may be used for research.
- 2) The results of the study are reported anonymously, so the names of the participants do not appear in the report.
- 3) The researcher is responsible for storing, archiving and preserving the research material. The research material will be printed on paper, the researcher keeps the material in her personal archive, and the research material is kept for 20 years after the publication of the research.
- 4) The research material can later be used in doctoral research by Eva Heiman.

According, the ethical principles of scientific research, I am now kindly asking for Your permission to research the public sources of Your social work, and interview You later by internet: Do you give me permission? Please, reply me by answering this e-mail.

With many Greetings and Tashi Delek,

In Oulu, 4th November 2020

Eva Heiman

Bachelor of Social Sciences

University of Lapland

E-mail:

Phone:

Home address: